ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيشا درويشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 251 (20414) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 4 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2000 10 ԷՋ

Nous vous souhaitons une Bonne et Heureuse Année 2000, et prions nos clients de retirer les relevés et les arrêtés de leurs comptes au 31 Décembre 1999, ainsi que la correspondance et les avis qui leur sont destinés, à tous nos guichets, à partir du 3 Janvier 2000.

البنك اللبناني الفرنسي
BANQUE LIBANO-FRANÇAISE

ՀԱՅ ԳԵՐԻՆԵՐ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԵՑԱՆ

Ապրպէյճան անցեալ շաբաթավերջին երկու հայ գերի ազատ արձակեց:

Գերիները Հայաստան վերադարձան Ապրպէյճանի, Վրաստանի եւ Հայաստանի ահմանններուն միացման կէտէն:

Պաքու այս քայլին դիմեց ի պատասխան Երեւանի կողմէ 15 Դեկտեմբերին ազերի գերիի մը ազատ արձակումին:

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՏԸՆՆԻԷ ՇՐՋԱՆԸ՝ ՉԻՆԵԱԼ ԲԱԽՈՒՄՆԵՐՈՒ ԹԱՏԵՐԱԲԵՄ

ԲԱՆԱԿԸ ՅԱՋՈՂԵՑԱՒ ՀԱԿԱԿՇԻՌ ՀԱՍՏԱՏԵԼ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Բաճակային ուղղաթիռ մը էջք կը կատարէ դաշտի մը մէջ: Ուղղաթիռին շուրջը զինուորներ դիրք կը բռնեն:

Անցեալ շաբաթավերջին հիւսիսային Լիբանանի Տընննիէ շրջանը թատերաբեմ դարձաւ վինեալ բախումներու, բանակային միաւորներու եւ իսլամ ծայրայեղական վինեալներու միջեւ: Անցեալ Ուրբաթ երեկոյեան սկսած բախումները թէեւ երէկ եւս շարունակուեցան, այսուհանդերձ բանակը յաջողեցաւ հակակշիռ հաստատել կացութեան վրայ:

ՏԸՆՆԻԷԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Հիւսիսի մէջ բանակի շղթայակերծած լայնածիր գործողութիւնը շարունակուեցաւ երէկ: Չորս վինաւորներ նահատակուեցան:

Բանակի տեղեկատուական բաժանմունքը հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեց, որ բանակային միաւորներ սեղմած են շրջափակման օղակը Տընննիէի մէկ գիւղին շուրջ, ուր ապաստանած են փախստական վինեալներ եւ դիրքեր բռնած՝ բնակուած շրջանի մը մէջ, բնաարարքներու ենթարկելով քաղաքացիներ: «Բանակային ուժերը կ'աշխատին գրաւել վայրը՝ ապատ արձակելու համար պատանդները եւ ձերբակալելու՝ վինեալները», նշեց անիկա:

Բանակի տեղեկատուական բաժանմունքի վարիչ գնդ. Էլիաս Ֆարհաթ յայտարարեց, որ թղթակիցներու շրջանին մէջ բանակի նախատեսած շրջապատոյտը յետաձգուած է Մըրիթաեւ-Քֆարհըպշըրջաններուն մէջ տիրող լարուածութեան պատճառով: Ան յայտնեց, որ Կիրակի օր վինեալներ թափանցած են Քֆարհըպօ գիւղը, որ այժմ կը գտնուի բանակի հակակշիռին տակ:

«Տընննիէի մէջ ճակատամարտ չկայ, այլ՝ հետապնդում վինեալներու փախստական փոքր խմբակներու, իսկ Ասաուն, Ուատի Նժաս եւ Ժապալ Արպայինի մէջ արմատական վինեալ խմբակներու *յոժիսթիք* եւ գործունէութեանց ենթակառոյցը ոչընչացուած է», հաւաստեց ան:

Գնդ. Ֆարհաթ ըսաւ, որ վերջին երկու օրերուն ապանուած են բազմաթիւ վինեալներ եւ ձերբակալուած են 45 կասկածեալներ:

Ազգային Լրատու Գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Քֆարհըպօ թափանցած վինեալները ապանուած են վինաւորմը անոր տանմէջ, եւ առեւանգած՝ անոր ընտանիքին քանի մը անդամները:

ԱՆՑԵԱԼ ՈՒՐԲԱԹ ՍՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Անցեալ Ուրբաթ երեկոյեան Տընննիէի մէջ բանակի հիւսիսի հրամանատարութիւնը տարեվերջի տօնահանդէսներուն համար ապահովութեան համար ջոկատներ եւ անցարգելներ հաստատեց տարբեր շրջաններու մէջ:

Այս ջոկատներէն մէկը Տընննիէի Ասաուն գիւղին մէջ անցարգել մը հաստատեց, բայց հոն գտնուող իսլամ ծայրայեղական վինեալներ, որոնցմէ ենթրիփոլիի եկեղեցիներու ականահարումին համար հետապնդուող Ասիր Հաթաք Ժապարնու Ապտալլա Հապիպը, անակնկալ յարձակում մը գործեցին ջոկատին վրայ՝ սպանե-

լով հինգ վինուորներ: Ըստ կարգ մը աղբիւրներու, վինեալները կը պատկանին սիւննի Ուահապական «Թաքֆիր Ուա Հիժրա» խմբակին:

Բանակը հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեց, որ նաեւ անհետացած են սպայ մը եւ վինուոր մը:

Երէկ հաղորդուեցաւ, որ սպան նահատակուած է: Դէպքէն անմիջապէս ետք բանակային ուժեր շրջափակեցին ամբողջ Տընննիէն:

Շաբաթ լուսաբացին բանակային միաւորներ յարձակում մը գործեցին շրջանին մէջ լուծուած «Հիտպայ Ուա Իհսան» միւթեան ռատիոկայանին վրայ, եւ կէսօրէ առաջ ժամը 10:00ին ալայն գրաւելով ձերբակալեցին վինեալներ ու գրաւեցին էնք ու վինամթերք:

Երկրորդ հաղորդագրութեամբ մը բանակը յայտնեց, որ գրաւած է շրջանին մէջ վինեալներու կեդրոնատեղի մը, ուր նոյնպէս գտնուած է էնք եւ վինամթերք: «Կարգ մը ջոկատներ ենթարկուեցան հրետանիի եւ հրթիռներով ռմբակոծումներու, եւ վինեալներու հետապնդումը կը շարունակուի», ըսաւ հաղորդագրութիւնը:

Երրորդ հաղորդագրութեամբ մըն ալ բանակի հրամանատարութիւնը յայտնեց, որ Շաբաթ յետմիջօրէին գրաւուած է վինեալներու մէկ այլ կեդրոնատեղին՝ գործողութեան ընթացքին սպանելով անոնցմէ մէկ քանին եւ ձերբակալելով ուրիշներ, ինչպէս նաեւ գրաւելով մեծ քանակութեամբ էնք եւ վինամթերք:

Շար.ի էջ 10

ՀՐԹԻՌԱՐՁԱԿՈՒՄ՝ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՎՐԱՅ

Պէկրութի մէջ ռուսական դեսպանատունը երէկ թիրախ դարձաւ գինեալ յարձակումի, որուն պատճառով Մագրաա շրջանը աւելի քան երկու ժամ անդամալուծուեցաւ: Յարձակումին նահատակուեցաւ ներքին ապահովութեան ուժերու անդամ մը եւ սպաննուեցաւ գինեալ մը:

Արդարեւ, Մագրաա շրջանին մէջ կէսօրուան ժամերուն մօտակայ չէնքէ մը գինեալ տարրեր հրթիռներ արձակեցին ռուսական դեսպանատան չէնքին վրայ:

Ապահովութեան աղբիւրներ կատարեցին հետեւեալ յայտարարութիւնը. «Դեսպանատան կից եւ կառուցման ընթացքին մէջ գտնուող «Լժէէ» չէնքէն գինեալներ կրակ բացին դեսպանատան վրայ եւ ապահովութեան ուժերը անմիջապէս շրջափակեցին շրջանը եւ մուտք գործեցին չէնքէն ներս:

«Դէպքին վայրին մէջ գտնուեցաւ «Էր. Փէ. ժէ.» հրթիռարձակ մը, գնդացիր մը եւ գինամթերք: Դէպքէն ժամ մը ետք շրջանին մէջ վերահաստատուեցաւ բնականոն վիճակ»:

Տեղեկատուական աղբիւրներ յայտնեցին, որ արձակուած չորս հրթիռներէն երկուքը պայթած են դեսպանատան չէնքին վրայ, իսկ գինեալ մը կրակ բացած է ներքին ապահովութեան ուժերու «Հրոյ» կօրանոցին վրայ՝ սպաննելով ոստիկան մը եւ վիրաւորելով եօթը հոգի: Աւելի ուշ, ոստիկանութիւնը շրջթայացերծեց խուզարկութեանց արշաւ մը:

«Ա. ԷՖ. Փէ.» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ գինեալը քառասուն տարեկան սեւամորթ մըն է, մինչ այլ աղբիւրներ ըսին, որ ան Ահմէտ Ռաժա Ապու Խարուպ անունով պաղեստինցի մըն է (31 տարեկան), որուն գրպանին մէջ կար «կրոգնիի կոչը» խորագրեալ հաղորդագրութիւն մը, ուր կ'ըսուի, թէ գինեալը կ'երագէ սպաննել ռուս մը եւ զոհուիլ ապահովութեան ուժերու ձեռամբ, որպէսզի նահատակ ըլլայ:

Ներքին ապահովութեան ուժերու տեղեկատուական բաժանմունքը հաղորդագրութեամբ մը հաստատեց այս տեղեկութիւնները:

Կարգ մը լրատու աղբիւրներ ըսին, որ յարձակումը կատարած են երկու գինեալներ, որոնցմէ մէկը սպաննուած է, իսկ միւսը՝ ձերբակալուած:

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ

Լահուտ կ'ընդունի Յովնանեանը

Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ երեսփոխան Մեսրուհ Յովնանեան երէկ Պաապտայի պալատ այցելեց եւ տեսակցութիւն մը ունեցաւ նախագահ գօր. Էմիլ Լահուտի հետ: Քննարկումի առարկայ դարձաւ պետական պաշտօններու առնչութեամբ հայ համայնքի իրաւունքներու հարցը:

Հանդիպումի ընթացքին ապահովական վերջին դէպքերուն անդրադառնալով՝ Նախագահ Լահուտ հաստատեց իշխանութիւններուն վճռակամութիւնը՝ երկաթեայ բազուկով կսպելու ներքին կայունութիւնը խանգարելու միտող բոլոր փորձերը:

ՔԱՋԻՆՕ ՖԱՈՒԱՐ
ԱՆԹԻԼԻԱՍ

Կ'ընդունի ձեզ ամեն կէսօր եւ իրիկուն իր շքեղ սրահներուն մէջ:

- Արեւելեան եւ արեւմտեան համադամ ճաշեր:
- Ձոխ աղանդեր:
- Մանուկներու յատուկ խաղավայր:
- Անձնական կամ միութենական ձեռնարկներու համար յատուկ սակ:

Հեռ. 04 - 415500 / 1 / 2:

ՆԱԽԱԳԱՀ Ռ. ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

Սիրելի հայրենակիցներ,

Պատմութիւն է դառնում 1999 թուականը: Անցնող տարում մենք արձանագրում էինք կգալի ձեռքբերումներ: Եթէ չլինէին Հոկտեմբերի 27ի երկիրը ցնցող իրադարձութիւնները, մենք կը կարողանայինք վստահօրէն ասել, որ տարուան հիմնական առաջադրանքները կատարուել են:

Ժողովրդավարութեան խորացման, քաղաքական մթնոլորտի առողջացման համար էական նշանակութիւն ունեցան խորհրդարանական եւ տեղական մարմինների ընտրութիւնները: Մենք փաստօրէն կանգնած ենք Եւրոպական Խորհրդին անդամակցելու չեմին, ինչը կ'ամփոփի երկարատեւ աշխատանքի արդիւնքները: Կառավարութիւնը լծուեց երկրի տնտեսական գարգացման եւ ժողովրդի ընկերային խնդիրների լուծման աշխատանքներին: Աշխատանքի կշռոյթը եւ եռանդը վստահութիւն էին ներշնչում, որ կարճ ժամանակում ժողովուրդը կը գգայ տնտեսական վիճակի էական բարելաւում:

Աշխուժացաւ Հայաստանի արտաքին քաղաքականութիւնը՝ սրբագրելով նախորդ շրջանի որոշ կնճիռներ: Ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման գործընթացում եւս նկատելի է առաջընթաց:

Շար.ի էջ 10

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ ՍԿՍԱՒ

Սուրիա եւ Իսրայէլ երէկ Միացեալ Նահանգներու մէջ սկսան բանակցութիւններու երկրորդ փուլի մը: Ամերիկեան արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ճէյմս Ռուբին ըսաւ, որ Ուաշինկթըն չ'ակնկալեր, որ համաձայնութիւն մը գոյանայ բանակցութիւններու մէկ հանգրուանի ընթացքին:

Միացեալ Նահանգներէն, Սուրիայէն եւ Իսրայէլէն բազմանդամ պատուիրակութիւններ կը մասնակցին բանակցութիւններուն:

Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆարուք Շարէհ, որ կը գլխաւորէ սուրիական պատուիրակութիւնը, երէկ երեկոյեան տեսակցութիւն մը ունեցաւ նախագահ Պիլ Քլինթընի հետ:

Միւս կողմէ, Սուրիա երէկ կոչ ուղղեց Իսրայէլի յստակ յանձնառութիւն մը յայտարարելու կոյանր ամրողջութեամբ պարպելու եւ ապահովական հաւասար միջոցառումներու ծրագիրներ ընդունելու:

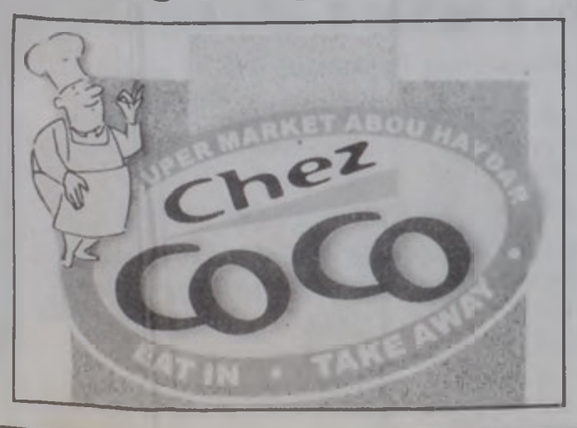
Սուրիա - Իսրայէլ խաղաղութեան բանակցութիւններուն երկրորդ փուլէն քանի մը ամիս առաջ, սուրիական մամուլը կը պահանջէր, որ հրէական պետութիւնը պէտք է փաստէ, որ իսկապէս յանձնառու է խաղաղութեան հաստատման: «Թըշրին» օրաթերթը կը գրէր, որ եթէ Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաքի կառավարութիւնը բարի կամեցողութիւն ցուցաբերէ գործադրութեան դնելու նախկին վարչապետ Իցհաք Ռապինի խոստումները, բանակցութիւնները ճիշդ հունին վրայ պիտի դրուին:

(ՌՈՅԹԵՐ)

EXPRESS
INSURANCE COMPANY
MedNet

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝
հեռ. (01)250999 - (8 գիծ)
ֆաքս : (01) 250888
Տորա, Սանքըր Տետեան, 2րդ յարկ

ՉԱՇԱՐԱՆ
ՖՈՒԼ, ՀՈՄՄՈՍ, ՖԱԹԹԷ, ՇԱՈՒՐՄԱ, ԱՊՈՒԽՏ, ԵՐՇԻԿ (ՆԱԵԻ ԵՐՇԻԿ ՌԵԺԻՄԻ ՀԱՄԱՐ)
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՔ

- Համեղ սանտուիչներու տեսակներ, ընտիր եւ համադամ աղանդերներ:
- Ըստ ապսպրանքի կը պատրաստենք *սու-պէօրթկ* եւ եռանկիւն լիցք:
- Արագ սպասարկութիւն միջեւ բնակարաններ եւ գրասենեակներ:

ՀԱՍՑԷ.- ՕԹՈՄԱՆ ՉԱԼՔԱ, ՀԵՌ. 01 - 900933

Ս. ԾՆՈՒՆԴԸ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԸ՝ ՆՈՐ ՍԻՍԻ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Ուրախութեամբ կը տեղեկացնենք մեր սիրելի ծխականներուն, թէ յառաջիկայ Հինգշաբթի, 6 Յունուար 2000ին, Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնին առիթով, Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝

ԳԵՐԾ. Տ. ՏԻՐԱՅՐ ԵՊՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Այս առիթով, կը հրաւիրենք մեր բարեպաշտ հաւատացեալները, որպէսզի ներկայ գտնուին օրուան հոգիւորին եւ մասնակից դառնան հոգեպարար արարողութեան:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Մելքոն Դաւիթ Ուրֆալեան
Օրդ. Սեդա Ուրֆալեան
Տէր եւ տիկին Յակոբ Ուրֆալեան եւ գաւակունք
Տիար Ասատուր Ուրֆալեան եւ ընտանիք
Տիկին Մաքրուհի Պասթաճեան եւ գաւակունք
Տիկին Արշալոյս Գանթարճեան եւ գաւակունք
Տիկին Ովսաննա Հոլորիկեան եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Անդրանիկ Ուրֆալեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց հօր, մեծ հօր, հօրեղբօր եւ հարագատին՝

ՅԱԿՈԲ ՄԵԼՔՈՆ ՈՒՐՖԱԼԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 1 Յունուար 2000ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Երկուշաբթի, 3 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանդուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ագգային գերեզմանատունը:

- Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մաճագդ:
- Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին զաւկին բնակարանը. Զալքա, Ամարաթ Շալուպ, «Բուլանեան» շէնք, գրատուն «Քարավէլ»ի դիմաց, Երեքշաբթի 4 եւ Չորեքշաբթի 5 Յունուարին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Միմի Յարութ Եոզկաթեան եւ գաւակները
Յովսէփ եւ Թալին
Տէր եւ տիկին Վարդան եւ Ճեսի Եոզկաթեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Իսահակ եւ Մաքրուհի Երեւանեան եւ գաւակունք
Տիկին Սիրուհի Սարգիս Պուլղուրճեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց քրոջ, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ եւ հարագատին՝

ՊԵՐՃՈՒՀԻ ՅՈՎՍԷՓ ԵՈԶԿԱԹԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 1 Յունուար 2000, առաւօտեան ժամը 3:00ին, իր բնակարանին մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Երկուշաբթի, 3 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 2:30ին, Հայ կաթողիկէ պատրիարքարանին մէջ, Ժեհթաուի, ուրկէ հանդուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Հագմիէի Հայ կաթողիկէ գերեզմանատունը:

- Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մաճագդ:
- Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին երկուշաբթի 3 եւ Երեքշաբթի 4 Յունուարին, հանգուցեալին բնակարանը, Ժեհթաուի, «Շեմալի» շէնք:

ՄԱՀԱԶԴ

Օրդ. Ալիս Զէնեան
Տիկին Անահիտ Զէնեան - Նագարեան
Տէր եւ տիկին Դաւիթ եւ Լիտա Զէնեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Պերճ եւ Վերա Մեղրակեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Սերգօ եւ Կրկէա Գասարճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Վահէ եւ Մանտրա Պալիոզեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր եւ հարագատին՝

ԸՆԾԱՅ ԶԷՆԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ԵՆԻԳՈՄՇԵԱՆ, Քիլիս, 1908ին)

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 1 Յունուար 2000, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երեքշաբթի, 4 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 2:00ին, Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանդուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆրրն Շրպկէքի Ագգային գերեզմանատունը:

- Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մաճագդ:
- Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, «Սատաթ» փողոց, Երեքշաբթի 4 եւ Չորեքշաբթի 5 Յունուարին:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՀԵՌԱՁԱՅՆԱՅԻՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Կ՚ՈՒՆԵՆԱՅ ԼԱՀՈՒՏԻ, ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ԵՒ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՀԵՏ

Նոր Տարուան առիթով Արամ Ա. կաթողիկոս հեռաձայնային խօսակցութիւններ ունեցաւ նախագահ գօր. Էմիլ Լահուտի, Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի եւ Հայաստանի վարչապետ Արմէն Սարգսեանի հետ: Փոխանակուեցան Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան շնորհաւորութիւններ ու բարեմաղթութիւններ: Նախագահ Քոչարեանի եւ վարչապետ Սարգսեանի հետ եղած խօսակցութեան ընթացքին շեշտուեցաւ Հայաստան-Սփիւռք գործակցութիւնը աւելի վարգացնելու անհրաժեշտութիւնը:

Նոյն առիթով, Արամ Ա. կաթողիկոս հեռաձայնային խօսակցութիւն ունեցաւ նաեւ Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին հետ:

Նոր Տարուան եւ Ս. Ծննդեան տօներուն նախօրեակին, վեհափառ հայրապետը նամակներով թէ հեռաձայնային խօսակցութեամբ շնորհաւորութիւններ ստացաւ Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապէն, եկեղեցիներու հոգեւոր պետերէն, Միջեկեղեցական կապվակերպութիւններու պատասխանատուներէն, թեմակալ առաջնորդներէ եւ Ակգ. իշխանութիւններէ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Լիբանանի Հայոց Թեմի առաջնորդ Գերպ. Տ. Գեղամ Ծ. վրդ. Խաչերեան Սուրբ Աստուածայայտնութեան տօնին առիթով, Հինգշաբթի, 6 Յունուարին, շնորհաւորութիւնները պիտի ընդունի ՔԱՂԱՔԻ ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻՆ մէջ, առաւօտեան պատարագէն յետոյ մինչեւ ժամը 1:00, իսկ կէսօրէ ետք՝ ժամը 4:00էն 6:00:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

Ս. ԾՆՈՒՆԴԸ ՍՐԲՈՑ ՔԱՌԱՍՆԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Հինգշաբթի, 6 Յունուար 2000, Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնին առիթով, հանդիսաւոր Ս. եւ անմահ պատարագ պիտի մատուցուի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ:

Պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝

ԳԵՐԾ. Տ. ԵՓՐԵՄ ԱՐՔ. ԹԱՊԱԳԵԱՆ

Սկիզբ ժամերգութեան	*ժամը 7:00ին*
Ս. պատարագ	*ժամը 9:30ին*
Քարոզ	*ժամը 10:30ին*
Ջրօրհնէք	*ժամը 11:30ին*

Սիրով կը հրաւիրուի մեր բարեպաշտ ժողովուրդը ներկայ գտնուելու սոյն հոգեպարար արարողութեան:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՍՐԲՈՑ ՔԱՌԱՍՆԻՑ
ՄԱՆԿԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

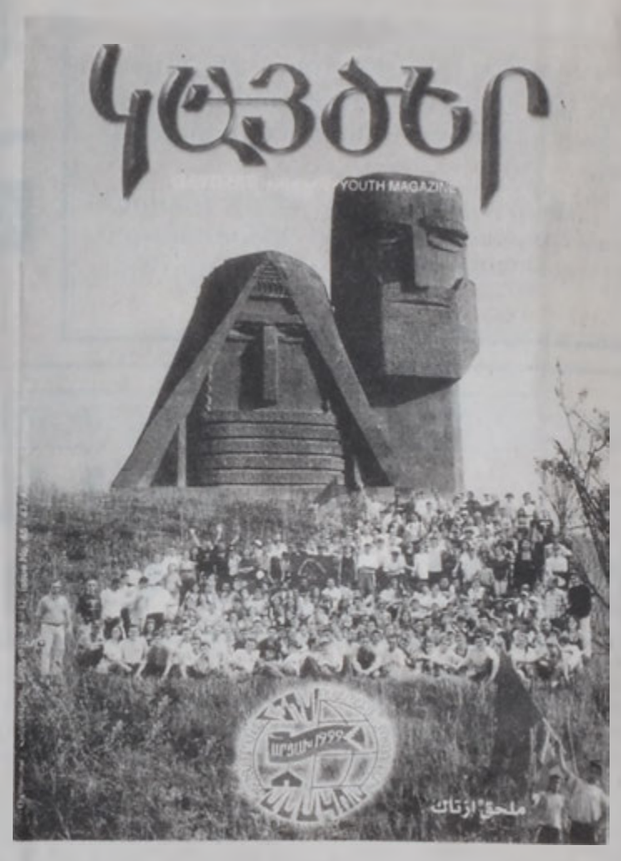
ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1.- Վ. ՕՇԱԿԱՆ Սրեճք
14.- Ս. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ Արուեստ քերթութեան
22.- Ն. ՉԱՐԽՈՒՏԵԱՆ Սեւ ճժոյգին մաճը
26.- Յ. ՊԱԼԵԱՆ Բանաստեղծութիւններ
29.- Թ. ԹՈՐԱՆԵԱՆ Շահան Շահնուրի եւ Հրաչ Զարդարեանի հետ
35.- Ս. ՔԻԼԷՃԵԱՆ Բանաստեղծութիւններ
40.- Պ. ՍՆԱՊԵԱՆ Օր - ցերեկով Բ.
59.- * * * Երկրորդ կեանքը
60.- ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Հայ մարդը՝ հայ գիրքին դիմաց...
64.- Հ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ Յակոբ Օշական՝ թատերագիրը
87.- Ա. ԷԿՈՅԵԱՆ Մակերեսի լարում (թարգմ. Էլիզ Շարապխանեան)
97.- Ս. ՉԻՔՒՃԵԱՆ Աթոմ Էկոյեան
106.- Լ. Կ. ՍՐԱՊԵԱՆ Անվերջ հալածող յիշողութիւն
115.- Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ «Յեղափոխութեան լոյսեր գօտին» եւ «Մարդ մը, որ Արարատ չունի իր հոգւոյն խորը»
126.- Պ. ՍՆԱՊԵԱՆ «Ես իմ աճուշ»ի ոդիսականը
144.- *** Լոյս տեսաւ
151.- *** Մշակութային լուրեր

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
2 ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ
27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1999

3 Ինկաւ հայոց սպարապետը
ԵՐԿԻՐ
5 Հայաստանում Քրիստոնէութեան ընդունման
1700ամեակին ընդառաջ
ՓԵՏՐՈՒԱՐ 88
6 Երկիր էր եւ դրախտավայր...
11 Շուշի. եօթ տարի անց
16 Դից-Մայրի. չորս ամիս անց
ԱՄՊՒՈՆ
21 Սեւրի դաշնագիրը, իրապաշտութիւնը եւ երիտասարդութիւնը
38 Հ. Յ. Դ. Զաւարեան Ուսանողական Միութեան 95ամեակ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ
44 Հ. Յ. Դ. միջին արեւելեան ուսանողական - երիտասարդական խորհրդաժողով
ՄՇԱԿՈՅԹ
45 «Նաեւ մշակոյթով պէտք է ապրինք աշխարհին ճանաչել Արցախը»՝ կը հաստատէ Արմէն Սարգսեան

ՀԱՅԵԱՑՔ
49 Արցախի համար անկախութենէն բացի այլ ընտրանք գոյութիւն չունի
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
52 Տեղեկատու
ՈՍՊՆԵԱԿ
56 Արցախի գեղեցկուհին՝ կրկին Շուշիից
24 Համահայկական բանակումը՝ դաշնակցական երիտասարդութեան մեկնեղման վայր
26 Հ. Յ. Դ. երիտասարդական-ուսանողական 6րդ համահայկական բանակումը Ստեփանակերտի մէջ
32 Արցախեան ուղիով դէպի ամբողջական Հայաստան
36 Պապերի հետքերով

Haigazian University
ADULT EDUCATION PROGRAM
LEARNING DESIGNED FOR ADULTS.
SHORT, AFFORDABLE COURSES.

Evening classes: Accounting, Business, Computers
- Accounting II with Computer, Management, Sales & Marketing, Finance, Business Negotiating Skills
- Introduction to Computers & the Internet, Database Management Systems (Foxpro)

Apply now! Classes begin January 17.
Haigazian University, Rue Mexique, Kantari
Tel./Fax: 01-349230/1, 353010/1/2

Մ. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԻՆ

31 Դեկտեմբեր 1999ի կէս գիշերին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ մատուցուեցաւ Սուրբ եւ անմահ պատարագ, որուն ընթացքին Արամ Ա. կաթողիկոս տարուան առաջին պատգամը փոխանցեց ներկայ հաւատացեալներուն:

Պատարագէն ետք, վեհարանի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ աջահամբոյր, ժողովուրդին բաժնուեցան 1700ամեակին առիթով պատրաստուած աղօթքներ:

ԱՆԹԻԼԻԱՍԷՆ ՄԻԱԲԱՆՆԵՐ Կ՚ԱՅՑԵԼԵՆ ՀԱՅ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

Արամ Ա. կաթողիկոսի տնօրինութեամբ, Նոր Տարուան եւ Ս. Ծննդեան տօներուն առիթով, Կիրակի, 2 Յունուարին, վեց միաբան հայրեր այցելեցին Ռումիէի բանտը: Շուրջ չորս ժամ անոնք եղան հայ բանտարկեալներուն հետ, կատարեցին եկեղեցական արարողութիւն եւ ապա հաղորդութիւն տուին անոնց:

Վեհափառ հայրապետին անունով միաբանները նաեւ աղօթագիրքեր բաժնեցին հայ բանտարկեալներուն: Միաբան հայրերը առանձնաբար թէ հաւաքաբար զրոյցներ ունեցան հայ բանտարկեալներուն հետ, եւ մօտէն տեղեակ դարձան բանտի պայմաններուն ու անոնց կարիքներուն:

Միաբան հայրերու այցելութիւնը մեծ ոգեւորութիւն ստեղծեց հայ բանտարկեալներուն մօտ: Անոնց ապաւումն է, որ հոգեւորական դասը եւ մեր կազմակերպութիւնները հետաքրքրութիւն ցոյց տան իրենց նկատմամբ:

ՇՈՂԻԿ ՊՈՅԱՃԵԱՆ

ԸՆԴ

ԿԱՐՕ ՄԵՆԿԻՇԵԱՆ

ՆՇԱՆՈՒԱԾ

1 Յունուար 2000
Պէյրութ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԸ՝ ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Սուրբ Ծնընդեան տօնին առիթով, Հինգշաբթի, 6 Յունուար 2000ին, հանդիսաւոր Սուրբ եւ անմահ պատարագ պիտի մատուցուի Սուրբ Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ: Պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝

ԳԵՐՊ. Տ. ԳԵՂԱՄ Ծ. ՎՐԴ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ
(Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի)

Սկիզբ ժամերգութեան	*ժամը 7:30ին*
Պատարագ	*ժամը 9:30ին*
Քարոզ	*ժամը 10:30ին*
Ջրօրհնէք	*ժամը 11:30ին*

Սիրով կը հրաւիրենք մեր սիրելի ժողովուրդը ներկայ գտնուելու Սուրբ եւ անմահ պատարագին, հաղորդուելու ու զօրանալու համար Բեթղեհեմեան խորհուրդով:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՌՈՒՍԻԱՆ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԸ ԱՆԱԿՆԿԱԼԻ ՄԱՏՆԵԼՈՎ

ՊՈՐԻՍ ԵԼՑԻՆ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱԻ

Նոր Տարուան նախօրեակին նախագահ Պորիս Ելցինի անակնկալ հրաժարումով Ռուսիոյ առժամեայ նախագահի պաշտօն ստանձնած Վլատիմիր Փութին երէկ, անտեսելով արձակուրդը, արդէն Կրեմլինի մէջ գործի լծուած էր, մինչ սաստիկ բախումներ կ'արձանագրուէին Չեչենիոյ մէջ:

Ելցին ռուսերը եւ աշխարհ անակնկալի բերած էր, յայտնելով, թէ կանխահասօրէն կը հրաժարի իր պաշտօնէն՝ 8 տարի ղեկավարելէ ետք Ռուսիան, իշխանութիւնը յանձնելով Փութինի:

Վարչապետ Փութին, որ մինչեւ նախագահական ընտրութիւններ, առժամեայ նախագահի պաշտօն ստանձնած է, անմիջապէս իսկ յայտարարած էր, թէ յետիոտիրդային ժողովրդավար ապատութիւնները պիտի պահպանուին, ինչպէս նաեւ երկիրը ապակայունացնելու որեւէ փորձ պիտի ճգնուի: Ան միւս կողմէ ստորագրած էր հրամանագիր մը, որ Ելցինը եւ անոր ընտանիքը դատական հետապնդումէ կը պաշտպանէ:

Փութին, որուն հրահանգով ու հովանաւորութեամբ է, որ չեչէն անջատողականներու դէմ վիճաւորական գործողութիւնները տեղի կ'ունենան, Ռուսիոյ մէջ ամէնէն աւելի ժողովրդականութիւն վայելող քաղաքական անձնաւորութիւնն է: Ելցինի հրաժարումը աւելի եւս թափ տուած է հաւանաբար Մարտ 26ին կայանալիք կանխահաս ընտրութիւններուն անոր նախագահի ընտրուելու հաւանականութեանց:

Առժամեայ նախագահը երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ բարձրաստիճան պատուիրակ Նիքոլայ Քոշմանի հետ, որ թղթակիցներու յայտնեց, թէ Փութին յայտնած է Չորեքշաբթի օր (վաղը) յատուկ ժողով մը կայացնել Չեչենիոյ մասին յառաջիկայ եռամսեակի ծրագիրներ քննարկելու համար:

Փութին երէկ նաեւ հեռաձայնային խօսակցութիւններ ունեցած է Ա. Պ. Հանառակապետութեան միւս ղեկավարներէն Ուզպեքիստանի նախագահ Իսլամ Քարիմովի, Տաճիկիստանի նախագահ Իմոմալի Ռախմոնովի եւ Պիեռռուսիոյ նախագահ Ալեքսանտր Լուքաշենքոյի հետ: Գրեթէ անրամասնութիւններ չհաղորդուեցան խօսակցութեանց մասին, բացի ատկէ, որ ղեկավարները երկկողմանի յարաբերութեանց եւ ԱՊՀի ծիրէն ներգործակցութեանց հարցերը քննարկած են:

Կրեմլինի վարչակազմի առաջին փոխ պատասխանատու Իկոր Շապտուրասուլով Շաբաթ օր թղթակիցներու յայտնած է, թէ գրեթէ վստահ է, որ Մարտի ընտրութիւններուն Փութինն նախագահ պիտի ընտրուի:

Արդէն անոր ընտրական մեքենան գործի լծուած է շաբաթավերջին: Նիժնի Նովկորուտ քաղաքին մէջ ստեղծուած է տեղացիներէ բաղկացած խմբակ մը, որ պիտի գործէ Փութինի յաղթանակին համար: Լրատու գործակալութիւններու համաձայն, խմբակը բաղկացած է կառավարութեան ի նպաստ կողմնորոշուած երեք կուսակցութիւններու պաշտօնատարներէ: Թեկնածուները միայն մինչեւ Փետրուար 10 ժամանակ պիտի ունենան մէկ միլիոն ստորագրութիւն հաւաքելու ընտրութեանց արձանագրուելու համար, պայմանաւ, որ խորհրդարանը հաստատէ ընտրութեանց համար Մարտ 26 թուականը:

Նոր պաշտօնին ստանձնումէն քանի մը ժամ ետք, Փութին Չեչենիոյ մէջ ռուսական ուժերուն Նոր Տարին կը շնորհաւորէր: Ան Նոր Տարուան առաջին օրն իսկ առաւօտուն անակնկալօրէն այցելած էր Չեչենիոյ մէջ ռուսական հակակշիռին ենթակայ կուսերէմէս քաղաքը, ուր վինուորներուն որսի դանակներ նուիրած է:

Ըստ Շապտուրասուլովի, ճակատումի գօտի այցելութիւնը նախապէս ծրագրուած էր եւ սխալ է ըսել ընտրապայքարի առաջին քայլը նկատել:

Մ. Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն Շաբաթ օր Փութինի հետ հեռաձայնային խօսակցութեան մը ընթացքին անոր յայտնած է, թէ Փութինի ղեկավարութեան օրով երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւնները «լաւ ձեւով կը սկսին», հակառակ Չեչենիոյ եւ այլ հարցերու գծով տարակարծութիւններու:

ԴԷՊԻ ԱՆՑՆԱԼ ԵՏԱՔՈ
ՊԻՏԻ ՉԸԼԼԱՅ

«Ռուսիա պէտք է նոր հպարտամեակը թեւակոխէ քաղաքական նոր անձնաւորութիւններով, նոր դէմքերով, խելացի, ուժեղ, աշխուժ նոր մարդոցմով: Սակայն մենք, որ բավմաթիւ տարիներէ ի վեր իշխանութեան վրայ կը գտնուինք, պէտք է մեկնինք», յայտարած էր Ելցին Դեկտեմբեր 31ի կէսօրին:

Ան դանդաղօրէն եւ վրձռակամօրէն խօսելով յայտարարած էր, թէ Ռուսիա բնաւ դէպի անցեալ ետդարձ պիտի չկատարէ, այլ «անիկա այժմ միայն դէպի առաջ պիտի ընթանայ եւ ես պէտք չէ պատմական այս բնական շարժուձը արգելակեմ»:

Ելցինի երկու նստաշրջանները, որոնք ընթացքի մէջ դրուած էին ժողովրդավարութեան նոր ժամանակաշրջանի մը յոյսերով, բնորոշուած էին կարգ մը մարդոց համար կենսամակարդակի անկումով, իսկ ուրիշներու համար՝ հսկայ հարստութիւններով: Անոր վատ առողջութիւնը սակայն յաճախ արգելակած էր անոր ղեկավարի աշխատանքները:

Ելցինի կապուած ամէնէն մնայուն պատկերներէն մէկը կը մնայ հրասայլի մը վրայ բարձրանալը ծայրայեղականներու կողմէ Օգոստոս 1991ին պետական հարուածի մը մարտահրաւէր ուղղելով:

Պետական հարուածի ձախողութենէն ետք, Ելցին հաստատուած էր իբրեւ ժողովրդավարական յեղափոխութեան ղեկավար:

Աշխարհի ղեկավարները շաբաթավերջին ողջունեցին Պորիս Ելցինը, որ Ռուսիան ուղղած է դէպի ժողովրդավարութիւն եւ շուկայի արեւելումով բարեկարգումներ:

Նախագահ Քլինթըն Կիրակի օր Ելցինը ողջունեց իբրեւ «ռուսական ժողովրդավարութեան հայրը», սակայն նաեւ յայտնեց, որ Ռուսիա կրնայ հրաժարիլ ժողովրդավարութենէ, եթէ Ելցինի յաջորդները կաշառակերութիւնը արմատախիլ չընեն:

Քլինթըն անցեալ Ուրբաթ օր Ելցինը «պատմական կարեւորութեամբ» անձնաւորութիւն մը կոչած էր, իբրեւ համայնավարութեան վերջ տուած անձնաւորութիւն:

Չինաստանի ղեկավար Ճիանկ Ծեմին շնորհակալութիւն յայտնեց Ելցինի, որովհետեւ ան «ռավմավարական գործակցութիւն մը» մշակած է Չինաստանի հետ: Ան խոստացաւ անոր յաջորդին հետ նաեւ գործակցիլ:

Նախկին խորհրդային բավմաթիւ երկիրներ գովասանքով արտայայտուեցան Ելցինի յետխորհրդային բարեկարգումներուն մասին:

Մահկի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան, Գերմանիոյ վարչապետ Կերհարտ Շրէօտըր, Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէր, Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաք եւ այլ ղեկավարներ Ելցինի «պատմական դերակատարութեան» մասին խօսեցան:

Իսկ նախկին խորհրդային ղեկավար Միխայիլ Գորբաչով, որ երկար ատեն Ելցինի մրցակիցը եղած էր, յայտնած է, թէ ժամանակը միայն պիտի դատէ Ռուսիոյ պատմութեան մէջ Ելցինի դերակատարութիւնը, սակայն այժմ երկիրը պէտք է ապագային վրայ կեդրոնանայ:

Միւս կողմէ, ան երէկ իտալական «Լա Սթամփա» թերթին մէջ լոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ ըսած է, թէ Ելցին չէ ուզած հրաժարիլ, սակայն անոր դուստրը, բժիշկները եւ շրջապատը համոզած են, որ հրաժարի:

Ան Փութինի գծով ըսած է, թէ ան առանց որեւէ կասկածի Ելցինի մարդն է, որուն ղեկավարութեան օրերուն Կրեմլինի մէջ ոչինչ պիտի փոխուի:

ՉԵՉԵՆԻՈՅ ԿՌԻՒՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Մինչ Ռուսիոյ առժամեայ նախագահ Վլատիմիր Փութին երէկ Կրեմլինի մէջ գործի կը լծուէր, ռուսական ուժերը իրենց յարձակողականին թափ կու տային Չեչենիոյ մէջ՝ ռմբակոծելով յատկապէս Կրոգնիի եւ հարաւային լեռներուն մէջ ըմբոստ դիրքեր:

Իսլամական ըմբոստներու բանբեր Մովլյատի Ուտուկով երէկ յայտնեց, որ ռուսերը հետզհետէ աւելի մեծ թիւով գոհեր կու տան, եւ թէ անոնք Կրոգնիի հարաւարեւմտեան գօտիին մէջ 3 գիւղերու վրայ հակակշիռը կորսնցուցած են: Մոսկուա հերքեց այս տեղեկութիւնը:

Մինչ այդ Չեչենիայէն անմիջապէս դուրս գրտնուող Մոգտոքի մէջ գինուորական աղբիւրներ յայտնած են, թէ Կրոգնիի մէջ եւ անոր չրջակայքը տեղի ունեցած վերջին բախումներուն 35 ըմբոստ գինեալներ սպաննուած են:

Ըստ «ԱՐ. ԱՅ. ԷՅ.» լրատու գործակալութեան, ըմբոստ հրամանատար Շամիլ Պասաեւի ծնունդավայր - կեդրոն Վեդենիոյի մէջ չուրջ 80 գինեալ սպաննուած է: Ըստ գործակալութեան, միայն 3 ռուս գինուոր սպաննուած է:

Բախումներ արձանագրուած են նաեւ Քարաչոյի մէջ, որ Վեդենոյի հարաւային լեռնային չրջանին մէջ կը գտնուի:

«Ինթըրֆաքս» լրատու գործակալութեան երէկուան հաղորդումին համաձայն, ռազմական օդանաւեր անցնող 24 ժամերուն Չեչենիոյ վերեւ 89 թռիչքներ կատարած են՝ հարուածելով ըմբոստներու հաղորդակցութեանց գիծերը, փոխադրակառքեր եւ այլ թիրախներ:

Երէկ ռուս գինուորներու մայրերը ներկայացնող խմբակի մը բանբերը ձայնասփիւռի «Էխո Մոսքվի» կայանին յայտնած է, թէ առնուազն հազար ռուս գինուոր սպաննուած է եւ չուրջ 3000 ուրիշներ վիրաւորուած են գինուորական գործողութեան ընթացքին:

Կայանը յայտնեց, որ պաշտպանութեան նախարարութեան համաձայն, մինչեւ Նոյեմբերի վերջ (գործողութիւններու սկսումէն 2 ամիս ետք) չուրջ 300 գինուոր զոհ գացած է:

Միւս կողմէ, ըստ «Իթար-Թասս» լրատու գործակալութեան, ըմբոստները արեւելեան գօտիին մէջ ռուսական դիրքերուն մօտ քանի մը թունաւոր ռումբեր արձակած են: Անիկա հաղորդեց, որ հովը կանչ ամպ մը մղած է դէպի Կրոգնիի կեդրոնը:

Գերմանիոյ վարչապետ Կերհարտ Շրէօտըրի արտաքին քաղաքականութեան խորհրդական Միքայէլ Շթայներ երէկ յոյս յայտնեց, որ Ռուսիոյ նոր ղեկավարը վերջ պիտի տայ Չեչենիոյ պատերազմին:

(ՌՈՅԹԵՐՍ)

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՀԱՋԱՐԱՄԵԱԿԻ ԺԱՀՐԸ ՉԵՋՈՔԱՑՈՒԵՑԱՒ

Աշխարհի տարածքին գործող համակարգիչները ապահով կերպով ու առանց աղէտներու յաղթահարեցին հազարամեակի ժահրը, որ մտահոգութիւններ պատճառած էր բոլոր երկիրներուն ու անոնց կառավարութիւններուն:

Մտահոգութիւնները փարատեցան յատկապէս երէկ, որ Նոր Տարուան աշխատանքային առաջին օրն էր: Մասնագէտներ, որոնք մտահոգ էին յատկապէս միջազգային սակարաններու եւ ելեւմտական ջոկատի մէջ հաւանական խանգարումներով, երէկ գոհունակութիւն յայտնեցին, որովհետեւ մտահոգիչ որեւէ պարագայ չարձանագրուեցաւ միջազգային սակարաններու մէջ, ուր բնական կերպով ընթացան աշխատանքները:

Մտահոգութեան առարկայ դարձած մարգերէն մէկն էր նաեւ կորիզային հրթիռներն ու անոնց համակարգիչներու դրութիւնը: Այս մարգին մէջ եւս մտանգաւոր խանգարումներ ու անկանոնութիւններ չարձանագրուեցան: Կորիզային Ուժանիւթի Միջազգային Գործակալութիւնը հաղորդեց, որ աշխարհի այլազան շրջաններու մէջ գտնուող կորիզային գործարաններ չեն ազդուած համակարգիչներու հազարամեակի ժահրէն: Կորիզային գործարաններու գծով միակ խանգարումները արձանագրուեցան Ճափոնի մէջ: Պատասխանատու մարմինները սակայն վստահեցուցին, որ կիրակի օր իսկ հարցերը լուծուած են:

Ամբողջ աշխարհը տագնապի մատնած ժահրին դէմ դնելու համար որդեգրուած միջոցառումները նիւթական ծանր պարտաւորութիւններու տակ դրին շատ մը հաստատութիւններ եւ պետական մարզեր: Միացեալ Նահանգներու մէջ միայն քարիւղի գտարանները եւ ուժանիւթի այլ գործարանները մօտաւորապէս 5 միլիառ տոլար յատկացուցած են՝ կանխարգիլելու համար համակարգիչներու դրութեան խանգարում մը: Ամերիկեան կառավարութեան մէկ բանբերը յայտնեց, որ պետական եւ սեփական մարգերը մօտաւորապէս հարիւր միլիառ տոլար ծախսած են բարելաւելու եւ արդիականացնելու համար համակարգիչները:

Մեծ խանգարումներու եւ անկանոնութիւններու բացակայութիւնը պատճառ դարձաւ, որ ոմանք հարց տան, թէ արդեօք չափազանցուած չէ՞ր ստեղծուած մթնոլորտը: Քուպա դիտել տուաւ, որ հազարամեակի ժահրը դրամատիրական դաւ մըն էր թափ տալու համար համակարգիչներու մարգի մէջ մեծ պիւտճէներու հաստատման:

Թէեւ մեծ խանգարումներ ու աղէտներ չարձանագրուեցան, սակայն մասնակի ու երբեմն ալ հետաքրքրական «սխալ»ներ գործեցին համակարգիչները:

●ԴԱՆԻՈՅ մէջ Յունուար 1ի առաջին ժամուան ընթացքին ծնած երեխայի մը համակարգիչի «թղթածրարը» ցոյց կու տար, որ նորածինը հարիւր տարեկան է:

●ԻՏԱԼԻՈՅ մէջ, համակարգիչի ժահրը կարգ մը բանտարկեալներու ժամանակաշրջանը հարիւր տարի կամ կրճատեց եւ կամ աւելցուց: Կարգ մը բանտարկեալներ, որոնք ազատ պիտի արձակուէին Յունուար 2000ին, յանկարծ իմացան, թէ տակաւին մէկ դար ունին բանտէն ներս: Ուրիշներու պարագային, համակարգիչը կը յայտնէր, որ անոնք հարիւր տարի առաջ պէտք էր ազատ արձակուէին:

●ՄԱԼԵԶԻՈՅ մէջ, գինուորական մը անձրեւէն փախ-

Շար.ը՝ էջ 9

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

ՊԷՅՐՈՒԹ - ԼԻԲԱՆԱՆ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԵՐ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ
ԱՐՔԻԱՊԱՏԻԻ ՎԱՐԴԱՆ ԵՊՍ. ԱՇԳԱՐԵԱՆ
(Օգնական եպիսկոպոս պատրիարքութեան)

Հինգշաբթի, 6 Յունուար 2000, առաւօտեան ժամը 10:00ին, Սուրբ Աւետման եկեղեցւոյ մէջ, Էշրեֆիէ:

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ՝ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Ս. Ծննդեան տօնին առիթով, Հինգշաբթի, 6 Յունուար 2000ին, Լիբանանի թեմի բոլոր եկեղեցիներուն մէջ հանդիսաւոր Սուրբ եւ անմահ պատարագ պիտի մատուցուի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան միաբան հայրերու կողմէ:

Ստորեւ պատարագիչ միաբան հայրերու ցանկը.-

●Ս. Նշան Մայր եկեղեցի՝
Տ. ԳԵՂԱՄ Ծ. ՎՐԴ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ
(Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց Թեմի)
●Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցի՝
Տ. ԵՓՐԵՄ ԱՐՔ. ԹԱՊԱԳԵԱՆ
●Ս. Աստուածածին եկեղեցի՝
Տ. ՋԱՐԵՀ ԱՐՔ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ
●Ս. Սարգիս եկեղեցի՝
Տ. ՏԻՐԱՅՐ ԵՊՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
●Ս. Յակոբ եկեղեցի
Տ. ՆԱՐԵԿ Ծ. ՎՐԴ. ԱԼԵՔՄԷԶԵԱՆ
●Ս. Յարութիւն եկեղեցի (Ժունիէ)՝
Տ. ՇԱՀԱՆ Ծ. ՎՐԴ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
●Ս. Յովհաննու Կարապետ եկեղեցի՝
Տ. ՓԱՒԼԷՆ ՎՐԴ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
●Ս. Յարութիւն եկեղեցի (Ռըմէյլ)՝
Տ. ՄԱՇՏՈՑ ԱԲԵՂ. ՉՕՊԱՆԵԱՆ

Կոչ կ'ուղղենք մեր ժողովուրդի վաւակներուն՝ ներկայ գտնուելու Սուրբ եւ անմահ պատարագին, հաղորդուելու Ս. Ծննդեան խորհուրդով, լսելու օրուան պատգամը եւ վայելելու Հայց. Եկեղեցւոյ արարողութեանց հայաբոյր ծեսը:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Հինգշաբթի, 6 Յունուար 2000, Ս. Ծնընդեան տօնին առիթով, հանդիսաւոր Սուրբ եւ անմահ պատարագ պիտի մատուցուի եւ ջրօրհնէքի արարողութիւն պիտի կատարուի Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ:

Պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Ժամերգութիւն՝	*ժամը 7:00ին*
Ս. պատարագ՝	*ժամը 9:30ին*
Քարոզ՝	*ժամը 10:30ին*
Ջրօրհնէք՝	*ժամը 11:30ին*

Ս. Պատարագը պիտի երգուի քառաձայն կաթողիկոսարանի «ՇՆՈՐՀԱԼԻ» երգչախումբին կողմէ, ղեկավարութեամբ ՄԵՂՐԻԿ ՎՐԴ. ԲԱՐԻՔԵԱՆԻ:

Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը՝ ներկայ գտնուելու Սուրբ պատարագին, լսելու վեհափառ հայրապետին պատգամը եւ հաղորդուելու մեր Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի Ծննդեան վերակենդանացուցիչ խորհուրդովը:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՇԱՆՕԹ.- Պատարագէն ետք, վեհափառ հայրապետը շնորհաւորութիւնները պիտի ընդունի վեհարանի դահլիճին մէջ մինչեւ ժամը 1:30, իսկ կէսօրէ ետք ժամը 4:00էն 7:00:

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ ՆՈՐ ԱՏԱՆԱՅԻ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք մեր սիրելի ժողովուրդին, որ Հինգշաբթի, 6 Յունուար 2000, Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնին առիթով, հանդիսաւոր Սուրբ եւ անմահ պատարագ պիտի մատուցուի Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:

Պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝
ԳԵՐՇ. Տ. ՋԱՐԵՀ ԱՐՔ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ

Սկիզբ ժամերգութեան՝	*ժամը 7:30ին*
Ս. պատարագ՝	*ժամը 10:00ին*
Ջրօրհնէք՝	*ժամը 10:30ին*
Քարոզ՝	*ժամը 11:00ին*

Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը՝ ներկայ գտնուելու հոգեպարար արարողութեան եւ վերանորոգուելու իր քրիստոնէական հաւատքին մէջ:

ՇԱՆՕԹ.- Չորեքշաբթի, 5 Յունուար 2000, Խթման եւ Ճրագալոյցի ժամերգութիւն տեղի պիտի ունենայ կէսօրէ ետք ժամը 3:30ին, իսկ Ս. պատարագ՝ ժամը 5:00ին:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ — Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 2000ԱՄԵԱԿ

Ի գիտութիւն մեր հաւատացեալ ժողովուրդին, ստորեւ կը ներկայացնենք ժամանակացոյցը Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ մէջ կատարուելիք Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան արարողութեանց:

●ՃՐԱԳԱԼՈՅՑ. ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2000
- Առաւօտեան ժամերգութիւն՝ ժամը 7:30ին
- Կէսօրէ ետք, սկիզբ ժամերգութեան՝ ժամը 3:00ին
- Ընթերցուածներու ընթերցում՝ ժամը 4:00ին
- Ճրագալոյցի (Խթման) պատարագ՝ ժամը 5:00ին
- Նախատօնակ՝ ժամը 6:30ին
- Աւետում Քրիստոսի Ծննդեան Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ ծխականներու դպրաց դասի կողմէ՝ ժամը 8:30էն սկսեալ
- Ծննդեան յատուկ արարողութիւն, շարականներ, տաղեր, աւետարան, «Փառք ի բարձունս» կէս գիշերուան ժամը 12:00ին

●Ս. ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻՆ
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2000

- Առաւօտեան ժամերգութիւն՝	*ժամը 7:30ին*
- Ս. Պատարագ՝	*ժամը 10:00ին*
- Քարոզ՝	*ժամը 11:00ին*
- Ջրօրհնէք՝	*ժամը 11:30ին*

Ս. պատարագը պիտի մատուցանէ եւ պիտի քարոզէ՝
ԳԵՐՊ. Տ. ՆԱՐԵԿ Ծ. ՎՐԴ. ԱԼԻԷՄԷԶԵԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱՒ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱՒ
ՁԵԶԻ, ՄԵԶԻ՝ ՄԵԾ ԱԻԵՏԻՍ

Սիրով կը հրաւիրենք հայ ժողովուրդի վաւակները՝ ներկայ գտնուելու եւ վերանորոգուելու Քրիստոսի մարդեղութեան խորհուրդով:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՀԱՅԱՇԽԷՆ — ՀԱՅԱՇԽԷՆ

ՏՕՆ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

Հինգշաբթի, 6 Յունուար 2000ին, մեր Փըրկչին՝ Յիսուսի Քրիստոսի Ս. Ծննդեան Տօնին առիթով, հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցուի եւ ջրօրհնէք պիտի կատարուի Ս. Յովհաննու Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ:

Պիտիպատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝

ՀՈԳԵՇ. Տ. ՓԱՒԼԷՆ ՎՐԴ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Ժամերգութիւն՝	*ժամը 7:30ին*
Ս. պատարագ՝	*ժամը 9:30ին*
Քարոզ՝	*ժամը 10:30ին*
Ջրօրհնէք՝	*ժամը 11:15ին*

Սիրով կը հրաւիրենք հաւատացեալ ժողովուրդը՝ լսելու հայր սուրբին խօսքը եւ ներշնչուելու Քրիստոսի Ծննդեան վերակենդանացուցիչ խորհուրդով:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԿԱՐԱՊԵՏ
ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵՆԷՆ

Լիբանանի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանատունը «Երիտասարդ սերունդի փառատօն»ի ծիրէն ներս կազմակերպեց հայկական կրկէսի երեք արուեստագէտներու ելոյթներ:

Բացի նախօրօք ծրագրուած ելոյթներէն, արուեստագէտները հանդէս եկան Պէյրութի, Թրիփոլիի եւ այլ քաղաքներու դպրոցներու մէջ, մանկական հիւանդանոցներու եւ յատկապէս անբուժելի հիւանդութիւններով տառապող երեխաներու բաժանմունքներու մէջ:

Դեկտեմբեր 23ին հայ արուեստագէտները ելոյթ ունեցան Քֆարհայ - Պաթրունի մէջ գտնուող լիբանանեան «*Էս. Ո. Էս. Վիլէյճ*»ի որբերուն համար: Անիկա տեղի ունեցաւ Լիբանանի նախագահի տիկնոջ՝ Անտրէ Լահուտի հովանաւորութեամբ: Առաջին տիկինը ներկայացուց գիւղատնտեսութեան նախարարին կինը՝ Մարիան Փրեճիէ: Ելոյթին ներկայ էին նաեւ «*Էս. Ո. Էս. Վիլէյճ*»ի պատասխանատուներ եւ դեսպանութեան աշխատակիցներ:

Արուեստագէտները բարձր գնահատանքի արժանացան լիբանանեան մամուլի կողմէ: Անոնց կատարածը մարդասիրական ազնիւ քայլ մըն էր, ինչպէս նաեւ նուէր լիբանանցի երեխաներուն՝ Նոր Տարուան եւ Սուրբ Ծնունդի տօներուն առիթով:

«ՌՈՒՍԻԱՆ ԱՊԱԿԱՅՈՒՆԱՑՆՈՂ ԱԶԴԱԿ Է ԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷՋ»

Կ'ԸՍԷ ԱԶԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉԸ

Անգլիատառ «Թըրքիշ Տէյլի Սթար» թերթը հարզազրոյց մը կատարած է Ազրպէյճանի «Ժողովրդական Ճակատ» ընդդիմադիր կուսակցութեան փոխ նախագահ Ալի Քերեմլիի հետ: Հարցազրոյցի ընթացքին Ա. Քերեմլի համառօտ կերպով կ'անդրադառնայ Չեչենիոյ մէջ ռուսական գործողութիւններուն եւ կը մանրամասնէղարաբաղեան տագնապին եւ շրջանային կացութեան վերաբերեալ իր կարծիքները:

Հարցազրոյցը ամբողջութեամբ կը ներկայացնենք, տրուած ըլլալով, որ Ալի Քերեմլիի արտայայտած գաղափարներ կը դրսեւորեն Ազրպէյճանի մէջ կազմաւորուած քաղաքական մօտեցումները, որոնք վստահաբար կը հետաքրքրեն հայ ընթերցողը:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Առաջին հերթին կ'ուզեմ հարցնել վերջին եղելութիւններուն մասին: Ի՞նչ է ձեր գնահատումը Չեչենիոյ տագնապին վերաբերեալ: Կը հաւատա՞ք, որ Ռուսիոյ գործողութիւնները Չեչենիոյ մէջ ապագայ սպառնալիք կը ներկայացնեն Ազրպէյճանին համար:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Չեչենիոյ մէջ կատարուածը մարդկային աղետ է: Ռուսիոյ այս գործողութիւնը նոյնիսկ ցեղասպանութիւն կրնանք կոչել: Խժբախտաբար բոլոր երկիրները պարզապէս կը դիտեն այս ցեղասպանութիւնը: Չեչենիան Հիւսիսային Կովկասի դարպասն է: Ես կը վախնամ, թէ Ռուսիա Չեչենիան գրաւելէ ետք պիտի շարունակէ իր յարձակումները, որովհետեւ այդ շրջաններուն մէջ կ'ուզէ հաստատել այն գերիշխանութիւնը, զոր ունէր Խորհրդային Միութեան տարիներուն:

Եթէ Ռուսիա շարունակէ չեչեններու ցեղասպանութիւնը, պէտք է նախաձեռնել պատժական միջոցառումներու, ինչպէս՝ Ռուսիոյ արտաքսումը Եւրոպական Խորհուրդէն: Կը յուսամ, որ արեւմտեան քաղաքակրթուած երկիրները պէտք եղած քայլը կ'առնեն՝ չեչէն վերջին քաղաքացիին սպանութենէն առաջ:

Թէեւ Միացեալ Նահանգներ եւ Եւրոպա շարժում մը կատարած են այս գծով (անոնք հրապարակած են Ռուսիան ազդարարող յայտարարութիւն մը), սակայն այս բաւական չէ, որպէսզի վերջ գտնեն յարձակումները: Չեչենիան շատ մեծ կարեւորութիւն ունի Ազրպէյճանի, Վրաստանի եւ նոյնիսկ Թուրքիոյ համար: Հետեւաբար այս երեք երկիրները պէտք է ուշադրութեամբ հետեւին Չեչենիոյ դէպքերուն:

Հ.- Չեչենիոյ հարցին շուրջ Կեդրոնական Ասիոյ երկիրներ զարմանալիօրէն քաջալերած են Ռուսիան: Ի՞նչ է ձեր կարծիքը այս քաջալերանքին նկատմամբ:

Պ.- Կը կարծեմ, որ անոնք կը վախնան Ռուսիայէն: Ռուսիա տակաւին ազդեցութիւն ունի նախկին Խորհրդային Միութեան կարգ մը երկիրներու վրայ: Անոնք բոլորովին անկախացած չեն Ռուսիայէն, ոչ միայն քաղաքականապէս, այլ նաեւ տնտեսական գետնի վրայ: Այս պատճառով անոնք պէտք է ըլլան այն, ինչ որ կ'ուզէ Ռուսիան:

Հ.- Շրջանին մէջ այլ կարեւոր հարց մըն է Ղարաբաղի տագնապը: Ինչո՞ւ այս հարցը չի կրնար լուծուիլ:

Պ.- Մեր հողերը այժմ հայկական գրաւման ենթակայ են: Այս մէկը ծանօթ իրողութիւն մըն է: Հայերու տիրացման պատճառով միլիոնաւոր գաղթականներ ստիպուեցան հեռանալ իրենց տուներէն եւ հիմա կ'ապրին վրաններու տակ: Սակայն մենք առանձին չենք կրնար լուծում մը գտնել: Ինչո՞ւ: Պատճառները բազմաթիւ են: Առաջին՝ Ռուսիա նեցուկ կը կանգնի Հայաստանին՝ քաղաքական եւ զինուորական գետնի վրայ: Այս մէկը զուգադիպութիւն չէ: Ռուսիոյ նպատակը Հայաստանը իբրեւ գործիք գործածելն է այս շրջանին մէջ, որպէսզի ինք մնայ իշխող ուժ, ինչպէս՝ Խորհրդային Միութեան տարիներուն: Ռուսիա 200 տարի է ի վեր կը շահագործէ Հայաստանը: Առաւել, Հայաստանը այս շրջանին մէջ կը գործէ իբրեւ ռուսական ոստիկանական ուժ: Հայաստանը ռուսական նեցուկին շնորհիւ կը խուսափի լուծելէ Ղարաբաղի տագնապը: Բոլորս գիտենք, թէ Ռուսիան զինուորական կեդրոններ եւ զինուորներ ունի Հայաստանի մէջ:

Միւս կողմէ, հայկական *լոպիին* պատճառով Միացեալ Նահանգները ոչ մէկ քայլ առած են լուծելու հարցը: Միացեալ Նահանգներու պետութիւնը զօրավիգ կը կանգնի Հայաստանին, նոյնիսկ երբ այս քաջալերանքը հակասութիւններ կը ստեղծէ Միացեալ Նահանգներու համաշխարհային եւ շրջանային շահերուն մէջ:

Հակառակ անոր, որ Միացեալ Նահանգները կ'ուզեն տկարացնել Ռուսիոյ ազդեցութիւնը Կովկասի մէջ, անոնք կը պաշտպանեն անոր «արարած»ը: Այս մէկը հակասութիւն է: Եթէ ուշադրութեամբ նայինք, կը տեսնենք, թէ Միացեալ Նահանգները եւ Ազրպէյճանը նոյն շահերը ունին այս շրջանին մէջ: Մենք կ'ուզենք, որ Միացեալ Նահանգները եւ անոնց Քոնկրէսը արդար կերպով լուծեն այս հարցը:

Հ.- Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան անցեալ շաբաթ յայտարարեց, թէ Կովկասի մէջ կարիքը կայ գտնելու ապահովական նոր դրութիւն մը: Ան ըսաւ, որ Հայաստան պատրաստ է տեսակցելու պզերի պաշտօնատարներուն հետ խօսելու համար այս հարցին շուրջ: Ի՞նչ-պէս կ'արժեւորէք այս առաջարկը:

Պ.- Ես ալ կը հաւատամ, որ ապահովական նման դրութեան մը կարիքը կայ Կովկասի մէջ, բայց ի՞նչպէս կարելի է զայն իրականացնել: Օսկանեան ըսաւ, որ Ռուսիա, Իրան, Թուրքիա, Միացեալ Նահանգներ եւ Ազրպէյճան կրնային մասնակցիլ այս ծրագիրին: Ի՞նչպէս կրնան Ռուսիա եւ Իրան մասնակցիլ, երբ անոնք կ'ուզեն ապակայունացնել շրջանը: Անկարելի է ապահովութեան ծրագիր իրականացնել Ռուսիոյ եւ Իրանի մասնակցութեամբ, երբ անոնք արդէն կայունութիւն չունին շրջանին մէջ: Եթէ Թուրքիան եւ Միացեալ Նահանգները կարեւոր դեր կատարեն այս ծրագիրին իրականացման համար, այդ ժամանակ կարելի է համաձայնիլ. այլ կերպով չենք համաձայնիր:

Հ.- Այս ծիրէն ներս ի՞նչպէս կը գնահատէք Իրանի վարած քաղաքականութիւնը Կովկասի մէջ:

Պ.- Նկատի ունենալով, որ Իրանի նպատակը միշտ եղած է իսլամական աշխարհի պահապանը դառնալ, զարմանալի է, թէ ի՞նչպէս Ազրպէյճան - Հայաստան տագնապին մէջ ան քրիստոնեայ հայերը կը պաշտպանէ: Կը կարծեմ, թէ Իրան անկախացած եւ հանրապետական Ազրպէյճան մը չ'ուզեր, որովհետեւ 30 միլիոնէ աւելի ազերիներ կ'ապրին Իրանի մէջ: Ազրպէյճան նաեւ կ'ուզէ անդամ դառնալ եւ ՕԹԱՆի եւ Եւրոպական Խորհուրդի:

Իրան, ՕԹԱՆի կամ Եւրոպական Խորհուրդի անդամ երկրորդ դրացի մը չ'ուզեր (առաջինը Թուրքիան է): Ան նաեւ կը վախնայ իսկական ժողովրդավարութենէ, որովհետեւ իր սահմաններէն ներս կ'ապրին տարբեր ազգերու պատկանող խումբեր:

Հ.- Կ'ըսէք, թէ Ազրպէյճան կ'ուզէ ՕԹԱՆի եւ Եւրոպական Միութեան անդամ դառնալ: Ե՞րբ եւ ի՞նչ պատճառներով Ազրպէյճանը պիտի միանայ այս երկու կազմակերպութիւններուն:

Պ.- Ազրպէյճանի ապագան ՕԹԱՆի եւ Եւրոպական Միութեան մէջ կը տեսնեմ. բայց կը հաւատամ, որ որոշ ժամանակ պիտի առնէ, որպէսզի յաջողինք: Տարւելիք մեծ աշխատանք կայ քաղաքական եւ տնտեսական մարզերու մէջ: Թուրքիա իր զարգացած ժողովրդավարութեամբ եւ տնտեսութեամբ կրնայ անդամ դառնալ Եւրոպական Միութեան, սակայն մենք տակաւին ունինք բաւական աշխատանք:

Հ.- Ի՞նչ է ձեր կարծիքը ազերի-թուրք յարաբերութիւններուն գծով:

Պ.- Թուրքիան մեզի համար ղեկավար մըն է տարբեր մարզերու մէջ: Ձոյս ունինք, որ պիտի կարենանք զարգացնել երկկողմանի յարաբերութիւնները: Կը հաւատամ, որ Թուրքիա կայունացման ազդակ մը կը հանդիսանայ Կովկասի մէջ: Մեր քաղաքական երկկողմանի յարաբերութիւնները լաւ են, տնտեսապէս պէտք է ընենք աւելին: Կը կարծեմ, որ երկկողմանի յարաբերութիւններու ամբողջ կարողականութիւնը տակաւին չէ իրագործուած: Կը սպասենք, որ թուրք առեւտրականներ աւելի մեծ ներդրումներ ընեն մեր երկրին մէջ:

«10ՐԴ ՆԱՀԱՆԳ»Ի ԴԷՄ ՔՐԷԱԿԱՆ ԳՈՐԾ

Արցախեան *«10րդ Նահանգ»* թերթը յայտնեց, թէ 23 Դեկտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղի դատախազութիւնը թերթի խմբագիրին տեղեկացուցած է, որ տըպագրուած կարգ մը յօդուածներու առնչութեամբ քրէական գործ յարուցած է թերթին նկատմամբ:

Ըստ թերթին փոխանցած տեղեկութիւններուն, խմբագիրը հետաքրքրուած է, թէ որուն բողոքին հիման վրայ յարուցուած է այդ գործը, սակայն պարզուած է, որ ոչ ոք բողոքած է:

Պատասխանատուներ թերթի խմբագրութեան բացատրեցին, թէ դատախազութիւնը իրաւասու է առանց դիմումի իսկ քրէական գործ յարուցել, եթէ գտնէ, որ վիրաւորանք կամ զրպարտութիւն ուղղուած է մարդոց հասցէներուն:

«ԱՅՍ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ ՉԷ ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ ԲԱՆԱԿԻՆ ԿՈՂՄԷ

Կ'ԸՍԷ ՄՈՎՍԷՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Արցախեան *«10րդ Նահանգ»* շաբաթաթերթը իր 25 Դեկտեմբերի թիւով հարցազրոյց մը կատարած էր Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան բանակի հրամանատարի պաշտօնակատար Մովսես Յակոբեանի հետ:

Հրամանատարի պաշտօնակատարը իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ Լեռնային Ղարաբաղի ներքին քաղաքական վերջին իրադարձութիւններուն: Ան ըսաւ, որ Ղարաբաղի բանակի գլխաւոր խնդիրը ժողովուրդի պաշտպանութեան ապահովումն է եւ ոչ թէ այս կամ այն քաղաքական ուժին յարիլը: Ան աւելցուց, թէ ըստ բանակի հրամանատարական կազմին, երկրի լարուածութիւնը կրնայ մեղմանալ Սամուէլ Բաբայեանի հեռանալով:

Յակոբեան իր համոզումը յայտնեց, որ բանակը պէտք է հեռու մնայ քաղաքական գործիչներուն միջեւ ծագած վէճերէն եւ թէ ան պարտաւոր է պահպանել Լեռնային Ղարաբաղի խաղաղութիւնը:

Յիշեցնելով բանակին հրամանատարական կազմի յայտարարութիւնը, որ կը պահանջէր թէ նախագահ Ղուկասեանի եւ թէ Սամուէլ Բաբայեանի հրաժարականը, լրագրողը հարց տուաւ, որ արդեօ՞ք Մ. Յակոբեան բաւարարուած է հարցին միակողմանի լուծումով (իմա՝ Սամուէլ Բաբայեանի պաշտօնաթողութեամբ):

Մովսես Յակոբեան ընդգծեց, որ Սամուէլ Բաբայեան ոչ թէ հրաժարական տուաւ, այլ պարզապէս հեռացաւ աշխատանքէն: Ինչ կը վերաբերի նախագահ Ղուկասեանի հրաժարման հարցին, ան ըսաւ, թէ բանակի հրամանատարական կազմը իրաւունք չունի երկրին նախագահը հեռացնելու պաշտօնէն եւ ոչ ալ նման հարց դնելու:

Պաշտպանութեան բանակի հրամանատարի պաշտօնակատարը իր խօսքին մէջ նշեց, թէ Սամուէլ Բաբայեանն է, որ իրեն առաջարկած է բանակի հրամանատարի պարտաւորութեանց ստանձնումը: Պաշտօնէն հեռանալէ առաջ Բաբայեան խնդրած է, բոլոր հրամանատարներէն նոյն բարեխղճութեամբ շարունակել աշխատանքը եւ պահպանել դժուարութեամբ ձեռքբերուածը:

Մովսես Յակոբեան յայտարարեց, թէ երկրի ներքին քաղաքական լարուածութենէն բխող իրավիճակը բանակին կողմէ չէ ստեղծուած: «Այդ իրավիճակը ստեղծողները շատ մարդիկ են, որոնց մէջ նաեւ Լեռնային Ղարաբաղէն դուրս գտնուողներ կան», ըսաւ ան:

Հարցազրոյցի վերջաւորութեան ան ձեռնպահ մնաց Ս. Բաբայեանի անձին մասին գնահատական տալու առնչութեամբ: Յակոբեան եզրակացուց, թէ գնահատական տալը պէտք է նկատուի իրաւունքը ժողովուրդին, որովհետեւ ան քաջատեղեակ է այն բանին, որ Բաբայեան եղաւ Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան բանակի ստեղծողը եւ ժամանակը ցոյց պիտի տայ, թէ որքանո՛վ ան յաջողած է քաղաքականութեամբ զբաղիլ:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐՈՒ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Միացեալ Նահանգներու Քալիֆորնիոյ նահանգային խորհրդարանի թեկնածուներէն Փօլ Գրիգորեան Քալիֆորնիոյ ապահովագրական յանձնախումբէն պահանջեց, որ անոնք Հայկական Ցեղասպանութեան գոհերու քալիֆորնիաբնակ յաջորդներուն կեանքի ապահովագրական պահանջները քննարկէ: Գրիգորեան ըսաւ, թէ ամերիկեան հաստատութիւններ Ցեղասպանութենէն առաջ ապահովագրական պայմանագրութիւններ ծախած էին հազարաւոր հայերու, բայց հետագային անոնք մերժած էին հատուցումներ կատարել գոհերու ժառանգորդներուն:

Գրիգորեան ըսաւ, թէ Քալիֆորնիա հայկական մեծագոյն գաղութներէն է, ուր կը բնակին Ցեղասպանութեան գոհերու յաջորդներ: Ան յիշեցուց նաեւ, թէ Միացեալ Նահանգները պարտաւոր են Ցեղասպանութեան գոհերու յաջորդներուն տալ արդար հատուցում: Ան աւելցուց. «Մեր ապահովագրական յանձնախումբը պէտք է իր հեղինակութիւնը եւ ուժը բանեցնէ արդարութեան հաստատման համար»:

Գրիգորեան անդրադարձաւ վերջերս դաշնակցային դատարանին մէջ Ցեղասպանութեան գոհերու ամերիկաբնակ յաջորդներուն կողմէ Նիւ Եորքի ապահովագրական հաստատութեան դէմ եղած դատական գործին:

Նիւ Եորքի ապահովագրական հաստատութիւնը 1914ին 10,000 հայերու ապահովագրական պայմանագրութիւններ ծախած է: Հաստատութիւնը մերժած է ապահովագրական հատուցում տալ յաջորդներուն, որովհետեւ անոնք իրենց ապահովագրուած նախահայրերուն մահուան փաստաթուղթերը չեն կրցած ներկայացնել:

Գրիգորեան ըսաւ նաեւ, թէ ապահովագրութեան յանձնախումբը պէտք է քննարկէ Քալիֆորնիոյ մասնակցութիւնը արդէն իսկ տեղի ունեցող դատավարութեան կամ առանձին դատավարութիւն մը սկսելու կարելիութիւնը:

Գրիգորեան հաստատեց, թէ որեւէ գումարն կարող է Ցեղասպանութեան գոհերու տանջանքը, սովը եւ սպանութիւնը արգելել: Ան աւելցուց նաեւ, թէ դրամը անկարող է Ցեղասպանութեան գոհերու տանջանքը, սովը եւ սպանութիւնը արգելել: Ան աւելցուց նաեւ, թէ դրամը անկարող է Ցեղասպանութեան գոհերու տանջանքը, սովը եւ սպանութիւնը արգելել:

ՎԱՅՔԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԳԻՒՂԻ ՍՐԲԱՎԱՅՐԵՐԸ ՓՐԿՈՒԻԹԵԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻՆ

Վայքի Մարտիրոս գիւղին մէջ գոյութիւն ունին երկու կանգուն, չորս փլատակ եւ 12էն 13 այլ սրբավայրեր: Փլատակ եկեղեցիները երկար տարիներ ի վեր անմխիթար վիճակի մէջ գտնուելով, ամբողջութեամբ կորսուելու վտանգին տակ կը գտնուին: Վերջին տարիներուն, որոշ բարերարներ, գիտակցելով սպառնացող վտանգին, իրենց նուիրատուութիւններով աջակցեցան հայ ժողովուրդի մշակոյթի այս կեդրոններու փրկութեան:

Վերջին տարիներուն, լոսանճելըսաբնակ Թագուհի Զիլեանի բարերարութեամբ եւ այլոց աջակցութեամբ նորոգուեցաւ Մարտիրոս գիւղի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, որուն զանգակատունը, երիցատունը, Գայիանէ եւ Հռիփսիմէ Ս. կոյսերու վկայարանը, ընթերցարանը եւ ճեմարանը արդէն իսկ վերանորոգուած են:

Գիւղէն ներս, նոյն աշխատանքները շարունակելու համար, 1998ին, Թ. Զիլեանի նախագահութեամբ ստեղծուած է հիմնադրամ:

Ներկայիս, Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ ճեմարանը կը յաճախէ 70 աշակերտներ, իսկ գրադարանը ունի աւելի քան 1000 գիրքեր:

Վերանորոգման աշխատանքները այսօր կը շարունակուին նոյն գիւղի Ս. Մարիամ Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԼԻՆ ՀԱՍՑԷՆ

HAMPIG SASSOUNIAN
C 88440 CA STATE PRISON
D4– 240 44750 60TH STR.
WEST PLANCASTER CA 93536

ԿՈՉ

Հայկական Հարցերու Հաստատութիւնը Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ դատապարտման, Մեծ Եղեռնի հետեւանքով հայութեան կրած վնասներու հատուցման եւ, ընդհանրապէս, Հայ Դատի հետապնդման, սատարող աշխատանքներուն քաղաքական, իրաւական, բարոյական եւ քարոզչական հիմքերը զօրացնելու համար ծրագրած է կազմել Հայկական Ցեղասպանութեան զոհերուն անուանացանկը եւ նոյն առիթով հայութեան կրած վնասներու ցանկագրութիւնը:

Այս առնչութեամբ անհրաժեշտ հսկայածաւալ նիւթերն ամփոփուած են բազմաթիւ գիրքերու, պարբերականներու, անտիպ յուշագրութիւններու, ինչպէս նաեւ զանազան դիւաններու մէջ ի պահ դրուած վաւերաթուղթերու մէջ: Առանց կողքին նոյնքան հսկայածաւալ նիւթ մը, առանց գրի առնուած ըլլալու, արձանագրուած է բազմաթիւ մարդոց յիշողութեան մէջ. նշենք միայն տակաւին այսօր կենդանի մնացած վերապրողներ եւ մինչեւ հիմա մահացած վերապրողներու հարազատներ: Ցեղասպանութեան զոհերու կապուած անտիպ կամ հրատարակուած գրութիւնները, բուն իրենց գրաւոր բնոյթին հետեւանքով, դժուարաւ կորուստի կրնան դատապարտուիլ: Մինչդեռ այն տեղեկութիւնները, որոնք արձանագրուած են մարդոց յիշողութեան մէջ միայն, կորուստի պիտի մատնուին կեանքի բնական օրէնքով, եթէ շուտով գրի չառնուին: Ահաւասիկ այս վերջին տեսակի տեղեկութեանց հաւաքման է, որ առաջին հերթին ձեռնարկած է Հայկական Հարցերու Հաստատութիւնը: Յաջորդաբար առաջ պիտի տարուի նաեւ գրաւոր աղբիւրներէն քաղուելիք նիւթերու հաւաքումը:

Ներկայ կոչով կը դիմենք համայն հայութեան, Հայաստանի թէ Սփիւռքի, որպէսզի ամէն ոք, որ Ցեղասպանութեան զոհ հարազատ մը ունեցած է, հաճի մեզի տեղեկացնել անոր վերաբերող կենսագրական հետեւեալ տեղեկութիւնները.

- Նահատակի անուն, մականուն եւ հօր անուն:
- Նահատակի ծննդեան վայր եւ թուական (կամ մօտաւոր տարիք):
- Քաղաքը կամ գիւղը, ուրկէ տարագրուած է (եթէ իր վերջին բնակավայրը, նախքան Ցեղասպանութիւնը, ծննդավայրէն տարբեր էր):
- Նահատակութեան (կամ անհետացման) պայմանները սպաննուած, հիւանդութեամբ մեռած, առեւանգուած, անյայտ կերպով կորսուած եւ այլն:
- Նահատակին ունեցած շարժական եւ անշարժ հարստութիւնները:
- Եթէ նահատակին մասին որեւէ տեղ (գիրք, պարբերական եւ այլն) գրաւոր յիշատակութիւն մը կայ, նշել այդ հրատարակութեան վերաբերող մատենագիտական տուեալները:

Հայկական Ցեղասպանութենէն 84 տարի անցած ըլլալով բնական է, որ շատեր վերը նշուած հարցումներէն բոլորին չկարենան պատասխանել, ուստի պիտի գրեն միայն այն, ինչ որ կը յիշեն:

Անհրաժեշտ է, որ այս հարցումներուն պատասխանելէ ետք, հարցարանին վերջաւորութեան, հարցումներուն պատասխանողը իր ընթեռնլի ստորագրութիւնը դնէ եւ աւելցնէ, իր բնակած երկրին լեզուով, իր անուն - մականունը եւ հասցէն ճիշդ այնպէս, ինչպէս արձանագրուած են իր ինքնութեան թուղթին մէջ: Այս հարցումներուն պատասխանները ապագայի նկատմամբ, որոշ չափով, վաւերագրային արժէք ունենալով, փափաքելի է, որ իւրաքանչիւր հարցարանի պատասխանողին ստորագրութեան (եւ անուն - մականուն - հասցէին) աւելցուի ուրիշ երկու հոգիի ստորագրութիւնը, իբրեւ վկայ, եւ այս երկու վկաներն ալ իրենց բնակած երկրին լեզուով նշեն իրենց անուն - մականունը եւ հասցէն ինքնութեան թուղթին մէջ արձանագրուածին պէս:

Իսկ եթէ մէկը իր նահատակուած հարազատին վերաբերող շարժական կամ անշարժ հարստութեանց վերաբերող վկայաթուղթ մը ունի, կը խնդրենք, որ անոր պատճէնը կցէ այս հարցարանին:

Այս ձեւով լրացուած հարցարանները կը խնդրենք փոստով ուղարկել Հայկական Հարցերու Հաստատութեան հետեւեալ հասցէներուն.

Հայաստանի եւ ԱՊՀի երկիրներէն ուղարկուելիքները
«Հայկական Հարցերու Հաստատութիւն»
Հանրապետութեան փողոց. թիւ 30
375019 Երեւան:

Սփիւռքէն ղրկուելիքները
Institut für Armenische Fragen e. V. Steinsdorf str. No 20, 80538 München (Germany):

E-mailով ուղարկելը փափաքելի չէ, որովհետեւ հարցարաններուն վաւերաթուղթի արժէքը կը նուազի, եթէ բնագիր չըլլան:

Ամենայնդէպս, հարցարանին պատասխանները դիւրացնելու համար Հաստատութիւնս պատրաստած է ամփոփ բացատրագիր թերթիկ մը, որ սիրով կը տրամադրուի բոլոր փափաքողներուն: Կը բաւէ դիմել Հաստատութեանս, հեռապատճէնի հետեւեալ թիւին 0049-89-29162004:

Կը խնդրենք, որ այս կոչը կարդացող բոլոր հայերը այս ցանկագրութեան մասին տեղեկացնեն մեծագոյն թիւով իրենց ծանօթներուն, որպէսզի կարելի ըլլայ ցանկագրել զոհերուն առաւելագոյն թիւը:

Այս ցանկագրութեան յաջողութիւնն ապահովելու համար Հաստատութիւնս սիրով պիտի գործակցի ամէն անհատի ու կազմակերպութեան հետ, որ պատրաստ ըլլայ մեզի օժանդակելու: Այս պատճառով կոչ կ'ուղղենք այն բոլոր անձերուն, որոնք տրամադիր են գործելու, այս ցանկագրութեան նպաստելու նպատակով, որպէսզի Հաստատութեանս հետ կապի մէջ մտնեն գործակցութեան կերպը ճշդելու համար:

Հաստատութիւնս պարբերաբար հանրութեան տեղեակ պիտի պահէ իր ձեռնարկած այս աշխատանքին արձանագրած յառաջխաղացման մասին: Մինչեւ հիմա անուններու հաւաքումը գիտական ձեւով տարուած է եւ արձանագրուած անուններու թիւն արդէն քանի մը հազարի հասած է. սակայն պէտք ենթադրել, որ այս նախաձեռնութիւնը հրապարակաւ յայտնի դառնալով անոնց թիւը արագ աճ մը արձանագրէ:

Իսկ հաւաքուած նիւթերուն վերջնական պահեստաւորման եղանակը, գիտական մշակումը եւ քաղաքական օգտագործումը պիտի ճշդուին Հայաստանի կառավարական եւ գիտական պատասխանատուներուն հետ խորհրդակցաբար:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՀԵՐՈՒ ԱՆՈՒԱՆԱՑԱՆԿԻ ՀԱՐՑԱՐԱՆ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

Հայկական Ցեղասպանութեան զոհերու անուանացանկին մէջ պիտի արձանագրուին՝

Ա) 1915էն 1918 Օսմանեան Կայսրութեան տարածքին Ցեղասպանութեան հետեւանքով սպաննուած, մեռած, առեւանգուած կամ անյայտացած հայերու անունները.

Բ) 1920-1921ին Կիլիկիոյ եւ 1922ին Իզմիրի աղէտներուն հետեւանքով սպաննուած, մեռած, առեւանգուած կամ անյայտացած հայերուն անունները.

Գ) 1918էն 1920 օսմանեան կամ քեմալական բանակներու ներխուժումին հետեւանքով Արեւելեան Հայաստանի մէջ սպաննուած, մեռած, առեւանգուած կամ անյայտացած հայերուն անունները:

Այս անուանացանկը կազմելու նպատակով բերանացի տեղեկութիւններ պէտք է քաղել առաջին հերթին Ցեղասպանութենէն վերապրողներէն եւ անոնց հարազատներէն: Հաւաքուելիք տեղեկութիւնները պիտի արձանագրուին հետեւեալ հարցարանին հիմամբ, որ իւրաքանչիւր նահատակի մասին կը պարունակէ այն հարցումները, որոնց պէտք է պատասխանել.

1.- Նահատակին անունը, հայրանունը, մականունը եւ տարիքը:
2.- Նահատակին ծննդավայրը:
3.- Նահատակին բնակավայրը. ուրկէ տարագրուած է Եղեռնի օրերուն:
4.- Նահատակութեան ժամանակը, վայրը եւ պայմանները:
5.- Գրաւոր յիշատակութիւն նահատակին մասին:
6.- Նահատակին անշարժ գոյքերը:
7.- Յաւելեալ եւ չնախատեսուած ծանօթութիւններ:
8.- Նահատակին ինքնութեան մասին տեղեկութիւն ունեցող ուրիշ անձեր:
9.- Վկայողին ինքնութիւնը ճշդող տուեալներ:

Այս հարցումներուն պատասխանները դիւրացնելու նպատակով իւրաքանչիւր հարցումի համար ստորեւ բերուած է ամփոփ բացատրութիւն մը:

1.- Նահատակին անունը, հայրանունը, մականունը եւ տարիքը:

Կրնայ ըլլալ, որ մէկուն հայրանունը յայտնի չըլլայ, ուստի, բնականաբար միայն անուն-մականունը կ'արձանագրուի: Թերեւս ալ տարիքը անյայտ կամ ալ մօտաւոր կերպով միայն յայտնի ըլլայ. ուստի այս պարագային «անյայտ տարիք» կամ «ծեր», «երիտասարդ», «պատանի», «երեխայ», «նորածին» եւ այլն կը գրուի: Դարձեալ կրնայ ըլլալ, որ նահատակի մը անունը չյիշուի, այլ միայն այսինչին զաւակ, կամ եղբայր-քոյր ըլլալը յիշուի, ուստի այս պարագային պիտի արձանագրուի «այսինչ ազգանունով եւ այնինչի զաւակ» կամ «եղբայր», «քոյր», «կին» եւ այլն: Կրնայ նոյնիսկ ըլլալ, որ ո՛չ անունը եւ ոչ ալ ազգանունը յիշուին, այլ միայն՝ այսինչ անձին ազգական ըլլալը եւ կամ ալ ծննդավայրին մէջ այնինչ գործով զբաղիլը: Այս վերջին պարագային նահատակը կ'արձանագրուի իբրեւ անանուն, սակայն իր անուան տեղ նշելով իր ինքնութիւնը հաստատող տուեալները (այսինչի ազգական, այնինչ գործով զբաղող եւ այլն). Կրնայ ըլլալ նաեւ, որ նահատակի մը, յատկապէս երեխայի մը, պարագային, չյիշուի, թէ ինչ սեռի կը պատկանէր՝ տղա՞յ էր, թէ աղջիկ. ուստի այս պարագային պէտք է արձանագրուի միայն «այսինչին զաւակ (կամ եղբօրորդի, քեռորդի եւ այլն)»:

Կարգ մը նահատակներ, տարբեր պատճառներով, հայկական «եան»ով վերջացող մականուն մը ունենալով հանդերձ, աւելի ծանօթ էին առանց «եան» վերջաւորութեան՝ ուրիշ - ստէպ թրքական - մականունով մը: Օրինակ՝ Արսլանեան - Արսլան օղլու, Ոսկերիչեան - Գույումճի օղլու եւ այլն: Ուրիշներ «եան»ով վերջացող մականուն բնա՛ւ չունէին: Արդ, կարելի եղածին չափ միաձեւութիւն պահելու համար, առաջիններուն պարագային, իրենց անունը պիտի արձանագրուի «եան»ով վերջացող մականունով, նոյնիսկ եթէ նուազ գործածական եղած է, սակայն անոր ոչ հայկական մականունով արձանագրուած կալուածաթուղթեր կամ այլ վաւերաթուղթեր կան: Իսկ հայկական մականուն բնա՛ւ չունեցողներուն պարագային, բնականաբար, պիտի արձանագրուի իրենց միակ եւ առանց «եան»ի մականունը:

2.- Նահատակին ծննդավայրը.

Նշել, թէ որ գաւառակին (գազա), որ գաւառին (սանճագ) եւ որ նահանգին (վիլայէթ) մաս կը կազմէր նահատակին ծննդավայրը: Ռուսական Կայսրութեան մաս կազմող վայրերու պարագային նոյնպէս յիշել նահանգը կամ մարզը, գաւառը եւ գաւառակը: Եթէ այս տեղեկութիւններէն մաս մը միայն ծանօթ է, պէտք է արձանագրել միայն այն, որ յայտնի է: Ծննդավայրին ո՞ր գաւառակին, գաւառին կամ նահանգին մաս կազմելուն առնչութեամբ նկատի առնել 1914ին ի զօրու եղող Օսմանեան եւ Ռուսական Կայսրութեանց տարածքին վերաբերող վարչական բաժանումները:

3.- Նահատակին բնակավայրը. ուրկէ տարագրուած է Եղեռնի օրերուն.

Նկատի պէտք է առնել, թէ Եղեռնէն առաջ ալ հայեր Օսմանեան Կայսրութեան մէկ վայրէն ուրիշ մը կրնան տեղափոխուած ըլլալ գործի կամ այլ պատճառներով, ուստի եթէ ծանօթ է, որ տուեալ նահատակը ծննդավայրէն տարբեր վայր մը հաստատուած էր նախքան Եղեռնը, պէտք է արձանագրուի այս նոր բնակավայրն ալ. իսկ եթէ յայտնի չէ, պէտք է ենթադրել, թէ նահատակուողը բնակած է իր ծննդավայրին մէջ, ուրկէ ալ տարագրուած է: Բնակավայրին ո՞ր գաւառակին, գաւառին կամ նահանգին մաս կազմելուն առնչութեամբ նկատի առնել 1914ին ի զօրու եղող Օսմանեան եւ Ռուսական Կայսրութեանց տարածքին վերաբերող վարչական բաժանումները:

Ուրեմն այս թիւ 3 հարցումին պատասխանելով՝ պէտք է նշել, թէ որ գաւառակին (գազա), որ գաւառին (սանճագ) եւ որ նահանգին (վիլայէթ) մաս կը կազմէր նահատակին բնակավայրն, ուրկէ տարագրուած է: Ռուսական Կայսրութեան մաս կազմող վայրերու պարագային, նոյնպէս յիշել նահանգը կամ մարզը, գաւառը եւ գաւառակը: Եթէ այս տեղեկութիւններէն մաս մը միայն ծանօթ ըլլայ, պէտք է արձանագրել միայն այն, որ յայտնի է: Իսկ եթէ յայտնի է, թէ տուեալ նահատակը իր ծննդավայրէն տարագրուած է, նշել միայն ծննդավայրին անունը, ինչպէս արձանագրուած է թիւ 2 հարցումին պատասխանին մէջ:

4.- Նահատակութեան ժամանակը, վայրը եւ պայմանները.

Այստեղ պէտք է արձանագրել, սպանութեան պարագային, թէ երբ եւ ուր սպաննուած է (անշուշտ եթէ ժամանակը եւ վայրը յայտնի են). իսկ եթէ չէ սպաննուած, պէտք է արձանագրել, ինչ որ յայտնի է իր մահուան վայրին եւ ձեւին մասին, այսինքն՝ հիւանդութեամբ կամ անօթութեամբ մեռած եւ ո՞ւր: Անյայտ կորսուածներուն կամ առեւանգուածներուն մասին պէտք է արձանագրել, թէ ուրկէ առեւանգուած են (եթէ յայտնի է), եւ կամ թէ ի՛նչ եղած է իրենց մասին վերջին տեղեկութիւնը: Իսկ եթէ յատուկ տեղեկութիւն մը չկայ, պէտք է նշել՝ «անյայտ կորսուած»:

5.- Գրաւոր յիշատակութիւն նահատակին մասին.

Այստեղ պէտք է նշել, եթէ տուեալ նահատակին մասին որեւէ տեղ գրաւոր (տպագիր կամ անտիպ) յիշատակութիւն մը կայ: Դրական պարագային, նշել գիրքին կամ թերթին վերնագիրը, հրատարակութեան վայրը եւ թուականը, էջին թիւը, գիրքի մը պարագային՝ նաեւ անոր հեղինակը: Կամ եթէ գրաւոր յիշատակութիւնն անտիպ է, նշել անոր հեղինակը եւ անտիպ ձեռագիրին այժմեան սեփականատիրոջ անունն ու հասցէն:

6.- Նահատակին անշարժ գոյքերը.

Եթէ տուեալ նահատակը անշարժ գոյքեր ունէր, նշել անոնց բնոյթը, քանակը եւ տեղադրութիւնը: Եթէ այս անշարժ գոյքերուն վերաբերող կալուածաթուղթեր կան, ներփակել անոնց լուսապատճէն օրինակը, եւ եթէ կայ, կալուածաթուղթին հայերէն կամ ուրիշ լեզուով թարգմանութիւնը: Հարցաթերթիկին այս հարցումին պատասխանելը կարեւոր է՝ Ցեղասպանութեան հետեւանքով կրած վնասներուն հատուցման հարցին առնչութեամբ:

7.- Յաւելեալ եւ չնախատեսուած ծանօթութիւններ.

Կրնայ ըլլալ, որ տարբեր պատճառներով շահեկան ըլլայ յաւելեալ տեղեկութիւններ տալ նահատակի մը մասին: Այդ պարագային պէտք է հարցաթերթիկին այս բաժինին մէջ ամփոփ կերպով արձանագրել, ինչ որ կարեւոր համարուած է:

8.- Նահատակին ինքնութեան մասին տեղեկութիւն ունեցող ուրիշ անձեր.

Բազմաթիւ նահատակներ մէկէ աւելի կենդանի հարազատներ ունին, որոնք տարբեր վայրերու մէջ բնակելով՝ կրնան ցանկագրութեան համար տեղեկութիւններ տալու ընթացքին, իրարմէ լուր չունենալով, նոյն նահատակին վերաբերող տուեալները հաղորդել, որուն հետեւանքով նոյն նահատակը քանի մը անգամ կ'արձանագրուի: Եթէ նահատակներու անուններ հաղորդող բոլոր անձերը ամբողջական տեղեկութիւններ հաղորդելու ըլլան, նման հարց չի ծագիր, որովհետեւ դիւրաւ պիտի նկատուի, թէ նոյն անուն-մականուն եւ հայրանուն ունեցող անձերը, որ նոյն տեղը ծնած եւ բնակած չեն եւ նոյն տարիքն ունէին, տարբեր անձեր չեն, այլ նոյն անձն են: Սակայն հարկ է նկատել, որ տեղեկութիւնները շատ անգամ ամբողջական չըլլալով՝ կարելի չ'ըլլար ստուգել երկու անձերու նոյնութիւնը: Հետեւաբար այսպիսի դէպքեր կանխելու համար հարկ է իւրաքանչիւր տեղեկութիւններ տուողէն ստուգել, եթէ տուեալ նահատակն այսօր կենդանի ուրիշ հարազատներ ունի (յատկապէս ուղիղ գծով յաջորդներ՝ զաւակ, թոռ, ծոռ. բայց ուղիղ գծով յաջորդներ չունենալու պարագային՝ այլ հարազատներ՝ եղբօրորդի, քեռորդի եւ այլն), որոնք այլ վայրի մը մէջ կը բնակին: Դրական պարագային անոնց անունն ու հասցէն հարկ է առնել եւ, ստուգելէ ետք թէ տուեալ նահատակին հետ ինչ ազգակցական կապ ունին, այս ութերորդ հարցումին իբրեւ պատասխան՝ այս ամէն տեղեկութիւններն այստեղ արձանագրել, որպէսզի հետագային, ցանկագրուած անունները համակարգիչին բովէն անցնելէն ետք, եթէ նահատակի մը ինքնութեան մասին տարակոյսներ ծագին, կարելի ըլլայ հարկ եղած ստուգումները կատարել:

9.- Վկայողին ինքնութիւնը ճշդող տուեալներ.

Հարցաթերթիկին վերջաւորութեան, զայն աւելի վաւերական եւ հաւաստի դարձնելու համար, պէտք է արձանագրել այս տեղեկութիւնները տուող անձին (Ցեղասպանութենէն վերապրող, վերապրողի հարազատ, նահատակի ընտանիքի անդամ, նահատակի համագիւղացիի զաւակ եւ այլն) անուն - մականունը, հասցէն (նախընտրաբար նաեւ ծննդեան թուականը եւ վայրը) եւ իր կողմէ յիշատակուած Եղեռնի զոհերուն հետ ունեցած կապը (նահատակի եղբայր-քոյր, զաւակ, ազգական, համագիւղացի եւ այլն): Տեղեկութիւն տուող անձին անուն - մականունը, բացի հայերէնէն, պիտի արձանագրուի նաեւ լատիներէն գիրերով (կամ իր բնակած երկրին պաշտօնական լեզուին գործածական այբուբենով՝ արաբական, յունական, կիւրեղեան եւ այլն) այնպէս, ինչպէս գրուած է իր պաշտօնական անձնաթուղթին վրայ, որպէսզի ապագային, նոյնիսկ իր մահէն ետք, կարելի ըլլայ իր բնակավայրին քաղաքապետարանին միջոցով ալ գտնել տուեալ նահատակին սերունդները:

Հարցաթերթիկին վերջաւորութեան, այս տեղեկութիւնները տուող անձը պէտք է իր ստորագրութիւնը դնէ: Եթէ կարելի է, լաւ պիտի ըլլար, որ իր ստորագրութեան կողքին երկու ուրիշ անձեր ալ, իբրեւ վկայ, ստորագրէին՝ ստորագրութեան կցելով իրենց ինքնութիւնը ճշդող տուեալները (անուն - մականուն, հասցէ եւ նախընտրաբար ծննդեան թուական եւ վայր): Այս ամէնը՝ հաւաքուած տեղեկութիւնն աւելի հաւաստի եւ վաւերական դարձնելու նպատակով: Նաեւ՝ ապագային իբրեւ վաւերաթուղթ գործածելու կարելիութիւնն ալ նկատի առնելով:

Հաւանական է, որ շատեր ամէն ինչ եւ մանրամասնութեամբ չյիշեն, ուստի չկարենան հարցաթերթիկին ամէն հարցումներուն սպառիչ պատասխան մը տալ. այս պարագային, բնականաբար, միայն իրենց գիտցածը պիտի գրեն (կամ գրել տան) որոշ հարցումներու մասնակի պատասխան մը միայն տալով կամ ամբողջովին չպատասխանելով, եթէ տուեալ հարցումին վերաբերող ոչ մէկ տուեալ կը յիշեն:

Նկատի պէտք է առնել, որ ցանկագրութեան համար բանաւոր տեղեկութիւններ տալու կարելիութիւն ունեցող անձերը - վերապրողներ, նահատակներու հարազատներ եւ այլն - մեծաւ մասամբ տարեց մարդիկ են, որոնք տարիքի, ուսման ցած մակարդակի թէ այլ պատճառով դժուարութիւն կրնան ունենալ այս ցանկագրութեան վերաբերող հարցաթերթիկին կանոնաւոր, տեղին, ճգրիտ եւ սպառիչ պատասխան մը տալու: Հետեւաբար այս դժուարութիւնը շրջանցելու համար նախընտրելի պիտի ըլլայ, այն կամաւորները, որոնք Հայաստանի տարածքին եւ զանազան գաղութներու մէջ այս ցանկագրումին պիտի օժանդակեն, իրենք անձամբ դիմեն բանաւոր տեղեկութիւններ հաղորդելու կարելիութիւնն ունեցող անձերուն, զիրենք հարցափորձեն եւ նախապէս ճշդուած ձեւով հարցաթերթիկները խմբագրեն, փոխանակ սպասելու, որ հաղորդելիք տեղեկութիւններ ունեցողներն իրենք նախաձեռնեն իրենց գիտցածը գրելու եւ ղրկելու: Որովհետեւ այս վերջին պարագային աւելի հաւանական է, որ թիւրիմացութիւններ, սխալներ կամ մոռացումներ սպրդին:

Որեւէ անակնկալի առաջքն առնելու համար փափաքելի է, որ իւրաքանչիւր նահատակի տուեալներով ամբողջացուած հարցարանը կրկին օրինակով գրուի: Մէկ օրինակը կը ղրկուի Հայկական Հարցերու Հաստատութեան, իսկ միւսը ի պահ կը մնայ հարցարանը լրացնող անձին մօտ:

Այս ձեւով լրացուած հարցարանները կը խնդրենք փոստով ուղարկել Հայկական Հարցերու Հաստատութեան հետեւեալ հասցէներուն.

Հայաստանի եւ ԱՊՀի երկիրներէն ուղարկուելիքները՝
«Հայկական Հարցերու Հաստատութիւն»
Հանրապետութեան փողոց, թիւ 30.
375019 Երեւան:

Սփիւռքէն ղրկուելիքները՝
Institut für Armenische Fragen e. V. Steinsdorf str. No 20, 80538 München (Germany):

E-mail*ով ուղարկելը փափաքելի չէ, որովհետեւ հարցարաններուն վաւերաթուղթի արժէքը կը նուազի, եթէ բնագիր չըլլան:*

Հարցարանին առնչութեամբ որեւէ հարց ծագելու պարագային կը խնդրուի գրաւոր կերպով դիմել Հաստատութեանս, հեռապատճէնի հետեւեալ թիւին՝ 0049 - 89- 29162004:

Առաջին անգամն ըլլալով է, որ նման ցանկագրում մը կը կատարուի, ուստի հաւանական է, որ այս հարցարանը թերիներ ունենայ: Այս առնչութեամբ սրբագրութեան եւ բարելաւումի որեւէ առաջարկ սիրով պիտի ընդունի:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

գրականութիւն եւ մշակոյթ

ՕՐԱՑՈՅՑ՝ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՓՕԼ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Պահ մը մոռնանք, որ Փօլ Կիրակոսեան արժանացած է շուրջ երկու տասնեակ միջազգային մրցանակներու ու պատուոգիրներու, անոր ստեղծագործութիւններէն շատեր հանգրուանած են շուրջ երկու տասնեակ միջազգային թանգարաններու մէջ, եւ կամ արուեստագէտին ստեղծագործական կեանքին անդրադարձած են միջազգային չափանիշով աւելի քան երկու տասնեակ արուեստի համալսարանական հրատարակութիւններ:

«Գաղթականներ», գործ՝ Փօլ Կիրակոսեանի

Նոյնիսկ եթէ բոլորովին անծանօթ ըլլանք անոր անուան ու արուեստին եւ պատահաբար հանդիպինք 2000 թուականի առիթով անոր ստեղծագործութիւններուն նուիրուած օրացոյցին, ակամայ պիտի անդրադառնանք, որ մեծ անհատականութեան մը դիմաց կը գտնուինք:

44 x 54 սմ. մեծութեամբ օրացոյցի մը վրայ տպուած են 13 հորիզոնական ստեղծագործութիւններ, որոնք կը պատկանին «*Պանք Տը Լա Մետիթերանէ*»ի հաւաքածոյին: Օրացոյցին բարձրորակ տպագրութիւնը եւս կը նպաստէ անոր առթած ուժեղ տպաւորութեան:

Շատեր չեն կրնար եւ կամ դժուար կ'ըմբռնեն Փօլ Կիրակոսեանի մեծութիւնը: Դժուար կ'ըմբռնեն, որովհետեւ ան վերջին տարիներուն հասաւ վերացականութեան: Եթէ երբեք հետեւինք անոր ստեղծագործական կեանքին, պիտի նշմարենք, որ ան սկսաւ դասականութեամբ եւ աստիճանաբար հասաւ վերացականութեան, առանց սակայն երբեք կտրուելու հողէն: Իսկ այդ հողը, որմէ գեղագիտականօրէն կը սնանէր Փօլ Կիրակոսեան, արեւելեան էր ու բորբ, հարազատ էր ու ինքնատիպ:

Քսաներորդ դարու արեւելքցի (ի մասնաւորի լիբանանցի) գեղանկարիչներ արեւեստագիտութեան զուգահեռ կը բերէին նաեւ արեւմուտքի լեզուամտածողութիւնը, գեղագիտական ըմբռնումներն ու նաեւ ոգին: Փօլ Կիրակոսեան, ուսանելով հանդերձ եւրոպական արուեստի կարեւորագոյն կեդրոններու մէջ (Իտալիա, Ֆրանսա, Գերմանիա), անսալէ ետք իր արեան կանչին, ստեղծեց արեւելեան բնոյթի գեղանկարչական այնպիսի ուղղութիւն մը, որ կարելի է անուանել միայն *կիրակոսեանական*:

«Հանդիպում», գործ՝ Փօլ Կիրակոսեանի

Ահաւասիկ թէ ինչո՛ւ օտարներուն կողմէ ան կ'ընդունուի իբրեւ *նորարար ու ինքնատիպ արուեստագէտ*:

Ահաւասիկ թէ ինչո՛ւ եգիպտացի արուեստաբաններ զինք կ'անուանեն արդի նկարչութեան արեւելքի դարպասը:

Ահաւասիկ թէ ինչո՛ւ Լիբանանի մտաւորականութիւնը զինք կ'ընդունի իբրեւ *լիբանանեան մշակոյթի առաքեալը*:

Ան ոչ միայն ուրոյն երակ մը բացաւ արեւելքի մէջ, այլեւ անոր արուեստը քաքաւուն է խոր ուճիմդզիչ մարդկայնականութեամբ: Պատահական չէ, որ անոր կերպարները կամ մայրեր են եւ կամ ալ մայրանալու ընդունակ կիներ ու պարմանուհիներ, որոնք ճոպոպրած են կամ եղեռնեն եւ կամ ալ այլ նմանօրինակ արհաւիրքներէ:

Մինչ ուրիշներ մարդը վերածեցին կերպընկալ պուպրիկներու, բնութիւնը անհաղորդ միջավայրի, իսկ կեանքը՝ անշունչ ու անիմաստ գոյակցութեան, Փօլ Կիրակոսեանի չինչ ու բիւրեղ արուեստը կեանք կու տայ անշունչ առարկաներուն, հաւատք եւ սէր կը ներշնչէ հանդեպ բնութեան եւ կարեւորագոյնը՝ մարդը կը մարդկայնացնէ: Ան իր ստեղծագործական կեանքի ընթացքին միշտ փնտռեց լաւը, բարին ու գեղեցիկը: Եւ անոնց ծարաւով տառապելու մինչեւ կեանքին վերջը:

ՄՈՎՍԷՍ ԾԻՐԱՆԻ

ՈՒՍԱՄԱ ԱՊՐՏ ՍԱՄԱՏԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Վերջին տարիներուն Լիբանանի ճաշարաններէն ու սրճարաններէն ոմանք սկսած են կերպարուեստի ցուցահանդէսներ կազմակերպել: Անոնք արուեստագէտ քաջալերելու բարի ցանկութեան զուգահեռ կը ձգտին նաեւ արուեստի միջոցով իրենց հիմնարկը դարձնել աւելի գրաւիչ ու քաշողական:

Նմանօրինակ սրճարաններէն մէկը «ՆիւկՖաֆէ»ն է, ուր տեղի պիտի ունենայ Ուսամա Ապրտ Սամատի անդրանիկ անհատական ցուցահանդէսին բացումը, Երկուշաբթի, Յունուար 3ի երեկոյեան ժամը 6:00ին:

Ուսամա Ապրտ Սամատ կը ցուցադրէ խառն արհեստագիտութեամբ իրագործուած չարք մը ստեղծագործութիւններ, որոնք կարելի է բաժնել գլխաւոր երկու խումբերու՝ դիմանկարներու եւ անկենդան բնութիւններու:

Դիմանկարներու պարագային արուեստագէտը կը ձգտի բացայայտել մարդկային տարբեր տեսակի խառնուածքներ, իսկ անկենդան բնութիւններու պարագային ան կը փորձէ ի յայտ բերել մարդոց խառնուածքային գիծերը, անոնց բացակայութեան իսկ: Սեղանի մը վրայ դրուած պտուղները, դանակը, խմիչքի չիչն ու գաւաթը բան մը կ'ըսեն անոր տիրոջ մասին: Այս սկզբունքներէն մեկնելով արուեստագէտը ըստ այնմ կը գունաւորէ պաստառը եւ անոր համապատասխան միջավայր կը ստեղծէ:

Այս չնորհալի գեղանկարիչին կերտած կերպարները կու գան առօրեայ կեանքէն, սակայն ունին ընդհանրական մտահոգութիւններ ու խոհեր:

Ուսամա Ապրտ Սամատ կը պատկանի Լիբանանի նորայայտ եւ երիտասարդ սերունդին: Ան չի տարուիր նորարարութեամբ եւ կարտուղարութեամբ, այլ կը հետեւի կերպրնկալ գեղանկարչական արտայայտչաձեւերու, որոնք գինք կ'առաջնորդեն դէպի ստեղծագործական ճիշդ ուղի:

«Վաթսունական թուականներու մարդը», գործ՝ Ուսամա Ապրտ Սամատի:

ԳՐՔԵՐԻ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Այլ հոգեմտաւոր արժէքներու զուգահեռ, գիրքերը եւս անմխիթար վիճակի մէջ են այսօր հայրենիքի մէջ: Կարդացէք «Գարուն» ամսաթերթի հայրենիքի մէջ: Կարդացէք եւ տարուած ակնարկը, ու թէն քաղուած ու ստորեւ տրուած ակնարկը, ու եթէ կրնաք, մի՛ յուզուիք ու մտահոգուիք...

Համազգային (պետական) հոգածութեան բացակայութեան պատճառով այսօր անաւարտ են մնացել մեր դասականների ակադեմական հրատարակութիւնները, զանազան մատենաշարերը, բազմահատորեակները, նաեւ բառարանները, հանրագիտարանները: Նոր ակադեմական հրատարակութիւնների կամ մատենաշարերի տպագրութեան հնարաւորութիւններ տեսանելի ապագայում են երեւում ոչ միայն այս հարիւրամեակում, այլեւ յաջորդ հարիւրամեակի առաջին տասնամեակներում, եթէ լինի դրանց պահանջը, որ կարող է վերացուել որոշակի կառուցուածքային «բարեփոխումների» հետեւանքով:

Այսօր վէպ գրելը խելագարութիւն է համարւում, վէպ տպագրելը անհրագործելի երազանք, գրողի աշխատանքը աւելորդ, մեզ պարտադրուած քաոսային շուկայի չկարգաւորուող տարերքի կողմից ժխտուած: Նիւթական արժէքների կողոպուտին զուգընթաց ծաւալւում է ազգի հոգեւոր արժէքների կողոպուտը:

Ես միշտ մտածել եմ, թէ ամենաբարձր պաշտօնը գրողն է զբաղեցնում, եւ ամենաազգանուէր գործը գրական ստեղծագործութիւնն է, որ պէտք է ծառայի գեղեցիկի պաշտամունքին, բարու պաշտամունքին, պէտք է ընթերցողին օգնի բարին տարբերել չարից եւ սատարի բարուն: Յայտնի է, որ քիւրտն իր քանին թքու չի ասի, բայց եթէ նա չհաւատայ, որ իր քանը թքու չէ եւ հարկաւոր է մարդկանց աշխարհին, աշխարհը կը զրկուի թանից:

Մեր ազգային պետականութեան շրջանակներում տեղ չունի գիրքը, աւելորդ է գրողի աշխատանքը, գուցէեւ վնասակար է համարւում, որովհետեւ հարկ չկայ բարին տարբերելու չարից եւ սատարելու բարուն: Ազգային պետութիւնը ոչ միայն չի հովանաւորում ազգային գիրքը (պարբերականը), այլեւ այնպիսի հարկային քաղաքականութիւն է վարում, որ անտանելի պայմաններ է ստեղծում գրքի (նաեւ պարբերականի) գոյատեւելու համար: Վերացուած քաղաքական գրաքննութեան փոխարինել է տնտեսական գրաքննութիւնը, որն աւելի դաժանօրէն եւ անողոքաբար է պայքարում իշխանաւորների շահերի համար: Ժողովրդավարութեան պատռուած շղարշը չի սքողում իրական վիճակը: Այսօրուան ազատութիւնները գրողն ուներ նաեւ խորհրդային ամենադաժան տարիներին, ուներ ցանկացածը գրելու ազատութիւն, բայց ոչ տպագրելու հնարաւորութիւն:

Ծաւալւում ու խտանում է ոչ միայն հոգեկան, այլեւ տեղեկատուական շրջափակումը:

Մեր հազուադէպ լոյս տեսնող գրքերի տպաքանակները պակասել են տասնեակ անգամներ, պարբերականների տպաքանակները հարիւրաւոր անգամներ: Այսօրուան բազմատեսակ ու բազմաթիւ պարբերականների ընդհանուր տպաքանակը (*«Հայաստանի Հանրապետութիւն»* պաշտօնաթերթով հանդերձ) չի հասնում միայն *«Սովետական Հայաստան»* թերթի տպաքանակի քառորդին: Եւ թէկուզ դրանցից շատերը վաճառւում են ինքնարժէքից ցածր գներով, բայց էլի ընթերցող մեծամասնութեան համար մնում են անմատչելի: Նուազագոյն աշխատավարձ ստացողի օրական եկամուտը 28 դրամից պակաս է, իսկ ամենաէժան լրագիրն արժէ 50 դրամ, այսինքն երկու օրուան աշխատավարձով կարելի է մէկ թերթ գնել, որն առաջ արժէր երկու կոպեկ: Բայց այս ժամանակ հնարաւոր էր գնել օրական մէկ կոպեկ եկամուտ ունեցող:

Աստիճանական «բարեփոխումները» քանի՞ տասնամեակ յետոյ են հայրենաբնակ հային հնարաւորութիւն տալու օրական թէկուզ մէկ թերթ գնելու:

Է՛լ աւելի անմատչելի են գրքերը, նոյնիսկ դասագրքերը: Արդէն քանի՞ ուսուցիչ է ինձ գանգատուել, որ պարապում են առանց դասագրքերի ամէն անգամ թելադրելով նոր դասը: Եւ այդպէս է ոչ միայն հեռաւոր գիւղերում, այլեւ քաղաքամայր Երեւանում:

Գիրքը չքանում է բազմութիւնների առօրեայից, գիրքն անցնում է պերճանքի առարկաների շարքը, մատչելի դառնում միայն հարուստներին: Բայց հարուստների հայեացքն էլ դարձած է դէպի օտար լեզուները, օտար մշակոյթը, համաշխարհային համարուողը, ընտրանին:

Մեր սերունդն ականատես եղաւ գրքի վերելքի եւ անկմանը, յաղթարշաւին եւ ողբերգութեանը:

Հայ գիրքը կրեց ժողովրդին վիճակուած բոլոր տառապանքները:

Ո՞վ կարող է ասել, թէ ինչքան գիրք զոհուեց Աղէտի գօտում, մնաց փլատակների տակ:

Ո՞վ կարող է ասել, թէ ինչքան գիրք զոհուեց Ազրպէյճանում: Յատկապէս հայ մշակոյթի դարաւոր կենտրոն Պաքւում, Սումկայիթում, այլ քաղաքներում, հարիւրաւոր բռնազաւթուած հայկական գիւղերում:

Ո՞վ կարող է ասել, թէ ինչքան գիրք զոհուեց Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում եւ Արցախում:

Ո՞վ կարող է ասել, թէ ինչքան գիրք տարագրուեց արտասահման:

Ո՞վ կարող է ասել, թէ ինչքան գիրք զոհուեց հայրենիքի քաղաքներում ու գիւղերում չջեռուցուող ձմեռների ընթացքում:

Ո՞վ կարող է ասել, թէ ինչքան գիրք զոհ դարձաւ քաղաքական շահարկումներին:

Ինձ յայտնի է մի դաժան ցեղասպանութիւն:

Խօսքը վերաբերում է Մարքսի-Էնկելսի-Լենինի հիմնարկի հարուստ գրադարանին: Խորհրդային կարգերի փլուզումից յետոյ այդ հաստատութիւնը վերացուեց, շէնքը յանձնուեց Չինաստանի դեսպանութեանը: Չինները կարգապահ մարդիկ են, խնայող: Բնական է, որ դրել են գրադարանը տեղափոխելու հարցը: Ինձ հասած տեղեկութիւնների համաձայն, ազգային դարձած հանրային գրադարանում տեղ չի գտնուել այդ գրքերի համար: Չեմ ուզում հաւատալ, որ այդ ժամանակուան տնօրէնը յայտարարել է, թէ իրենց հարկաւոր չեն քաղաքական եւ ռուսերէն գրքերը: Չեն տարել նաեւ միւս գրադարանները: Եւ գրքերը, որպէս անպէտք հնոտի, հանել, թափել են բաց երկնքի տակ. գրքերը ոտնատակ են արուել, ողջակիզուել հարիւրաւոր վառարաններում բաժանելով միլիոնաւոր կանաչ ծառերի ճակատագիրը:

Այն ժամանակ իմ բարեկամներից մէկը, որպէս անհաւատալիի ապացոյց մը, մի քանի գիրք բերեց այդ գրադարանից: Դրանք դասականների երկեր են Շիլլէր, Թիւրգենեւ, Կոկոլ, Չարենց, պատմական եւ փիլիսոփայական ուսումնասիրութիւններ:

Միայն այդ վանտալական գործողութիւնում զոհուած գրքերի թիւը հասնում է հարիւր հազարների. թող ճշգրտեն ԻՄԷԼի նախկին ղեկավարները, եթէ առհասարակ ուզում են յիշել իրենց գործակցութիւնն այդ մերժուած հաստատութեանը:

Փակւում են գրադարանները: Այլ նպատակների են յատկացւում շինութիւնները:

Մաշւում ու մահանում են գրքերը:

Գրադարանային ֆոնտերը չեն համալրւում:

Գրքերը վռնտուել են գրախանութներից, թափել են փողոցները: Փողոցային գրավաճառների հայեացքները դարձած են դէպի արտասահման:

Բազմապատիկ պակասել են գիրք գնողները: Հիմնական սպառողները դարձել են արեւածաղիկի եւ դդումի սերմեր վաճառողները:

Բազմապատիկ պակասել են ընթերցողները:

Կեցութիւնն է որոշում գիտակցութիւնը: ճիշդ է, ոչ հացիւ միայն... բայց անպայման նաեւ հացիւ: «Բարենորոգումների» արդիւնքները մինչեւ այժմ բացասական են եղել, եւ շարունակւում է նոյն ընթացքը: Պայծառատեսները դրական երեւոյթներ են նշմարում: Չվիճարկենք նրանց լաւատեսութիւնը: Հաւատանք, որ հինգ-տասը տարի յետոյ հայրենաբնակ հայ ժողովրդի մեծամասնութեան համար կը լուծուի հացի խնդիրը, փողոցներից կը վերանան մուրացկանները, գործազուրկները կը նեղուեն միայն պարապութիւնից, այսօրուան լրագրավաճառ երեխաները միլիոնատէրեր կը դառնան, չարչիները գերվաճառատներ կը բացեն, հայրենաբնակ բոլոր հայերը կը դառնան վերավաճառողներ հարեւան ժողովուրդների միջեւ եւ... կը սկսուի հոգու սովը:

Իր սրբազան բագինից տապալուած գիրքը կը մնայ փողոցում ընկած: Կեանքից դուրս կը մղուի առեւտրի, սեռայնութեան եւ զուարճանքին չծառայող ամբողջ անպէտք գրականութիւնը: Կեանքը կարճ է, եւ ոսկի ժամանակը չի կարելի ծախսել ընթերցանութեան վրայ: Իսկ իրենց այդպիսի շքեղութիւն թոյլ տուողները որպէս մարդասիրական օգնութիւն կը ստանան պատրաստի արտադրանք արտասահմանեան, բարձրորակ, համաշխարհային չափանիշներին համապատասխան:

Եթէ գործարանների աշխատանքը դադարեցնում ենք, որովհետեւ աւելի շահաւէտ է (ո՞ւմ համար) պատրաստի արտադրանք (ապրանք) բերել արտասահմանից, եթէ հաւ ու կով, խոզ ու ոչխար չենք պահում, որովհետեւ աւելի շահաւէտ է ձուն ու միսը, կաթի ու ձուի փոշին, իւղն ու պանիրը բերել արտասահմանից, եթէ հրաժարւում ենք ազգային գաղափարախօսութիւնից, որովհետեւ կարող ենք ներմուծել աշխարհաքաղաքացիական ազգամերժութիւն, ի՞նչ կարծիք կայ ազգային գրող ու գրականութիւն ունենալու, գիրք ու ընթերցող ունենալու:

Լեզուն էլ գործածութիւնից դուրս կը գայ կամաց-կամաց:

Ապրել է հարկաւոր առանց բարդոյթների:

Այս է այսօրուան կարգախօսը, որ փորձում են ընդհանրացնել:

Զարգացման ուղղութիւնը, միտումը յայտնի էր տարիներ առաջ եւ տագնապ էր յարուցում: Դեռեւս 1992ին ես «*Գրական Թերթ*»ում հանդէս եկայ մի առաջարկով. «Չկորցնենք մեր լաւատեսութիւնը եւ հաւատանք, որ կը գայ ժամանակը, երբ լիարիւն կեանքը կը փոխարինի խեղճուկրակ գոյատեւումին, երբ հացի ամէնօրեայ հոգսերից ազատուած հայը կը զգայ գրքի ամէնօրեայ պահանջը:

«Այդ ժամանակի մասին հարկաւոր է մտածել այսօրուանից: Գրքի տպագրութիւնը չափազանց քանկ է, եւ պետութիւնը չի կարող իր թոյլ ուսերին այդպիսի բեռ վերցնել: Բայց քանկ են թուղթը, շարուածքը, տպագրութիւնը, կազմելը, տեղափոխութիւնը: Հեղինակային պատուագինը ընդհանուր ծախսերի փոքր մասն է կազմում: Որպէսզի վաղը, երբ հրատարակչական լայն հնարաւորութիւններ ստեղծուեն, ուշացումով չձեռնարկենք նորագոյն գրականութեան ստեղծմանը, այսօրուանից պէտք է հոգալ այդ մասին: Պէտք է ստեղծել յատուկ հիմնադրամ, կազմել բանիմաց ու խստապահանջ յանձնաժողով հեղինակներից գնելու համար այն ձեռագրերը, որոնց երկարակեցութիւնը կասկած չի յարուցում»:

Այն ժամանակ այս առաջարկը հնչեց որպէս «ձայն բարբառոյ յանապատի»:

Անցած չորս - հինգ տարում կատարուեցին ողբալի տեղաշարժեր, ունեցանք անդառնալի կորուստներ: Կենսական դժուարութիւններից, հացի խնդիր անլուծելիութիւնից, անհեռանկարութիւնից, իրենց գործունէութեան աւելորդութեան գիտակցութիւնից ժամանակից շուտ մահացան կազմաւորուած ու ճանապարհ անցած տաղանդաւոր գրողներ, շատ ուրիշներ դադարեցին աշխատանքը ծաւալուն, աշխատատար, բայց անհեռանկար գործերի վրայ, հրաժարուեցին հասունացած յղացումներից, փոխուեց շնորհալի երիտասարդների կողմնորոշումը դէպի շուկայական պահանջարկ ունեցող ժանրերը: Կորուստները պէտք է սթափեցնեն:

Այն, որ իմ առաջարկը ելք է ստեղծուած իրավիճակից, վկայում է վերջերս Ռուսաստանի հեռուստատեսութեան հաղորդումն այն մասին, որ Մոսկուայում սկսել են ձեռագրեր գնել հեղինակներից:

Գուցէ այսքան ուշացումով մենք էլ սկսենք: Հաւատանք, որ լաւ է ուշ, քան երբեք: Յուսանք, որ չափազանց ուշ չէ մեր ազգի համար:

Ես համոզուած եմ, որ գիրքը մարդկութեան երեկուան օրը չէ, այլ վաղուան:

ԺԻՐԱՅՐ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

(Հատուած)

ԲԺՇԿԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԱՊԱԳԱՅԻ ԲԺՇԿԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

2000 թուականի ժամանումը մղած է մասնագէտներ եւ ոչ մասնագէտներ փորձել գուշակելու, թէ կեանքը ինչպէս պիտի փոխուի յառաջիկայ տասնամեակներուն եւ դարերուն, իսկ *ինքզինքը* առիթ կու տայ բիւրեղայայս գուշակներուն շատերուն մէջ ճայելու:

Օրինակ, Համաշխարհային Ապագայ Ընկերութեան *Ուէպ սայթը* (http://www.wfs.org) 10 գլխաւոր նախատեսութիւններ կը կատարէ 2000ի եւ աւելի ուշ թուականներու գծով: Անիկա կը նախատեսէ, թէ մինչեւ 2050 թուական հարիւր տարեկանէն վեր անձերու թիւը ներկայ 135 հազարէն 2,2 միլիոնի պիտի բարձրանայ:

Մինչեւ 2010 թուական դաստակի վրայ կըրուղ ժամացոյցներու նման սարքեր վայրկեանը վայրկեանին տեղեկութիւններ պիտի հայթայթեն զանոնք գործածողներու առողջութեան մասին:

Մարդոց նախաբազուկին մէջ տեղաւորուած էլեկտրոնիք փոքրիկ *մայքրոչիփեր* պիտի կարենան պատգամներ փոխանցել համակարգիչի մը, որ կը հսկէ խելացի շէնքերու ջեռուցման եւ լուսաւորումի դրութիւնները:

Այս եւ նման նախատեսութիւններ կրնան օր մը իրականանալ, նկատի ունենալով, որ գիտաշխատանոցներու մէջ այս գծով աշխատանքներ կը տարուին: Յատկապէս հետաքրքրական է արուեստական գործարաններու պատրաստութեան մարզը:

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՆԿՐԷԱՍ

Հաւանական կը նկատուի, որ քանի մը տարիէն բազմաթիւ շաքարախտաւորներ այլեւս կարիքը չունենան արեան շաքարի քննութիւններու համար իրենց մատները ծակող փոքրիկ ասեղներու եւ *էնսիւլին* սրսկող ներարկիչներու:

Այդ ասեղներուն փոխարէն, անոնք կրնան կրել ապարանջաններ կամ նոյնիսկ օղեր, որոնք պիտի զգան եւ արուեստական պանկրեաս մը տեւական տեղեակ պիտի պահեն շաքարի համեմատութիւններուն մասին:

Արուեստական այդ պանկրեասը վիրաբուժութեամբ զետեղուած պիտի ըլլայ մարմնին մէջ եւ անիրպաշտօն *էնսիւլինի* ճշգրիտ նամեմատութիւնը պիտի հայթայթէ հիւանդին արեան:

Հետազօտողներ կ'ըսեն, թէ նորագոյն սարքերը եւ հին սարքերու բարելաւումը նման պանկրեասի մը գործածութիւնը հետզհետէ աւելի հաւանական կը դարձնեն:

Արուեստական պանկրեասը պէտք է կարենայ միաժամանակ իսկական ժամանակով չափել *կլիւքոզի* (արեան շաքար) համեմատութիւնները եւ շնորհիւ *էնսիւլինի* ընդունարանի մը անմիջապէս հակադարձել չափուած համեմատութիւններուն, անհրաժեշտ քանակով *էնսիւլին* հայթայթելով ճիշդ այնպէս ինչպէս բնական պանկրեասը կ'ընէ:

Աշխարհի տարածքին միլիոնաւոր մարդիկ շաքարախտ կը տառապին: Այն շաքարախտաւորները, որոնք կարողութիւնը ունին արեան շաքարի համեմատութիւնները բնական կամ ասոր մօտ պահել, կը նուազեցնեն ծանրակշիռ բարդութիւններու վտանգը անդամահատում, կուրութիւն, ջղային վնաս, սրտի հիւանդութիւն եւ երիկամներու անբնական գործունէութիւն:

Կլիւքոզի համեմատութեանց մասին տեւական տեղեկութիւններ հայթայթող սարք մը այս վտանգները նուազեցնելու կ'օժանդակէ. նոյնիսկ եթէ անիկա տակաւին ինքնաբերաբար *էնսիւլին* հայթայթող սարքի մը չէ կապուած:

Անիկա նաեւ «զարթեցուցիչ ժամացոյցի» մը դերը կրնայ կատարել, երբ, օրինակ, արեան շաքարի համեմատութիւնները անկում կը կրեն, եւ մարդիկ երբեմն իրենց ուշքը կը կորսընցնեն:

Կլիւքոզի համեմատութիւնները չափող նոր սարք մը արդէն կանաչ լոյսը ստացած է Ամերիկեան Ուտեստեղէնի եւ Դեղերու վարչակազմին (ԷՖ. ՏԻ. ԷՅ.) կողմէ՝ բժիշկներու գործածութեան համար:

*«Միճիմէտ»*ի կողմէ (Քալիֆորնիա) վաճառուող սարքը բժիշկին կողմէ կը մտցուի որովայնի մորթին ճիշդ տակը: Անոր կապուած թել մը կը հասնի փոքրիկ համակարգիչի մը, որ կրնայ գօտիի մը անցած ըլլալ: Մեքենան *կլիւքոզի* համեմատութիւնները 72 ժամ կը կարդայ 5 վայրկեանը անգամ մը: Սակայն այս սարքը նախ հիւսկէններու մէջ *կլիւքոզի* համեմատութիւնները կը չափէ, ապա գտնելու համար արեան մը անոր համեմատութիւնները:

«Միճիմէտ» սարքը, որ ներկայիս բժիշկներու կողմէ միայն կ'օգտագործուի, մօտ ատենէն հաւանաբար կարելի պիտի ըլլայ հիւանդներու կողմէ գործածուիլ տեւական իրենց *կլիւքոզի* համեմատութիւնները չափելու համար:

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՂՋԵՐԵՆԻ

Արուեստական եղջերենիներ (*քորնէ*), որոնք շաքարի համեմատութիւնները բնական կամ անոր մօտ պահել, կը նուազեցնեն ծանրակշիռ բարդութիւններու վտանգը անդամահատում, կուրութիւն, ջղային վնաս, սրտի հիւանդութիւն եւ երիկամներու անբնական գործունէութիւն:

Կլիւքոզի համեմատութեանց մասին տեւական տեղեկութիւններ հայթայթող սարք մը այս վտանգները նուազեցնելու կ'օժանդակէ. նոյնիսկ եթէ անիկա տակաւին ինքնաբերաբար *էնսիւլին* հայթայթող սարքի մը չէ կապուած:

Անիկա նաեւ «զարթեցուցիչ ժամացոյցի» մը դերը կրնայ կատարել, երբ, օրինակ, արեան շաքարի համեմատութիւնները անկում կը կրեն, եւ մարդիկ երբեմն իրենց ուշքը կը կորսընցնեն:

Կլիւքոզի համեմատութիւնները չափող նոր սարք մը արդէն կանաչ լոյսը ստացած է Ամերիկեան Ուտեստեղէնի եւ Դեղերու վարչակազմին (ԷՖ. ՏԻ. ԷՅ.) կողմէ՝ բժիշկներու գործածութեան համար:

*«Միճիմէտ»*ի կողմէ (Քալիֆորնիա) վաճառուող սարքը բժիշկին կողմէ կը մտցուի որովայնի մորթին ճիշդ տակը: Անոր կապուած թել մը կը հասնի փոքրիկ համակարգիչի մը, որ կրնայ գօտիի մը անցած ըլլալ: Մեքենան *կլիւքոզի* համեմատութիւնները 72 ժամ կը կարդայ 5 վայրկեանը անգամ մը: Սակայն այս սարքը նախ հիւսկէններու մէջ *կլիւքոզի* համեմատութիւնները կը չափէ, ապա գտնելու համար արեան մը անոր համեմատութիւնները:

«Միճիմէտ» սարքը, որ ներկայիս բժիշկներու կողմէ միայն կ'օգտագործուի, մօտ ատենէն հաւանաբար կարելի պիտի ըլլայ հիւանդներու կողմէ գործածուիլ տեւական իրենց *կլիւքոզի* համեմատութիւնները չափելու համար:

ՍՐՏԻ ՏՐՈՓՈՒՄՆԵՐԸ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՂ ՄԱՏԱՆԻ

Ամերիկեան ԷՄ. ԱՅ. ԹԻ. հիմնարկը յղացած է յատուկ մատանի մը, որ կրնայ հետեւողականօրէն սրտի տրոփումները արձանագրել: Անոր նպատակն է հսկել տարեց հիւանդներու կամ տան մէջ պառկած հիւանդներու սրտի աշխատանքին:

Մատանին մատին մէջ լոյս մը կ'արձակէ: Անոր մէկ մասը կը ներծծուի արեան երակներու կողմէ՝ համաձայն սրտի գործունէութեան: Չներծծուած բաժինը յատուկ սարքի մը կողմէ կը չափուի: Մատանիին մէջ հաստատուած ալեհաւաք մը այդ նշանը կը փոխանցէ մօտակայ համակարգիչի մը, որ անբնական որեւէ պարագայի ինթըրնէթի ճամբով հիւանդաբոյին կը տեղեկացնէ:

Արուեստական եղջերենիները կը նմանին եւ կը գործեն իսկական եղջերենիներու նման, կրնան մօտ ատենէն պատուաստուիլ մարդոց, կ'ըսեն հետազօտողներ:

Օթաուայի համալսարանի գիտնականները յաջողած են մարդկային բջիջներէ արուեստական եղջերենիներ աճեցնել ծիրի մը մէջ, որ գործողութենէն ետք հալած է:

Գիտնականները քանի մը ժամերը օգտագործած են անմահացնելու համար մարդկային աչքի բջիջները: Ծաղրերու երկու տեսակներ քաղցկեղ կը պատճառեն: Քաղցկեղային բջիջներու յատկութիւններէն մէկը անոնց անհամեմատօրէն աճելու կարողութիւնն է: Հակակշիռ դուրս այս աճումը ուռի մը զարգացումը կը պատճառէ:

Սակայն բջիջները քաղցկեղային բջիջներու նման չեն վարուած: Ըստ Մէյ Կրիֆիցի եւ անոր պաշտօնակիցներուն, բջիջները աչքի առողջ բջիջներու նման վարուած են:

Անոնք կ'ըսեն, թէ արուեստական եղջերենիներու անմիջական գործածութիւնը դեղերու եւ քիմիական նիւթերու փորձարկումն է: Իսկ ապագայ հետազօտութիւնները կրնան յանգիլ դիւրաւ պատրաստուող բարդ հիւսկէններու, որոնք պիտի կարենան մարդկային բնական եղջերենիներ «արտադրել» եւ պատուաստուիլ մարդոց աչքերուն մէջ:

ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉԻ «ՉԻՓ»Ը ՅՈՅՍ ԿԸ ՆԵՐՔՆԷ ԿՈՅՐԵՐՈՒՆ

Աշխարհի տարածքին գլխաւոր 6 կեդրոններու մէջ գիտնականներ ներկայիս հետազօտութիւններու կը ձեռնարկեն կոյրերու տեսողութիւնը վերահաստատելու առաջադրութեամբ:

Ամերիկեան Ճոնզ Հոփքինզ համալսարանի հետազօտողներ կը փորձեն գտնել տեսողութեան արուեստական դրութիւն մը, որ կարենայ էլեկտրոնիք կերպով ստանալ եւ ուղեղին փոխանցել պատկերներ՝ տեսողութիւն ստեղծելու առաջադրութեամբ:

Դրութիւնը պիտի բաղկանայ համակարգիչներով գործող փոքրիկ *վիտէօ* մեքենայէ մը՝ հաստատուած ակնոցներու վրայ եւ համակարգչային գերարդիական «*չիփ*»է մը, որ վիրաբուժութեամբ աչքին մէջ պիտի զետեղուի:

Նկարչական մեքենան նկարը պիտի փոխանցէ «*չիփ*»ին, որ կապուած պիտի ըլլայ ցանցենիին (*ռեթին*) եւ այս վերջինը պատկերները ուղեղին պիտի փոխանցէ:

Ճոնզ Հոփքինզի հետազօտողները տասնամեակ մը ի վեր այս գաղափարին շուրջ կ'աշխատին եւ տակաւին քանի մը տարուան կարիքը ունին կոյր անձի մը աչքերուն մէջ մնայուն կերպով «*չիփ*» մը զետեղելու համար:

Հակառակ տակաւին դիմագրաւելի իսկապէս մեծ խոչընդոտներու, անոնք համոզուած են, որ օր մը պիտի կարենան տեսողութիւնը հաստատել այն կոյրերուն, որոնց ցանցենիները վնասուած են:

Տեսողութեան մասնագէտներ կը յայտնեն, թէ ցանցենիի պատուաստումի ծրագիրը հետազօտութեանց քանի մը հիւղերէն մէկն է, որ յուսատու է, ինչ կը վերաբերի տեսողութեան հաստատման:

Հետազօտողներ գտած են ծիրային անբնական երեւոյթներ, որոնք բազմաթիւ տեսակի կուրութիւններ կը պատճառեն: Անոնք աշխատանքներու ձեռնարկած են այդ ծիրները նորոգելու միջոցներ գտնելու համար:

«ՊԻՈՆԻՔ» ԵՐԻԿԱՄՆԵՐ

Մասամբ ողջ բջիջներէ եւ մասամբ մեքենայ *«պիոնիք»* երիկամներ արդէն անցեալ տարի փորձարկուած են շուներու վրայ:

Սարքը երիկամներու *«տիալիզ»*ի պարզ մեքենայի մը կը նմանի, սակայն անոր մաս կը կազմեն խոզերէ առնուած երիկամներու բջիջներ, այն առաջադրութեամբ որ սարքը աւելի եւս բնական երիկամի նման գործէ:

Միչիկընի համալսարանի հետազօտողներէն տոքթ. Տէյվիտ Հիումզ կ'ըսէ, թէ շուներու վրայ փորձարկումները ցոյց տուած են, թէ սարքը աւելի լաւ կը գործէ, քան աւանդական *«տիալիզ»*ը, եւ կը փոխարինէ երիկամի մը աշխատանքին շուրջ 50 առ հարիւրը, ինչ որ պէտք է հիւանդներու կեանքը երկարացնէ, կը նախատեսէ ան:

Աշխարհի տարածքին շուրջ 800 հազար հիւանդներ երիկամներու *«տիալիզ»*ի պէտք է ենթարկուին իրենց արեան մէջէն թոյները մաքրելու համար: Ներկայիս գործընթացը կը կայանայ *«տիալիզ»*ի մեքենայի մը կապուելու եւ սպասելու մէջ, մինչեւ որ անիկա իր աշխատանքը կատարէ:

Լաւագոյն մեքենաներով, հիւանդ մը պէտք է շաբաթը քանի մը անգամ *«տիալիզ»*ի հետեւի. իւրաքանչիւր անգամ երեքէն հինգ ժամ անցընելով:

Մասնագէտներու համաձայն, յառաջիկայ քայլը պիտի ըլլայ արուեստական երիկամի մը հիւանդի մարմնին մէջ զետեղումը, որպէսզի ան *«տիալիզ»*ի ենթակայ ըլլալէ դադրի:

ԵՐԱԿՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՃԱՄԲՈՐԴՈՂ «ՍՈՒՋԱՆԱՒ» ՄԸ

Գերմանացի հետազօտող Ռայներ Կէօթցը յղացած եւ մշակած է գաղափարը չափազանց փոքր «սուզանաւ»ի մը, որ պիտի կարենայ մեր երակներուն մէջ շրջագայիլ: Տոյսպըրկի «Միքրոթէք» գիտաշխատանոցի գիտնականներէն Կէօթցընի սարքը 4 մմ. երկարութիւն եւ կէս մմ. լայնքով է:

Անիկա կրնայ փոխադրել ծկարչական մեքենայ մը եւ քիմիական նիւթեր, գորս կ'արձակէ՝ համաձայն հրամաններուն: Դարձող մագիսմը մը անոր յառաջացումը կ'ապահովէ:

Ցարդ անիկա փորձարկուած է մեռած անասուններու դիակներու մէջ: «Միքրոթէք» կ'առաջարկէ կառուցել աւելի ուժեղ մեքենայ մը, որ կարենայ դիմադրել արեան հոսանքին ու յառաջանալ:

ԿԱՐԵԼԻ՞ Է ՑԱՒԸ ՉԱՓԵԼ

Ընթացքի մէջ գտնուող ցաւ մը կարելի է նկարներով չափելիօրէն տեսնել:

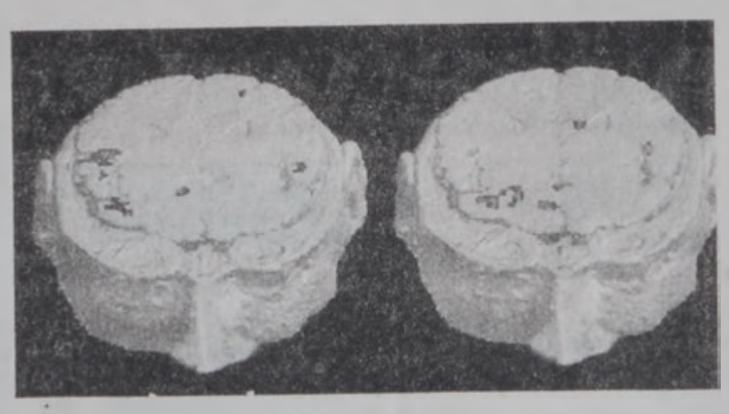
1991ին առաջին անգամ ըլլալով քանատական խմբակ մը «նկատած է» ցաւի կեդրոն մը, որ ջղային հոսանքներ կը ստանայ մարմնին վնասուած մասերէն՝ չնորհիւ փէթ սքէնըրի մը:

Այդ թուականներէն սկսեալ է, որ մասնագէտներ անդրադարձած են, թէ ցաւի միայն մէկ կեդրոն չկայ, այլ բազմաթիւ կեդրոններ, եւ անոնք ձեռնարկած են այդ կեդրոններու «ցանկագրումի» աշխատանքին:

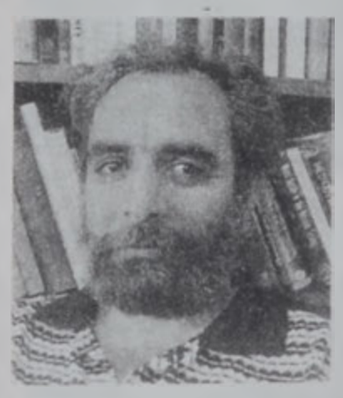
Կարելի է եղած ուղեղային աւելի քան 200 կեդրոններ մեկուսացնել:

Ներկայիս գիտնականներ կը փորձեն ցաւը «չափել» Ի ԷՐ ԷՄ Ի միջոցով, որ առիթ կու տայ արեան հոսանքը չափելու: Անիկա ի յայտ կը բերէ ուղեղային գործօն կեդրոնները, որոնք միւս բաժիններէն աւելի արիւն կը ստանան:

Նիւ Եորքի համալսարանի մասնագէտներէն տոքթ Վանիա Արգարեան կամաւորներու վրայ ուսումնասիրած է ձեռքի, մկանի կամ ջղային հիւսկէնի մը ցաւի ուղեղին մէջ յայտնումը:

Ուղեղային այս *սքէճ*ները ցոյց կու տան ձեռքի ցաւ մը (ձախին) եւ կռնակի ցաւ մը:

Տոքթ. Վանիա Աբգարեան կ'առաջադրէ ցաւի համեմատութիւնները չափել:

Անոր աշխատանքներ յառաջդիմութիւն են, ինչ կը վերաբերի ցաւի կպացումի բնոյթին եւ ուժգնութեան բնորոշման:

Արգարեան կը յուսայ օր մը կարենալ ցաւը չափել այնպէս, ինչպէս որ այսօր կարելի է մարմնին ջերմութիւնը կամ արեան ճնշումը չափել: Այդ պարագային կարելի պիտի ըլլայ գնահատել ո՛չ միայն հիւանդին կպացած ցաւի համեմատութիւնը, այլեւ՝ ամրողջ մարմնին վրայ անոր ազդեցութիւնը:

Բնականաբար նկատի պիտի առնուի կպացական կողմը նաեւ: Նոյն ուժգնութեամբ ցաւ մը տարբեր անձեր տարբեր ձեւով կրնան համաձայն իրենց ենթակայութեան:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ. ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:

ՄԱՀԱՋԱԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ գայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

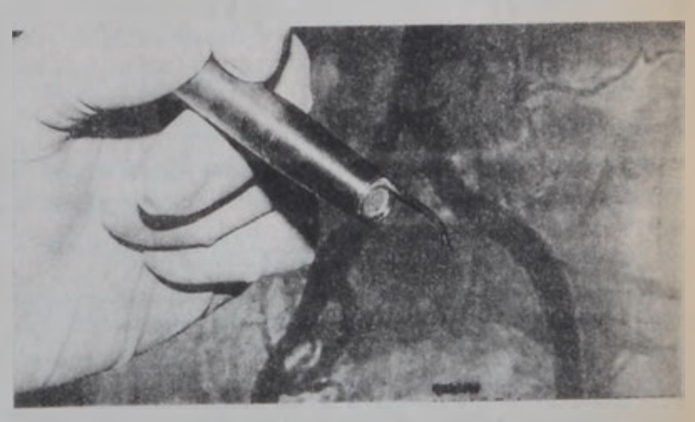
ԼԷՅԶԵՐՈՎ ԶՕԴՈՒՄ

Վիրաբուժական գործողութենէ մը ետք եւ խորունկ վէրքի մը պարագային բժիշկները քնականաբար «կար»ի կը դիմեն մորթին երկու բաժիններըը իրարու միացնելու համար, մանաւանդ երբ վէրքը դիւրին հասանելի վայրի մը մէջ կը գտնուի:

Սակայն հարցը աւելի կը բարդանայ, երբ անհրաժեշտ կ'ըլլայ փոքրիկ մազերակներ կարել, մանաւանդ նորածիններու կամ տակաւին չծնած երեխային մօտ:

Կենսաբանական սոսինձներ ստեղծուած են, սակայն անոնք կրնան բացարձակապէս ամուր չըլլալ:

Քանի մը տարիէ ի վեր վիրաբուժական առարկաներ արտադրող ընկերութիւններ կը մշակեն «*լէյզըր*»ով կենսակարի դրութիւններ: Անոնք «*լէյզըր*»ով «կը հալեցնեն» վէրքին երկու եզերքներուն գտնուող փրոթէիները: Պաղելով՝ հիւսկէնը հաստատուն կը դառնայ, եւ վէրքին եզերքները ինքնաբերաբար կը միանան՝ մետաղեայ զօդումին ձգած սպիին նման սպի մը ձգելով:

Մասնագէտներու համաձայն, այս միջոցը բազմաթիւ առաւելութիւններ ունի:

Անիկա արագ է, վէրքին վայրին մէջ թափօններ չի ձգեր եւ բորբոքումի փոքր վտանգ մը միայն կը ներկայացնէ:

Այսուհանդերձ «*լէյզըր*» շողը հակակշիռի տակ պէտք է պահուի: Անիկա շատ տաք պէտք չէ ըլլայ, որովհետեւ կրնայ հիւսկէնները փճացնել. սակայն, եթէ բաւարար տաք չըլլայ, զօդումը ամուր չ'ըլլար:

Կենսազօդումի միակ թերութիւնը այն է, թէ անիկա շատ աւելի սուղ կ'արժէ, քան կարի համար գործածուող թելը կամ կենսաբանական սոսինձները:

Պատրաստեց Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

(Աղբիւրներ *«ՌՈՅԹԸՐՋ»*, *«ԻՆԹԸՐՆԷՇԸՆԱԼ ՀԵՐԱԼԴ ԹՐԻՊԻՒՆ»*, *«ՍԻԱՆՍ Է ՎԻ»*)

ՕՐԱՏԵՍՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

◆ *ԸՆ ԱՅՏԻԼ ՀԱՅՊԸՆՏ* (*Էսփաս, Ամփիր/Տիւն*).- Սըր Ռոպըրթ Չիլթրնն օրինակելի երեսփոխան մըն է Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ: Սակայն Լէյտի Շէօվիօլէյի ժամանումը, իր քաղաքական կեանքը պիտի խանգարէ:

◆ *ՏԸ ՒԼՒՅՕ. ՔԷՐԻ 2* (*Փլաճէթ/Ապրաժ, Թրիփոլի, Քոնքորտ*).- Ռէյչըլ արտասովոր աղչիկ մը չէ: Անոր մայրը հոգեկան հիւանդ մը, իսկ մտերիմ ընկերուհին անձնասպանութիւն գործած է: Աւելին, ան կարողութիւնը ունի ուղեղով իրերը տեղափոխել...

◆ *ՕՍԹԻՆ ՓԱՈՒԸՐՋ. ՏԸ ՍՓԱՅ ՀՈՒ ՇԷԿՏ ՄԻ* (*Փլաճէթ / Ապրաժ, Ջուք, Թրիփոլի, Փլազա, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ*).- Օսթինը անգամ մը եւս մեծ պաստառի վրայ կ'երեւի. ուր ժամանակի մէջ ճամբորդութիւն կ'ունենայ հետապնդելու տքնջ. Էվիլը:

◆ *ՊԱՐՆԻ՛Զ ԿՐԻՅՈՒ ԷՏՎԷՆՉԸՐ* (*Ամփիր / Սոտեքս, Տիւն, Մքալլէս 2001*).- Պարնիզ խաղալիքէ տայնըսոր մըն է, որ կ'ապրի երեք փոքրիկներու երեւակայութեան մէջ, եւ զանոնք արկածախնդրութիւններու կ'առաջնորդէ:

◆ *ԷԿՋԻՍՒԹՐՆՋ* (*Փլաճէթ / Ապրաժ, Քոնքորտ*).- Երեւակայական ֆիլմ մը, ուր վիտէօ խաղերու գիւտարար մը կը հետապնդուի իր ստեղծած խաղերէն մէկուն ոճրագործին կողմէ...

◆ *ԷՆՏՕՖ ՏԷՅՋ* (*Փլաճէթ / Ապրաժ, Ջուք, Թրիփոլի, Քասլիք, Փլազա, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ, Սթարկէյթ*).- Սատանան մարդու կերպարանքով եկած է երկիր եւ կոյս մը կը փնտռէ, որ իր ապագայ զաւակին ծնունդ տայ: Փրկարար մը պէտք է. Առնոլտ Շուարցնեկէր...

◆ *ԱՄԵՐԻՔՐՆ ՓԱՅ* (*Էսփաս, Ամփիր / Տիւն, Սոտեքս, Սէնթ Էլիզ. Էլիթ, Կալաքսի, Մքալլէս 2001, Լաս Սալինաս*).- Արբունքի շրջանին մէջ գտնուող չորս երիտասարդներ սեռային արկածախնդրութիւններ կը փնտռեն...

◆ *ՕՈՒՆ ՕՖ ԱՐՔ* (*Էսփաս, Ամփիր / Տիւն, Սոտեքս, Սէնթ Էլիզ. Էլիթ, Կալաքսի, Մքալլէս 2001, Լաս Սալինաս, Սթարկէյթ /Ջահլէ/*).- Ժաւ Տ'Արքի պատմութիւնն է: Ան 17 տարեկանին կը լսէ Աստուծոյ ձայնը, որ իրեն կը թելադրէ պայքարիլ, իր հայրենիքը ապաստանող անգլիացիներուն դէմ:

◆ *ՏԱՏԼԻ ՏՕ ՌԱՅԹ* (*Փլազա, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ*).- Երգիծական ֆիլմ մը, ուր օրէնքի մարդը՝ Տատլի, կը փորձէ օրէնքը հաստատել քաղաքական փոքր գիւղի մը մէջ:

◆ *ՀԱՆԻՒՄԸՆ* (*Փլաճէթ / Ջուք, Թրիփոլի, Քոնքորտ*).- Աճուրդի մը ընթացքին, երիտասարդ սկովտիացի մը կը ճանչնայ Հանիւմընի արձանը (աստուած մը), որ մաքսանենգութեամբ հասած էր Լոնտոն: Անմիջապէս կը մեկնի Հնդկաստան, վերջ դնելու այս մաքսանենգութեան:

◆ *ՊԼՈՒՏ ՍԹՐԻՔ* (*Էսփաս, Ամփիր / Տիւն, Սոտեքս, Սէնթ Էլիզ. Էլիթ, Կալաքսի, Մքալլէս 2001, Լաս Սալինաս*).- Գող մը (Մարթին Լորաննս) իր գաւճը նոր կառուցուող շէնքի մը մէջ պահելէ ետք կը ձերբակալուի: 2 տարի բանտարկուելէ եւ արձակուելէ ետք կը տեսնէ, որ նոր կառուցուող շէնքը վերածուած է ոստիկանութեան կեդրոնի...

◆ *ՖԱՅՆ ՔԼԱՊ* (*Ամփիր / Սոտեքս, Մքալլէս 2001, Աթլանթիս*).- Մէք կը ձանձրանայ: Ապրելու միջոց մը կը փնտռէ եւ կը հիմնէ «Ֆայն Քլապ»ը... զբաղելու համար:

◆ *ՏԸ ՀԱՈՒՆԹՆԿ* (*Փլաճէթ/Ապրաժ, Ջուք, Քասլիք, Թրիփոլի, Քոնքորտ, Փլազա*).- Հոգեբան մը վախի ազդեցութիւնները վերլուծելու համար սուտ փորձարկումներ կը կատարէ, սակայն այդ փորձարկումները կը դառնան իրականութիւն:

◆ *ՌԻԹԸՐՆ ԹՈՒ ՓԱՐԸՏԱՋԸ* (*Աթլանթիս*).- Երեք ամերիկացիներ Մալեզիա կ'երթան արձակուրդի: Սակայն անոնցմէ մէկը կ'ամբաստանուի թմրեցուցիչի մաքսանենգութեամբ եւ կը դատապարտուի մահուան:

◆ *ՏԸ ՍԻՔՍԹ ՍԷՆՍ* (*Փլաճէթ / Ապրաժ, Ջուք,Քոնքորտ, Ֆրիուէյ, Վանտոմ*).- Քոլ, ճամեայ երեխայ մըն է, որ կը տեսնէ մեռած մարդիկ, որոնք իր շուրջ կը պտտին: Այս հիւանդութենէն ազատելու համար, կը դիմէ հոգեբոյժ Մալքոլմի (Պրուս Ուիլիս):

◆ *ԹԱՐՋԱՆ* (*Փլաճէթ / Ապրաժ, Քասլիք, Թրիփոլի, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ, Վանտոմ, Սթարկէյթ, Վանտոմ*).- Ուոլթ Տիզնի գործի լծուած է եւ այս անգամ յաջող կերպով կը ներկայացնէ Թարզանի արկածախնդրութիւնները:

◆ *ՌԱՆԸՐՈՒԷՅ ՊՐԱՅՏ* (*Էսփաս, Ամփիր / Սոտեքս, Էլիթ, Աթլանթիս, Կալաքսի, Մքալլէս 2001, Լաս Սալինաս*).- «Փրիթի Ուումըն»էն ետք, Մուլիա Ռոպըրթս եւ Ռիչըրտ Կիր դարձեալ միասնաբար պաստառի վրայ կ'երեւին, ուր Ռիչըրտ լրագրող մըն է, իսկ Մուլիա՝ յառաջիկայ յօդուածին նիւթը»:

◆ *ՊՈՖԻՆ ԿԸՐ* (*Քասլիք*).- Պոֆինկըր բեմադրիչ մըն է, որ կ'ուզէ արկածախնդրական ֆիլմ մը բեմադրել դերասանութեամբ Քիթ Ռամզիի: Այս վերջինը չ ուզեր դեր ստանձնել ֆիլմին մէջ: Դերասաններ՝ Էտի Մըրֆի եւ Սթիւ Մարթին:

◆ *ՏԸ ԹՈՄԱՍ ՔՐԱՈՒՆ ՆԸ ՔՇԷՐ* (*Փլաճէթ / Ապրաժ, Ջուք, Քոնքորտ*).- Թոմաս Քրաուն (Փիրս Պրոսնըն) հարուստ գործատէր մըն է, որ կ'որոշէ ինքնիրեն նուիրել արժէքաւոր գծանկար մը, զայն գողնալով Նիւ Եորքի թանգարանէն: Ապահովագրութեան ընկերութեան գործարարը (Ռընէ Ռուսօ) այս գողութեան թճուկը քակելու ընթացքին կը հանդիպի Թոմասին, որոնց միջեւ կը սկսի սիրային պատմութիւն մը:

◆ *Լ ՕՓՐ* (*Միթէ, Սաժէս*).- Ամերիկացի մօրմէ եւ եգիպտացի հօրմէ սերած Ատամ կը ճամբորդէ Մ. Նահանգներ, ուր կը ծանօթանայ լրագրողուհիի մը եւ կ'ամուսնանայ անոր հետ: Իրար միջեւ անհասկացողութիւնը պատճառ կը դառնայ զանազան հարցերու:

ԹԻ. ԼԻ.

7:30.- *Արաբերէն լուրեր*
8:00.- *Շուրջնիւզ*
8:30.- *Մանկական յայտագիր*
9:00.- *Սուպիւիէ*
11:30.- *Ճլէշ Ինֆօ*
11:35 - *Ռամատանի ճաշերու պատրաստութիւն*
12:00.- *Սուրիական ֆիլմաշար*
13:00.- *Պատմական յայտագիր*
13:30.- *Ուլում Ալ Խալաւ*
14:30.- *Արաբերէն լուրեր*
15:00.- *Զարգացման սրցում*
16:00.- *Ուսուլ Ալ Տին*
16:30.- *Եգիպտական ֆիլմաշար*
17:25.- *Ճլէշ Ինֆօ*
17:30.- *Ալոու Սելիւ*
18:00.- *Տունիա*
19:00 - *Տը Պոլտ Լնտ Տը Պիւթիֆուլ*
19:30.- *Արաբերէն Լուրեր*
20:00.- *Մըն Լուպնան Ուալ Ալաւ*
20:30.- *Քիւաս Հուպ*
21:30 - *Սահարաթ Ռամատան*
23:30.- *Արաբերէն լուրեր*
00:00.- *Սուրիական ֆիլմաշար*

ԼՈ. ԹԻ. ՎԻ.

6:30.- *Թէ. Էֆ. Ի լուրեր*
7:15.- *Շուչ Ուա Իշթիրի*
7:30.- *Թելէ Մաթէն*
9:30.- *Սուֆրա Տէյմէ*
10:00.- *Մորիքօ Թի. Վի. Շուիինկ*
11:30.- *Մինի Սթիւտիօ. Սիեսիալ Ֆէթ*
13:00.- *Քի Լ Քի*
13:45.- *Շուչ Ուա Իշթիրի*
14:00.- *Թէ. Էֆ. Ի լուրեր*
14:45.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
15:15.- *Աղանի Աղանի*
16:15 - *Մորիքօ Թի. Վի. Շուիինկ*
16:30.- *Ժամէ Տէօ Սան... Թուա*
17:00.- *Մինի Սթիւտիօ*
18:00.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորթց*
18:15.- *Մէյքինկ Ափ*
19:00.- *Քըլ Մէյլէ Ալլէ*
20:00.- *Արաբերէն Լուրեր*
20:30.- *Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Ֆրէնտօ»*
21:15.- *Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Էքս Ֆայլ»*
22:15.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորթց*
22:30.- *Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Սքանտալ Շիթ»*
00:00.- *Լայալի Ռամատան*

ԷԼ. ՊԻ. ԷՄ.

7:00.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
7:30.- *Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա*
8:00 - *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
8:30.- *Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Սրրֆ Նինճա՛լ»*
10:25.- *Քուիզին*
10:30.- *Նահարքում Սայիտ*
13:30 - *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
14:00.- *Ճլէշ Նիուզ Սաթ*
14:15.- *Այոնտրա*
15:15.- *Խուան Ալ Ղոլ*
16:30.- *Կենդանի գծանկար*
17:00.- *Քիֆ Ու Էհլ*
18:00.- *Ընթա Ուա Հապկաք*
19:00.- *Մորելիա*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30 - *Լամերալտա*
21:30 - *Թիւ Նայթ Ռայտըր*
22:30.- *Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Տէնսինկ Ին Տը Սթրիթ»*
00:00.- *Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Վորս Սոլճըրզ»*

ՄՈՒԹԱՒԱՐԻՐԱ.

7:00.- *Ալամ Ալ Սաւպահ*
13:00.- *Ճլէշ Ինֆօ*
13:15.- *Տալաս*
14:00 - *Արաբական ֆիլմաշար*
15:00.- *Արաբերէն լուրեր*
15:15.- *Արաբական ֆիլմաշար*
16:00.- *Կրօնական յայտագիր*
17:00.- *Խաղեր*
18:00.- *Ռամատանի յայտագիր*
19:00.- *Ուլ Քուլտուռ*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Ռուտուլ Մութահարիրա*
20:35.- *Ալ Ռաժոլ Ալ Ամար*
21:30 - *Խալիք Պըլ Պէյթ*
23:30.- *Երաժշտական յայտագիր*

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.

14:30.- *Միջազգային լուրեր*
15:00.- *Սիրոր*
15:05 - *Մուխթասար Մուֆիտ*
16:45 - *Թաքասիմ*
17:30.- *Լուրեր*
18:30.- *Մուֆաքարաթ Ալ Ղատ*
18:45 - *Նկարչութիւն*
19:00.- *Ալ Պիա*
20:00 - *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Էն. Պի. Էն.*
22:00.- *Մահտում Ըքթիր*
22:30.- *Լուրեր*

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

COTER
TEMPERATURE CONTROLLER

GAS G. Ayanian & Sons
Dora, Tel: 255222/3/4/5/6 Cellular: (03) 627728/9
Gemayzeh, Tel: 447000 - 445429, Fax: (01) 265187 - 582357

Հ. Մ. Ը. Մ.ՍԿԱՆԻ
ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ
ՆՈՒԷՐԸ
Հ. Մ. Ը. Մ.Ի
ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ
Ա. ԵՒ Ք.
ՀԱՍՏՈՒՆԵՐԸ
Պահանջել գրախանութներէն

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԽԹՄԱՆ ԳԻՇԵՐ
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2000ԻՆ
GOLDEN BEACH
ՃԱՇԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
ՋԵՐՄ ԵՒ ԽԱՆԴԱԿԱՍ ՍԹԱՆՈՒՈՐՏ
Ելոյթ կ'ունենան
ՄԱՔՍԻՄ ՓԱՆՈՍԵԱՆ
եւ ՍԱՀԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ
Ընկերակցութեամբ՝
ԽԱՉԻԿ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ
●23 տեսակ աղանդեր, համադամ ճաշ: Խմիչք՝ օղի եւ ուիսքի
ՍԱԿ 1 ԱՆՁԻ՝ 40 ՏՈԼԱՐ
Մանրամասնութեանց համար դիմել Խաչիկ Մալխասեանի սթիւտիոն, սանքըր Զերմանիկ, Ա. յարկ, հեռ. 03 - 261061 կամ GOLDEN BEACH, հեռ. 03 - 621503:

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՒ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՀԱՄԵՐԳ

Կազմակերպութեամբ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ
1700ԱՄԵԱԿԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ

Հովանաւորութեամբ
Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Նախագահութեամբ
ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Կատարողութեամբ
Լիբանանահայ երգիչ-երգչուհիներու
Արարատ Ահարոնեանի, Շաքէ Պաղտասարեանի, Հրաչ Կայծակեանի, Կարօ Կապուտակեանի, Մաւուկ Մինասեանի, Սիլվի Տեմիրճեանի, Սոնա Փամպուքեանի եւ Սալբի Քէլէշեանի

Նուագակցութեամբ
ԿԷՐԻ ԹԵՐԶԵԱՆԻ

Տեղի կ'ունենայ այսօր՝ Երեքշաբթի, 4 Յունուար 2000, երեկոյեան ժամը 8:00ին, Chateau Trianon սրահին մէջ, օթոսթրատ Զալքա:

Սակ՝ 5000 լ. ո.

ՄԱՆՕԹ.- Տոմսերը ստանալ կաթողիկոսարանի գրատունէն, գրատուն «Նարեկացի»էն, գրատուն «Շիրակ»էն եւ ելոյթի օրը՝ կիշէէն:
●Ուշադրութիւն՝ տեղերը սահմանափակ են:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԵՐԸ
«ԱԶԴԱԿ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. - 258526, 260115 եւ 241274:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ
●Էր քոնտիսիոնի ընկերութիւն մը կարիք ունի զետեղող եւ նորոգող վարպետներու, 3էն 5 տարուան փորձառութեամբ: BT կամ TS վկայական, վճարումի լաւ պայմաններով: Դիմել հեռ. 03-800601 եւ 01-372702:

STUDIO Lantern
●Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-695399

Jeunesse
Elegance
Prestige
Art
HABILLEMENTS
PRES MUNICIPALITE DE BOURJ-HAMOUD, RUE TRIPOLI

☆ Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

☆ *ԽՈՅ* (*21 Մարտէն 20 Ապրիլ*)

Լաւ ներշնչումներ եւ նախազգացումներ պիտի օգնեն ձեզի այսօր գտնելու լուծումը ներկայացած խնդիրներու: Նպաստաւոր պայմաններ կան ձեր շուրջը:

☆ *ՑՈՒԼ* (*21 Ապրիլէն 21 Մայիս*)

Ճշգրիտ գնահատումի հարցերու՝ արդար կեցուածքով եւ լաւ ներշնչումով, պիտի կարենաք ձեր գործերը յառաջ տանիլ եւ հասնիլ ձեր նպատակին:

☆ *ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (*22 Մայիսէն 21 Յունիս*)

Ունիք նուիրական գաղափարներ եւ միտքեր, որոնց ի լուր կը փարմանան ձեր խօսակիցները: Բայց մի՛ կարծէք, որ մարդիկ այնքան ալ միամիտ են. ձեր խօսքերը կրնան վերապատճէն ձեզի նոյնիսկ մեղադրանքին ձեւով:

☆ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (*22 Յունիսէն 23 Յուլիս*)

Զեռներէց էք ու խոհեմ, յատկապէս այսօր պիտի ունենաք գեղեցիկ միտքեր ձեզի յառաջ բերնելու: Պիտի կարենաք կարգադրել ձեռնհաս աշխատանքներ եւ ատարեալ կիսատ գործեր:

☆ *ԱՌԻՒՄ* (*24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս*)

Եթէ չկարենաք ծայրը ծայրին բերել ձեր պիւտճէն հատատարկշռելու, ձեր բնատուիրէն օգնութիւն եւ ներկուղ կանգնելու նախաձեռնութիւններ պիտի ըլլան ու զօրութիւնը պիտի չմնայ:

☆ *ԿՈՒՅԱ* (*24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր*)

Ձեզ կը գնահատեն բոլորը ու կ'արտայայտեն իրենց զգացումը խօսքով եւ գործով: Նոյնիսկ հրաւէր մը պիտի ուղղեն ձեզի:

☆ *ԿՇԻՌՔ* (*24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր*)

Ձեր բախտին հակող ասպդերը ձեզ պիտի բարձրացնեն մինչեւ հօրիզոնը երկինքի այս ամսուան ընթացքին: Բանական հաստատութիւն ձեռք ձգած էք ձեզի առաջարկուած հարցերը ճնշարկելու եւ յառաջանալու: Այսօր ժամն է փափուկ հարցերը կարգադրելու:

☆ *ԿԱՐԻՃ* (*24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր*)

Բախտաւոր էք, որ Հրատ մոլորակը ձեզի պիտի պաշտպանէ այս ամիս: Ձեր սիրելիին քոյր եւ մայրերուն սեղի մի՛ տաք: Եթէ «այո» ըսէք անոր բոլոր փափաքներուն, այդ պիտի ըլլար վտանգաւոր, մանաւանդ՝ ձեր խակին համար:

☆ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (*24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր*)

Այս ամսուան ընթացքին աւելի ուշադիր եղէք փորձութիւններ դիմակալելու: Ձեր գործին մէջ յապաղում մը պիտի արձանագրուի, բայց շնորհիւ ձեր լաւատեսութեան՝ պիտի կարենաք ուրախ մնալ եւ յաջողիլ ձեր նպատակը իրագործելու:

☆ *ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ* (*22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար*)

Յունուար ամիսը ձեզի կը խոստանայ կարգադրել ձեր բոլոր հարցերը: Ունիք մտերիմ եւ յստակ գաղափարներ, ու ձեր նոր միտքերը պիտի վարձատրուին միջակ տարողութեամբ:

☆ *ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (*21 Յունուարէն 19 Փետրուար*)

Աստղերը պիտի օգնեն ձեզի մնալու ձեր դիրքին վրայ: Ձեր բնիկերոջ կամ գործընկերոջ հետ տարակարծութիւն ունիք: Եթէ որոշ զիջում կամ զոհողութիւն չընէք, պիտի բաժնուիք:

☆ *ՋՈՒԿ* (*20 Փետրուարէն 20 Մարտ*)

Ժամանակը չէ այսօր գլուխ բարձրացնելու. եղէք աւելի խոհեմ եւ աշխատասէր: Այսուհանդերձ, այս նոր ամսուան ընթացքին պիտի ունենաք դրամական եկամուտ:

ԱՖՀԻԼ
ԱՊԱՀՈՎ ԶԳԱ՛
ԱՖԷՏԻ ՇԷՆՔ, Բ. ՅԱՐԿ, հեռ. 262231

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԱՌԻԹՈՎ ՁԵՂՉՈՒԱԾ ԲԱՑԱՌԻԿ ԳԻՆԵՐ ԱՆՈՒՇԱՎԱԾԱՌ ՍԱՐԳԻՍԻ ՄՕՏ

●Տեսակաւոր եւ համեղ թերթաճուշ (բախլաւա), քիլոն՝ 10,000 լ.ո.:
●Աթայէֆի խմոր, քիլոն՝ 2,000 լ.ո.:
●Տապկուած անուշեղէններու տեսակաճի, քիլոն՝ 4,000 լ.ո.:
●Ռամատանի անուշեղէն՝ քլէճ:
●Ինչպէս նաեւ այլատեսակ անուշեղէններու վրայ ԲԱՑԱՌԻԿ ՁԵՂՉ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.- Այժմէն իսկ կրնաք գտնել Ս. Սարգիսի տօնին առիթով մասնաւոր պատրաստուած հրուշակ (հելվա

ՊՈՒՐԾ ՀԱՄՈՒՏ, ԱՐԱՔՍ ՓՈՂՈՑ, ՀԵՌ.- 01-261475:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՔԻՓՐՈՆՈ ՇԱՀԵՑԱԻ ՀՌՈՄԻ *ՄԱՐԱԹՈՆԸ*

Մարաթոնի (41,5 քմ. վագք) մարգին մէջ քենիացիները մենատիրութիւնը կը շարունակուի։

Երկու հազար թուականին առաջին օրր տեղի ունեցած Հռոմի մարաթոնր աւարտեցաւ քենիացի Ժոգեֆաթ Քիփրոնոյի յաղթանակով, մինչ աղջկանց աստղը եւս եղաւ քենիացի մր՝ Թելկա Լորուփ, որ հանդիսացաւ առաջին։

Քիփրոնօ Սեպտեմբերին չահած կր նաեւ աշխարհի երեք կարեւոր մարաթոններէն մէկր՝ Պերլինինր։

Ստորեւ՝ արդիւնքները.

●ՏՂԱՔ

1.- Ժոգեֆաթ Քիփրոնօ (Քենիա) 2 ժամ 8՝ 27՝՝
2.- Ճիաքոմօ Լէոնէ (Իտալիա) 2 ժամ 8՝ 41՝՝
3.- Ֆրանչեսքօ Ինկարճիոլա (Իտալիա) 2 ժամ 8՝ 49՝՝
4.- Մոկըս Թայէ (Եթովպիա) 2 ժամ 9՝ 49՝՝
5.- Ուեսլի Շելիւէ (Քենիա) 2 ժամ 10՝ 14՝՝

●ԱՂՋԻԿՆԵՐ

1.- Թելկա Լօրուփ (Քենիա) 2 ժամ 32՝ 4՝՝
2.- Կատիսիէ Էտաթօ (Եթովպիա) 2 ժամ 32՝ 11՝՝
3.- Էլեն Քիմ՛ութայ (Քենիա) 2 ժամ 33՝ 47՝՝
4.- Սվեթլանա Նեչաեւա (Ռուսիա) 2 ժամ 36՝ 36՝՝
5.- Իրենա Սաֆարովա (Ռուսիա) 2 ժամ 38՝ 1՝՝

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՀԱՉԱՐԱՄԵԱԿԻ...

Շարունակուած 3րդ էջէն

չելով կարկուտին բռնուեցաւ։ Զինուորականը՝ վախնալով, որ համակարգիչներու ժահրին պատճառով կրնայ կորսնցնել դրամատան մէջ պահած դրամն ու գոհարեղէնները, զանոնք առած ու տունը պահած է։ Նոր Տարուան արձակուրդէն ետք, տուն վերադառնալով, զինուորականը բնակարանը կողոպտուած գտաւ։ Գողցուած իրերու կարգին էին անշուշտ ութ հազար տոլար արժող գոհարեղէնները։

●ՊԵՐԼԻՆԻ դրամատան մը համակարգիչներու դրութեան մէջ արձանագրուած խանգարում մը 12 միլիոն մարքով (6,2 միլիոն տոլար) աւելցուց գերմանացիի մը հաշիւին վրայ։ Գերմանացին խանգարումը նկատեց, երբ իր անձնական համակարգիչէն փորձեց ստուգել դրամատան հաշիւը։ Ոչ միայն հաշիւը սխալ էր, այլ նաեւ՝ թուականը, որ 30 Դեկտեմբեր 1899 արձանագրուած էր։

●ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ մէջ, մանչուկ մը իր համակարգիչին թելերը փրցուց, որպէսզի հազարամեակի ժահրը չկարենայ «մտնել»։

●ՇՈՒԷՏԻ մէջ հազարաւոր մարդիկ երէկ չկարողացան համակարգիչներու միջոցով մուտք գործել դրամատնային իրենց հաշիւներուն, որովհետեւ իրենց օգտագործած համակարգիչները հին են։

●ՍԼՈՎԵՆԻՈՅ մէջ բարձրաստիճան պաշտօնատար մը հրաժարեցաւ, որովհետեւ մամուլը գիտցաւ ընդհատած էր հազարամեակի ժահրին առնչուող չափազանցուած վտանգներու մասին յայտարարութիւններ կատարած ըլլալուն համար։

ԱՇԽԱՐՀԸ ՈՂՋՈՒՆԵՑ ՆՈՐ ՀԱՉԱՐԱՄԵԱԿԸ

Միւս կողմէ, աշխարհի բոլոր երկիրներն ու ժողովուրդները տօնախմբութիւններով եւ արտասովոր հանդիսութիւններով դիմաւորեցին երկու հազար թուականը, որ կը բանայ երրորդ հազարամեակը։ Խաղաղականէն մինչեւ Ատլանտեան ափերը, Խաղաղականի կղզիները, Աւստրալիա, Ասիա, Եւրոպա, Ափրիկէ եւ Ամերիկա հրավառութեամբ, երգերով, աղօթքներով եւ շամփանիայով դիմաւորեցին Նոր Տարին։

Ղեկավարներ եւ կրօնաւորներ յատուկ ճառերով ողջունեցին Նոր Տարին եւ իրենց մաղթանքները փոխանցեցին։ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն իր ճառին մէջ ըսաւ, որ Միացեալ Նահանգներ պիտի շարունակեն բարձր պահել ազատութեան ջահը, որ սերունդէ սերունդ պիտի փոխանցուի։

Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապը մաղթեց, որ նոր հազարամեակը լեցուի ուրախութեամբ եւ խաղաղութեամբ։

Բրիտանիոյ էլիզապէթ թագուհին եւ վարչապետ Թոնի Պլէր մասնակցեցան Լոնտոնի մէջ կառուցուած «գմբէթի» մէջ տեղի ունեցող տօնախմբութեան, ուր բոլոր ներկաները ձեռք ձեռքի բռնած երգեցին Նոր Տարուան յատուկ շարականը։

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՍՊԱՆԻԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՍԿՍԻ ԵՐԹԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳՐՈՒՄԸ

15 օրուան ձմեռնային արձակուրդէն ետք, այսօր կը վերսկսի Սպանիոյ ախոյեանութիւնը։ 18րդ եւ երթի վերջին հանգրուանի առաջին մրցումը՝ Վալենսիա - Սելթա Վիկօ տեղի կ՛ունենայ այսօր, իսկ մնացեալ ութ մրցումները կը կատարուին վաղը։

Ռէալ Մատրիտ - Ռէալ Պեթիս մրցումը յետաձգուած է Յունուարի աւարտին, որովհետեւ Ռէալ Մատրիտ իր մասնակցութիւնը կը բերէ Աշխարհի ակումբներու ախոյեանութեան մրցաշարքին։

Վալենսիա (6րդ), որ պիտի հիւրընկալէ Սելթա Վիկոն (3րդ), կրնայ դժուարութիւններու առջեւ գտնուիլ, որովհետեւ դաշտ պիտի ներկայանայ առանց յետսապահ Ամատէօ Քարպոնիի եւ միջնապահ Ժերալտ Լոփէգի, որոնք կախակայուած են։ Ռումանացի յառաջապահ Ատրիան Իլիէի մասնակցութիւնը կը մնայ կասկածելի, որովհետեւ ան իր արձակուրդէն երեք օր ուշ վերադարձաւ։

Սելթա, որ երկար ժամանակ ի վեր յաղթական չէ կրցած վերադառնալ Վալենսիայի «Մեսթալլա»ի դաշտէն, ունի բացակայ մարգիկ մր յետսապահ Կորան Տիորովիչ (կախակայուած)։

Տեփորթիւս Քորունա պիտի փորձէ ամուր կառչած մնալ պարագլուխի դիրքին եւ կէտերու իր տարբերութիւնր բարձրացնել անմիջական մրցակիցին՝ Ռէալ Մարակոսայի միջեւ։ Տեփորթիւուի վարւեան հիւրր պիտի ըլլայ 19րդ դիրքր գրաւող Ռասինկ Սանթանտէր։ Հիւր կազմր վստահարար դժուարութիւններու պիտի հանդիպի, որովհետեւ անիկա այս եղանակին օտար դաշտերու վրայ միայն մէկ յաղթանակ արձանագրած է։

Տեփորթիւս Քորունայէն պիտի բացակային պրազիլցի միջնապահ Մարօ Սիլվա (կախակայուած) եւ մարոքցի յետսապահ Նուրէտտին Նայպէկ (ազգային խումբ հրաւիրուած)։

2րդ դիրքը գրաւող Ռէալ Սարակոսա, որ այժմ վեց կէտով ետ կը մնայ Տեփորթիւոյէն, պիտի այցելէ այս եղանակին Ա. դասակարգ բարձրացած Մալակայի դաշտը (14րդ)։

Սարակոսա կրնայ դժուարութիւններու առջեւ գտնուիլ, նկատի ունենալով, որ Մալակա իր կատարած վերջին մրցումներուն ընթացքին սկսած է յաւարդիւնք արձանագրել։

4րդ դիրքը գրաւող Պարսելոնա, որ այժմ իր կէտով ետ կը մնայ պարագլուխի դիրքի կագմէն, պիտի հիւրընկալէ վտանգաւոր դիրքի վրայ գտնուող Ռէալ Սոսիետատը (18րդ)։

Պարսելոնա, որ իր դաշտին վրայ վերջին ութ հանդիպումներուն միշտ ալ յաջողած է պարտութեան մատնել Սոսիետատը, չատ հաւանաբար դաշտ ներկայանայ առանց Փաթրիք Քլուիվէրթի։

Սոսիետատի մարգիչ Խաւիէ Քլեմենթէ այս կարեւոր մրցումին համար դաշտ պիտի ներկայացնէ ուրս միջգգային միջնապահ Տիմիթրի Խոխլով, որ անցեալ չարաթ փ. Մ. Վ. Այնտհովընէն միացած էր իր կագմին։

Աթլեթիքօ Պիլպաօ (10րդ) պիտի հիւրընկալէ Էսփանիոլը (13րդ). անիկա դաշտ պիտի ներկայանայ առանց իր հիմնական երեք մարգիկներուն։ Խոսէ Մարիա Լաքրուզ եւ Խոսէ Ուրութիա կախակայուած են, մինչ Խոսէ Մարիա Կարսիա վիրաւոր է։ Իր վերջին հինգ այցելութիւններուն ընթացքին Էսփանիոլ «Սան Մամէս» դաշտէն երկու անգամ յաղթական եւ երեք անգամ հաւասարութեամբ վերադարձած է։

Վերջին դիրքը գրաւող Սեւիլլա պիտի փորձէ արձանագրել այս եղանակի իր 3րդ յաղթանակը, երբ հիւրընկալէ 15րդ դիրքը գրաւող Աթլեթիքօ Մատրիտը։ Հիւրընկալ կագմէն պիտի բացակայի խմբապետ Խոսէ Միկել Փրիեթօ (կախակայուած)։

Ստորեւ՝ 18րդ հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը.

●ԱՅՍՕՐ

Վալենսիա - Սելթա Վիկօ

●ՎԱՂԸ

Աթլեթիքօ Պիլպաօ - Էսփանիոլ
Պարսելոնա - Ռէալ Սոսիետատ
Տեփորթիւս Քորունա - Ռասինկ Սանթանտէր
Մալակա - Ռէալ Սարակոսա
Մայորքա - Ռէալ Վայատոլիտ
Նումանսիա - Ալաւես
Ռէալ Սվիետօ - Ռայօ Վայեքանօ
Սեւիլլա - Աթլեթիքօ Մատրիտ

ԱՆԳԼԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԼԻԾ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱԻ ԲԱՅՑ ՄՆԱՑ ԱՌԱՋԻՆ

Անգլիոյ Ֆութպոլի ախոյեանութեան 21րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքր գրաւող Լիծ իր դաշտին մէջ 2 - 1 արդիւնքով պարտութիւն մր կրեց Ասթըն Վիլայէն, որ իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք բարձրացաւ 9րդ դիրք։

40 հազար համակիրներու ներկայութեան կայացած այս մրցումին թէեւ Լիծ կրեց եղանակի իր 5րդ պարտութիւնը, սակայն մնաց պարագլուխի դիրքին վրայ, մէկ կէտ իր առաւելութիւնը պահելով 2րդ դիրքը գրաւող Մանչեսթրը Եունայթըտի վրայ, որ մրցում չկատարեց, նկատի ունենալով, որ անիկա պիտի մասնակցի աշխարհի ակումբներու ախոյեանութեան մրցաշարքին։ Մանչեսթրը այսպէսով յետաձգուած երկու մրցում ունի կատարելիք։

Ասթըն Վիլայի կոլերը նշանակեց Կէրրթ Սաութկէյթ (19րդ եւ 62րդ), իսկ Լիծի կոլը՝ Հէրի Քիւէլ (46րդ)։

3րդ դիրքը գրաւող Արսենալ չկրցաւ յաղթական վերադառնալ վերջին դիրքը «գրաւող» Շեֆիլտ Ուենզտէյի դաշտէն եւ 1 - 1 արդիւնքով հաւասարութիւն մր արձանագրեց անոր հետ։

Մրցում մր նուազ կատարած Ուենզտէյ կրած է 14 պարտութիւն, արձանագրած է երկու յաղթանակ եւ երեք հաւասարութիւն։

40րդ վայրկեանին Ֆրանսացի Էմանուէլ Քրթի նշանակեց Արսենալի կոլը (40րդ), իսկ Ժերալտ Սայպըն՝ Ուենգտէյի հաւասարութեան կոլը (56րդ)։

Նիւքէսըլ չկրցաւ իր դաշտին մէջ պարտութեան մատնել իր հիւրը՝ Ուէսթ Համ, հակառակ անոր, որ մինչեւ վերջին երկու վայրկեանր անիկա յաղթական կր, Իկոր Սթիմաք 88րդ վայրկեանին նշանակեց Ուէսթ Համի հաւասարութեան կոլը, մինչ 84րդ վայրկեանին Ֆրէնք Լամփարտ նշանակած էր Ուէսթ Համի առաջին կոլը։ Նիւքէսըլի կոլերը նշանակեցին Նիքոլաս Տապիգա (18րդ) եւ Կէրի Սփիտ (66րդ)։

Սանտրլէնտ (4րդ) 1 - 0 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Ուիմպլտընի դաշտէն (13րդ)։ Քարլ Քորթ նշանակեց մրցումին եւ Ուիմպլտընի «որր» կոլը (30րդ)։

Սանտրլէնտի պարտութենէն չկրցաւ օգտուիլ Լիվըրփուլ, որ յաղթանակի մը պարագային պիտի գրաւէր 4րդ դիրքը։ Անիկա օտար դաշտի վրայ պարտութիւն մր կրեց, երբ 1 - 0 արդիւնքով տեղի տուաւ հիւրընկալ Թոթենհամի (6րդ) առջեւ։ Մրցումին «որր» կոլը նշանակեց Քրիս Արմսթրոնկ (23րդ)։

Ստորեւ՝ 21րդ հանգրուանի մրցումներուն թեքնիք արդիւնքները.

Տերպի Քաունթի - Ուաթֆորտ	2 - 0
Լիծ - Ասթոն Վիլա	1 - 2
Նիւքէսըլ - Ուէսթ Համ	2 - 2
Շեֆիլտ Ուենզտէյ - Արսենալ	1 - 1
Սաութհեմբթըն - Պրէտֆորտ	1 - 0
Թոթենհամ՝ - Լիվըրփուլ	1 - 0
Ուիմպլտընը - Սանտրլէնտ	1 - 0
Էվըրթըն - Լայսթըր Սիթի	2 - 2

ԱՅՍՕՐ

Քովենթրի - Չելսի

ԴԱՍԱԿԻՈՐՈՒՄ	ՄՐՑ.	ԿԷՏ.
1.- Լիծ	21	44
2.- Մանչեսթըր Եունայթըտ	19	43
3.- Արսենալ	21	40
4.- Սանտրլէնտ	21	38
5.- Լիվըրփուլ	21	37
6.- Թոթենհամ	20	34
7.- Չելսի	18	30
.....		
17.- Տերպի Քաունթի	21	19
18.- Պրէտֆորտ Սիթի	20	17
19.- Ուաթֆորտ	21	14
20.- Շեֆիլտ Ուենզտէյ	20	10

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.

ՄԱՅԵՄԻ ՀԻԹ Կ'ԱՊՐԻ ՓԱՌՔԻ ՕՐԵՐ

ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.ի 2000ի առաջին մրցումը եղաւ Մայեմի Հիթ - Օրլանտօ Մէճիք ակատումը, որ յետ երկարաձգման աւարտեցաւ Հիթի յաղթանակով՝ 111-103։ Ֆլորիտայի այս տերպին եղաւ բարձր մակարդակի, տաք եւ հետաքրքրական։ Օրուան աստղր հանդիսացաւ Վոչըն Լենարտ, որ նշանակեց 24 կէտ յաղթական կագմին հաշուոյն։

Մայեմի Հիթ կր գրաւէ Արեւելեան Շրջանի Ատլանտեան գօտիի պարագլուխի դիրքր՝ իր ետին ձգելով Նիւ Եորք Նիքսր։ Վերջին տարիներուն, Նիքս այսքան փայլուն սրեր չէր ունեցած եւ այսօր անիկա կ'ապրի իր փառքի օրերր։

Այսօր տեղի կ'ունենայ վեց մրցում, հետեւեալ յայտագիրին հիմամբ.

Պոսթըն Սելթիքս - Քլիվլէնտ Քավալիրզ
Ֆիլատելֆիա Սիքսըրզ - Միլուոքի Պաքս
Ուաշինկթըն Ուիզարտս - Կոլտըն Սթէյթ Ուորիըրզ
Օրլանտօ Մեճիք - Տիթրոյիթ Փիսթընզ
Շիքակօ Պուլզ - Փորթլէնտ Թրէյլ Պլէյզըրզ
Եութա Ճեզ - Տենվըր Նակէթց

Ստորեւ՝ ընդհանուր դասաւորումը.

●ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՇՐՋԱՆ

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ԳՕՏԻ	ՅԱՂԹ.	ՊԱՐՏ.
Մայեմի Հիթ	20	9
Նիւ Եորք Նիքս	18	12
Ֆիլատելֆիա Սիքսըրզ	17	15
Օրլանտօ Մեճիք	15	15
Պոսթըն Սելթիքս	12	16
Նիւ Ճըրզի Հէթց	12	18
Ուաշինկթըն Ուիզարտս	10	20

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՕՏԻ	ՅԱՂԹ.	ՊԱՐՏ.
Ինտիանա Փեյսըրզ	20	9
Շարլոթ Հորնէթց	18	11
Թորոնթօ Ռեփթըրզ	17	12
Միլուոքի Պաքս	17	13
Տիթրոյիթ Փիսթընզ	15	14
Քլիվլէնտ Քավալիրզ	12	17
Աթլանթա Հոքս	11	18
Շիքակօ Պուլզ	2	25

●ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՇՐՋԱՆ

ՄԻՋԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳՕՏԻ	ՅԱՂԹ.	ՊԱՐՏ.
Սան Անթոնիօ Սփըրզ	21	10
Եութա Ճէզ	18	10
Տենվըր Նակէթց	15	13
Մինեսոթա Թիմպըրվուլվզ	13	14
Հիուսթըն Ռոքէթց	10	20
Տալաս Մավըրիքս	9	21
Վանքուվըր Կրիզլիզ	6	23

ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ ԳՕՏԻ	ՅԱՂԹ.	ՊԱՐՏ.
Լոս Անճելըս Լէյքըրզ	25	5
Փորթլէնտ Թրէյլ Պլէյզըրզ	22	7
Սաքրամենթօ Քինկզ	17	10
Ջեօնիքս Սանզ	18	11
Սիեթըլ Սուփըրսոնիքս	18	12
Լոս Անճելըս Քլիփըրզ	9	20
Կոլտըն Սթեյթ Ուորիըրզ	6	23

ԳՐԻԳՈՐ Վ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇՆԵՐՈՎ
ՏՆԱՅԻՆ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ
● Սառնարան
● Հեռատեսիլ
● Լուացքի մեքենայ
● Վիտէօ
● Գորգ մաքրելիք
● Բոլոր տեսակի PRESTOներու եւ MOULINEXներու նորոգութեան սպասարկութիւն:
ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏԻ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ,
«ԱՐՄԵՆԻԱ» ՊՈՂՈՏԱՅ,
ՀԵՌ. 01-265248 ԵՒ 01-268383

ARA TRAVEL IATA ԱՆԴԱՄ
ARMENIAN AIRLINESի
SALES AGENT,
ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ
ԻՐ ՅԱՐԳՈՅ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ,
ՈՐ Կ'ԱՊԱՀՈՎԷ
ՊԷՅՐՈՒԹ - ԵՐԵՒԱՆ - ՊԷՅՐՈՒԹ
ԵՒ ՀԱԼԷՊ - ԵՐԵՒԱՆ - ՀԱԼԷՊ
ARMENIAN AIRLINES ընկերութեան
● օդանաւային տոմսեր ● ապրանքի փոխադրութիւն
ԱՐԱ ԹՐԱՎԷԼ,
Պուրճ Համուտ, Նամակատան շէնք,
Հեռ. 266594 - 261296 : FAX: 261296

ԲԱՆԱԿԸ ՅԱՋՈՂԵՑԱՒ ՀԱԿԱԿՇԻՌ...

Շարունակուած Ա. էջէն

ՀԱՅՏՆԱ ԻՍԼԱՄԱԲԱՅԻ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁԸ

Շաբաթ օր յայտարարուեցաւ, թէ Ժամսա Իսլամիայի երեսփոխան Խալէտ Տահէր «Թաուհիտ» շարժումի մէկ ներկայացուցիչին եւ Սիրի քաղաքապետին ներկայութեան բանակցութիւններ կատարեց վինեալներուն հետ այն պահուն, երբ Աասունի մէջ բանակի անցարգելը յարձակումի կ'ենթարկուէր: Զինեալները մինչեւ կէս գիշեր պատանդ պահեցին երեսփոխանն ու միւսները. այս պատճառով բանակը սառեցուց իր գործողութիւնները, մինչեւ անոնց ապատարձակումը:

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Կիրակի օր բանակը շարունակեց վինեալները հետապնդել Տընտիէի լեռներուն մէջ, մասնաւանդ շրջանի պաշարման օղակը սեղմելէ ետք: Գործողութիւններուն մասնակցեցան ուղղաթիռներ:

Մամլոյ աղբիւրներ ըսին, որ Կիրակի գիշեր սաստիկ բախումներուն վինեալներն ու բանակը գործածած են հրետանի եւ բազմափող հրթիռարձակներ:

Բանակի տեղեկատուական բաժինի տնօրէն գնդապետ Էլիաս Ֆարհաթ Կիրակի գիշեր հաղորդագրութեամբ մը լրատու միջոցներու ներկայացուցիչները հրաւիրեց Երկուշաբթի օր Տընտիէի մէջ շրջապտոյտի, որ երէկ չնչուեցաւ ապահովական պատճառներով:

ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ ԹԱՂՈՒՄԸ

Կիրակի օր բանակը հրաժեշտ տուաւ Տընտիէի բախումներուն ինկած հինգ նահատակներուն:

Էշրեֆիէի մէջ հոծ բազմութիւն մը մասնակցեցաւ նահատակ վինուր Ղասսան Ֆլութիի յուղարկաւորութեան, ներկայութեամբ բանակի հրամանատարի ներկայացուցիչին:

Նահատակ Ամէր Ահմէտ Ապտալլայի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցած էր Շաբաթ օր Խրպէթ Շարի մէջ, իսկ Ռահպէ գիւղը հրաժեշտ տուաւ իր նահատակին՝ Էլիաս Սաւուտ, մինչ Պեքքաայի Քապ Էլիաս գիւղին մէջ հողին յանձնուեցաւ Եուսէֆ Իպրահիմ Ապուտի մարմինը, բանակի հրամանատարի ներկայացուցիչին, վինուորականներու եւ բազմութիւններու ներկայութեամբ:

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՋՈՀԵՐ

Բախումներու առաջին օրերուն, փոխադարձ ռմբակոծումներու ընթացքին ռումբեր ինկան Տընտիէի բազմաթիւ գիւղերու վրայ: Սպաննուեցաւ Մահմուտ Շաքիք (56 տարեկան) եւ վիրաւորուեցան անոր կինն ու զաւակները: Վիրաւորուեցան նաեւ այլ գիւղացիներ, իսկ ուրիշներու բնակարանները կրեցին նիւթական վնասներ:

ՀԻՒՍԻՍԸ ՁՕՐԱՎԻԳ ԲԱՆԱԿԻՆ

Հիւսիսի երեսփոխանները, քաղաքական ուժերը, իսլամական կազմակերպութիւններն ու տարբեր անձնաւորութիւներ ու միութիւններ Շաբաթ օր փութացին դատապարտելու վինեալներուն գործած ոճիրը՝ կօրակցութիւն յայտնելով բանակին ու օրինական իշխանութեան:

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏ

Նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ ողջունեց քաղաքագէտներու եւ ժողովրդային կեցուածքները, որոնք կը մերժեն այս վգայուն հանգրուանին թշնամի Իսրայէլի նպաստաւոր ապահովական խախտումները:

Նախագահ Լահուտ դրուատեց քաղաքացիներու ապահովութեան համար բանակային ուժերու ի գործ դրած ճիգերն ու յանձն առած վտանգութիւնները՝ բարձր գնահատելով նահատակ վինուորներուն վոհաբերութիւնը:

Նախագահը անմիջական կապի մէջ մնաց կօր. Միշէլ Սլեյմանի հետ եւ հետեւեցաւ Տընտիէի իրադարձութիւններուն: Ան պահանջեց օրինապանցները հետապնդել եւ ձերբակալել:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԸՍ

Վարչապետ Սելիմ Հըս Կիրակի օր յայտարարեց, որ բանակին դէմ գործուած անարգ ոճիրը անընդունելի է եւ արժանի ամէնէն խիստ դատապարտումին: «Բոլոր լիբանանցիները անմեղ են եւ ոչ մէկ առնչութիւն ունին ժողովուրդի եւ պետութեան ապահովութեան դէմ այդ վինեալներու արարքին հետ, որկու գայ այն պահուն, երբ հարուն ու արեւմտեան Պեքքաան կը մնան բռնագրաւուած եւ անոնց բնակիչները կ'ենթարկուին իսրայէլեան ամէնօրեայ ոտնձգութիւններու», ըսաւ ան:

Հըս հաստատեց, որ բանակի նահատակները մեծ կորուստ մըն են Լիբանանի համար: Ան դրաւատեց բանակի յանձն առած վոհողութիւնները՝ հայրենիքի ապահովութեան համար:

ՁՕՐ. ՍԼԵՅՄԱՆ

Բանակի հրամանատար կօր. Միշէլ Սլեյման հետեւեցաւ գործողութեանց ընթացքին:

Ան այցելեց հիւսիսի հրամանատարութեան կեդրոնն ու բանակի դիրքերը, ինչպէս նաեւ գործողութիւններու բեմ դարձած Ուատի Նըժաս եւ Ժապալ Արպային շըրջանները:

Զօր. Սլեյման իր շրջապտոյտին ընթացքին վստահեցուց, որ «ոչ մէկ հանդուրժողութիւն կամ թոյլութիւն պիտի ցուցաբերուի անոնց հանդէպ, որոնք կը խանգարեն երկրին ապահովութիւնը, որովհետեւ անոնք հաւասար կը դասուին թշնամիին հետ գործակցողներուն»:

Անյիշեցուց, թէ քաղաքացիական խաղաղութիւնը դարձած է ապգային հիմ մը, եւ ոչ մէկ պատրուակով թոյլատրելի է վայն խախտել: Ան նկատել տուաւ, որ այս ոտնձգութիւնները տեղի կ'ունենան վգայուն պահու մը, երբ Լիբանան եւ Սուրիա արիւբար կը դիմագրաւեն վարգացումները վերատիրանալու համար իրենց իրաւունքներուն, մինչ այսպիսի դէպքեր ուշադրութիւնը կը շեղեն Իսրայէլի դէմ անոնց ապգային պարտականութիւններէն:

Խօսքը վինուորներուն ուղղելով՝ ան ըսաւ. «Ձեր իրաւունքն է օրհնեալ տոները անցընել ձեր ընտանիքներուն ու վաւակներուն հետ, բայց ձեր ճակատագիրն է տօնել այն ատեն, երբ ձեր հարազատները ապահով են»:

Տընտիէի բնակիչներուն ուղղելով խօսքը՝ կօր. Սլեյման հաստատեց, թէ այդ վնասակար տարրերը օտարամուտներ են:

Բանակի հրամանատարը նաեւ մեծարանքի խօսք մը ուղղեց նահատակուած վինուորներուն, որոնք ինկան Լիբանանի սիրելի մէկ շըրջանին մէջ փրենց պարտականութիւնը կատարած ատեն:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԺՈՂՈՎ

Կառավարութիւնը այսօր կէսօրին պիտի գումարէ արտակարգ ժողով մը, քննարկելու համար հիւսիսային Լիբանանի եւ Մալրաայի մէջ ապահովական ցնցումները:

Նախարարաց խորհուրդը այս ժողովին հրաւիրելու որոշումը տրուեցաւ երէկ նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտի եւ վարչապետ Սելիմ Հըսի ունեցած հանդիպումին ընթացքին:

«Նախագահ Լահուտ եւ վարչապետ Հըս հանդիպումին հաստատեցին, թէ ապահովութիւնը խախտող այս արարքներուն ա յս պահուն ցուգադիպիլը կարելի չէ անջատել խաղաղութեան բանակցութիւններէն եւ այդ գործընթացին մէջ այսպիսի դէպքեր օգտագործելու իսրայէլեան տրամադրութիւններէն», հաղորդեց Ազգային Լրատու Գործակալութիւնը: Ամիկա նաեւ ըսաւ, որ նախագահն ու վարչապետը դրուատած են Տընտիէի մէջ բանակին կատարած գործողութիւնը, ուր «նահատակ վինուորներու թանկագին արեան գնով կը պաշտպանուի քաղաքացիներու ապահովութիւնը»:

Նախագահ Լահուտ նաեւ ընդունեց բանակի հրամանատար կօր. Միշէլ Սլեյմանը եւ ընդգծեց, որ բացարձակապէս անթոյլատրելի է ապահովական ամէն խախտում, եւ այս ուղղութեամբ ամէն փորձի հանդիպ պէտք է ըլլալ առանելագոյն չափով խիստ եւ վճռական:

ՀԸՍ

Վարչապետ Սելիմ Հըս երէկ հաղորդակցութեան մէջ մնաց Տընտիէի գործողութեանց հրամանատարներուն հետ: Ան դատապարտեց բանակին դէմ գործուած ոճիրը պահանջելով անդուլ հետապնդել վինեալները:

Անարգ ոճիրը դատապարտելով՝ Հըս ցաւակցութիւն յայտնեց բանակի հրամանատարութեան եւ դրուատեց հիւսիսի երեսփոխաններուն ու Տընտիէի երեւելիներուն կեցուածքը:

Ան նաեւ պահանջեց, որ նահանգապետները բանակի նահատակներուն ընտանիքներուն իր անունով ցաւակցութիւն յայտնեն:

Երէկ Հըսի այցելած երեսփոխանները ըսին, որ ան նկատել տուած է, թէ բանակին դէմ այս ոճիրը իւրաքանչիւր քաղաքացիի դէմ գործուած է, որովհետեւ բանակը հայրենիքի պաշտպանն ու պահապանն է:

Հըսի հետ տեսակցած երեսփոխան Հիւսէյն Հաժ Հասան ըսաւ, որ ներքին բեմը պատերազմի դաշտ չէ եւ ապահովական ամէն ցնցում անթոյլատրելի է: Ան ցաւ յայտնեց բանակի նահատակներուն համար:

Երեսփոխան Սալահ Հարաքէ ցաւ յայտնեց Տընտիէի դէպքերուն համար, հաստատելով, որ բանակին դէմ ամէն ոճիր ուղղուած է հայրենիքին դէմ: «Հասկնալի չէ, որ օրինականութեան վէնքէն վատ ժողովուրդին մօտ գտնուող վէնքը դիմադրութենէն վատ այլ բանի դէմ գործածուի», ըսաւ ան:

Երեսփոխան Շաքէր Ապու Սլեյման ըսաւ, որ պատահական ուղադիպութիւն չէ լիբանանեան բանակին դէմ այս ձեւով եւ այս պահուն գործուած ոճիրը, որ կը կանխէ Սուրիա - Իսրայէլ բանակցութիւններու վերսկսումը, եւ կը խանգարէ այդ բանակցութիւններուն Լիբանանի պատրաստութիւնները:

Երեսփոխան Իսմայիլ Սըքքարիէ դատապարտեց ոճիրը եւ նկատել տուաւ, որ հիւսիսի իրադարձութեանց ուգահեռ կօրաշարժի ենթարկուած են կարգ մը պաղեստինեան գաղթականաբնակներ:

ՆԱԽԱԳԱՀ Ռ. ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Տարին նշանակալից կը Հայրենիք - Սփիւռք փոխյարաբերութիւնների աշխուժացման եւ արդիւնաւէտութեան առումով: Յաջողութեամբ անցկացուեցին Առաջին Համահայկական Խաղերը, որոնք դարձան սփիւռք-հայ նոր սերնդին հայրենիքի հետ կապելու կեղեքիկ առիթ:

Առաջին անգամ Երեւանում տեղի ունեցաւ Հայաստան - Սփիւռք խորհրդաժողովը, որ սկիզբ դրեց թէ դժուարին, բայց խիստ անհրաժեշտ ու անյետաձգելի գործընթացի: Այն է՝ մկկտեղել հայ ժողովրդի բոլոր հատուածների կազմակերպական, մտաւոր եւ նիւթական հսկայական ներուժը յանուն մեր համազգային խնդիրների լուծման:

Յաւելք, փտանգուած են դրական միտումները, եւ այս տօնական գիշերը մենք չենք կարողանում լիասիրտ ուրախանալ: Թարմ են վէրքերը, եւ մեր հոգիներում դեռ արձագանգում են Հոկտեմբերի 27ի ողբերգական դէպքերը: Մանր փորձութիւն էր մեր երիտասարդ պետականութեան համար:

Արուելու է հնարաւոր առաւելագոյնը անաչառ հետաքննութիւն ապահովելու համար, որովհետեւ տեսանելի ապագայում մեր երկրի ներքին գարգացումները մեծապէս կախուած են լինելու դրա արդիւնքներից:

Սիրելի հայրենակիցներ,

Մենք մեծ կորուստներ ունեցանք, բայց երկիրը շարունակում է ապրել, եւ մեր ազգային նպատակները նոյնն են մնում: Մենք ուղղակի պարտաւոր ենք եռապատկել այդ նպատակներն իրականացնելու մեր ջանքերը յանուն մեր ժողովրդի ապագայի, յանուն Վազգէն Սարգսեանի, Կարէն Դեմիրճեանի, մեր միւս գոհուած գինակիցների յիշատակի:

Ես հաւատում եմ մեր ժողովրդի դարաւոր փորձին եւ իմաստնութեանը, որ միշտ իր մէջ ուժ է գտել նայելու առաջ: Դրա համար է, որ իշխանութեան բոլոր թեւերը եւ պետական օղակները այսօր աւելի մեծ պատասխանատուութեամբ պէտք է յծուեն աշխատանքի եւ վճռականութիւն դրսեւորեն առկայ խնդիրների լուծման գործում: Միայն այդպէս եւ ժողովրդի համակողմանի աջակցութեամբ ու վստահութեամբ մենք կը կարողանանք յաղթահարել դժուարութիւնները:

Թանկագին հայրենակիցներ,

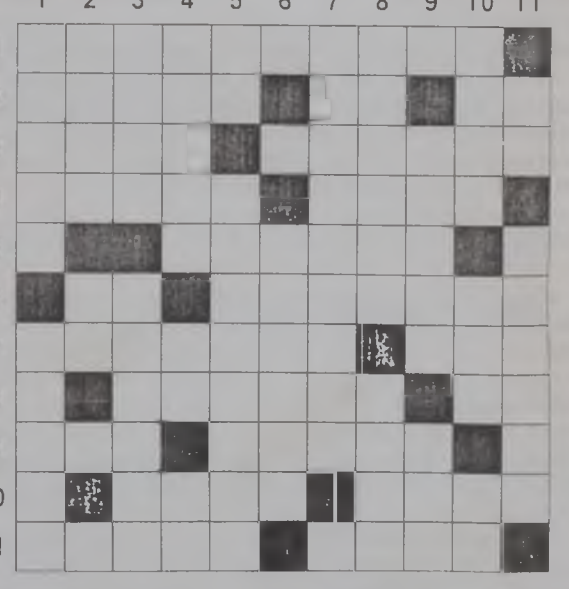
Այս տօնական գիշերը առանձնակի ջերմութեամբ եմ յիշում մեր հայրենիքի պաշտպաններին, նրանց, ովքեր այս պահին իրենց պարտքն են կատարում Հայրենիքի հանդէպ՝ ապահովելով մեր երկրի ու ժողովրդի անդորրը եւ խաղաղ կեանքը:

Նոր Տարին այն տօնն է, որ իւրաքանչիւր ընտանիք դիմաւորում է նոր յոյսերով: Հաւատանք մեր ուժերին ու ապագային: Մենք ի վիճակի ենք սերունդներին ժառանգել արժանապատիւ հայրենիք:

Լաւատեսութեան այս գգացումով չնորհաւորում եմ ողջ հայ ժողովրդի Նոր Տարին՝ մաղթելով երջանկութիւն, առողջութիւն եւ ամենայն բարիք:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4458

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

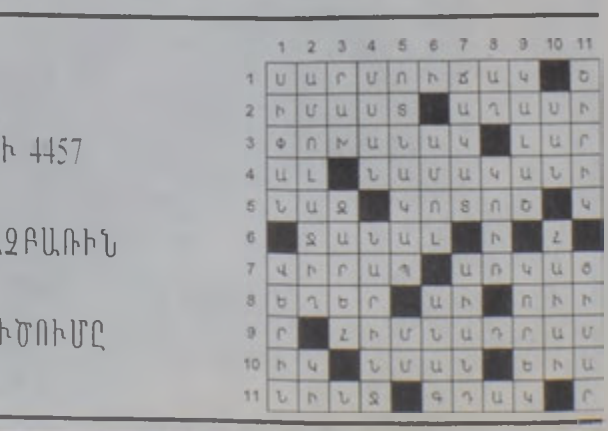

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Քրիստոնէական տօներէն:*
2. *Թատրոնի խցիկ - Ցարտերական դերանուն - Բոսոր:*
3. *Մասնիկ - Հանդարտ (հակ.):*
4. *Հայաստանի քաղաքներէն - Անասունի մորթ (հակ.):*
5. *Կրկնոց, վերարկու:*
6. *Ածականակերտ մասնիկ - Օսմանեան հին ջոկատ:*
7. *Ձեռնածու - Հոյլ:*
8. *Ոչխար - Այրուբենէն:*
9. *Վահան Թէքէեանի երկերէն - Ունայն:*
10. *Երկչոտ, անարի - Սուտ Քրիստոս:*
11. *Ետին դարձած՝ սերմանել - Շրջան, պտոյտ:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Հովիւ - Խօսք մտիկ ընել:*
2. *Զորպուած թրիք - Արտայայտումի կերպ:*
3. *Երբեմն - Տպագրատուն:*
4. *Լաւութիւն - Ժամանակի միաւոր - Ռամկօրէն այո՛:*
5. *Ապամանդ - Ընծայարան, դպրեվանք:*
6. *Մաքուր, անրիծ:*
7. *Մուշեղ Գալշոյեանի երկերէն (երկու բառ):*
8. *Վճռող - Կառքի չրջանակ (հակ.):*
9. *Հանգիստ - Կաթի երես (հակ.):*
10. *Նենգութիւն - Շէն - Ձայնակից տառեր:*
11. *Ձայնակից - Արական օտար անուն:*

ԹԻՒ 4457

ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

